

Pilisszentkereszt - Dobogókő I.

Településfejlesztési Konceptió

72/2009. sz. önkormányzati határozat

**Pilisszentkereszt
Településfejlesztési Konceptió
72/2009. sz. önkormányzati határozat**

Megbízó:

Pilisszentkereszt Önkormányzat
2098 Pilisszentkereszt, Fő utca 12.
tel/fax: 06-26-347 599
email: polgarmester@pilisszentkereszt.hu

Generáltervező:

Pomsár és Társai Építész Iroda Kft.
1065 Budapest, Nagymező utca 25.
tel.: 06-1-33108494 fax:06-1-301 06
e-mail: pomsart@t-online.hu

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS.....	5
1. A településfejlesztési koncepció.....	5
2. A koncepció célja	5
3. A koncepció készítésének módszere	6
4. A koncepció illeszkedése	6
4.1 Településre vonatkozó jogszabályi rendelkezések.....	6
4.1.1 Országos Településrendezési Terv (OTrT).....	7
4.1.2 Pest Megyei Területrendezési Terv (PMTrT)	7
4.1.3 Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATT)	7
4.2 Területi tervek település fejlesztését befolyásoló döntései.....	8
4.2.1 Közép-magyarországi Régió Stratégiai Terve (2007-2013)	8
4.2.2 Közép-magyarországi Operatív Program (2008-2013)	9
4.2.3 Dunakanyar - Pilis Fejlesztési Koncepció.....	9
4.3 Helyi fejlesztési koncepciók, tanulmánytervek.....	10
4.3.1 Gazdaságfejlesztési Program.....	10
4.3.2 Pilisszentkereszt - Dobogókő településfejlesztési tanulmányterv - 2007.....	11
4.3.3 Tanulmány a Klastromkert kialakításáról.....	11
4.4 Térségi kapcsolatok	11
5. Közreműködők	13
II. PILISSZENTKERESZT JÖVŐKÉPE	14
III. FŐ KONCEPCIONÁLIS CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	16
IV. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA ÁGAZATONKÉNT	16
1. Társadalom, humán erőforrások, humán infrastruktúra fejlesztése.....	16
1.1 Helyzetismertetés	16
1.1.1 Népességi jellemzők.....	16
1.1.2 Társadalmi összetétel.....	17
1.1.3 Szociális-egészségügyi helyzet.....	18
1.1.4 Humán infrastruktúra	18
1.1.5 Kommunikáció, részvételi és döntéshozó mechanizmus.....	19
1.1.6 Települési konfliktusok	19
1.1.7 Kulturális jellegzetességek.....	19
1.1.8 Önkormányzati gazdálkodás.....	20
1.2 Következtetés	20
1.3 Célok, feladatok.....	22
1.3.1 Alapfokú oktatás megtartása, helyi közoktatás versenyképességének biztosítása	22
1.3.2 Lakosság képzettségi szintjének folyamatos emelése.....	22
1.3.3 Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	22
1.3.4 Helyi munkalehetőség bővítése	23
1.3.5 A civil szféra megerősítése, társadalmi partnerség megteremtése.....	23
1.3.6 Helyi nemzetiségi, kulturális értékek megőrzése.....	23
2. Gazdaság, idegenforgalom	24
2.1 Helyzetismertetés	24
2.1.1 Ipar.....	24
2.1.2 Földművelés	24
2.1.3 Állattartás.....	24
2.1.4 Erdőgazdálkodás.....	24
2.1.5 Vadgazdálkodás	24
2.1.6 Szolgáltatás	24
2.1.7 Idegenforgalom, turizmus	25
2.2 Következtetés	26
2.2.1 Gazdaság, szolgáltatás.....	26
2.2.2 Idegenforgalom, turizmus	26
2.3 Célok, feladatok.....	28
2.3.1 Helyi vállalkozások munkahelyteremtő képességeinek fejlesztése	28
2.3.2 Üzleti környezet fejlesztése.....	28
2.3.3 Idegenforgalom, turizmus fejlesztése	28
3. Épített környezet.....	29
3.1 Helyzetismertetés	29
3.1.1 Településszerkezet - területhasználat.....	29
3.1.2 Épületállomány.....	30

3.1.3 Épített értékek.....	30
3.1.4 Regisztrált régészeti lelőhelyek.....	31
3.1.5 Helyi védelem	32
3.2 Következtetések	32
3.3 Célok, feladatok.....	32
3.3.1 Új lakó-, üdülő-, gazdasági és intézményi területek kijelölése	32
3.3.2 Helyi értékek megőrzése és védelme.....	33
3.3.3 Településkép javítása, faluszépítés.....	33
4. Tájvédelem - zöldfelületi rendszer fejlesztése és védelme.....	34
4.1 Helyzetismertetés	34
4.2 Következtetések	37
4.3 Célok, feladatok.....	37
4.3.1 Kialakult zöldfelületek megőrzése, növelése, gazdagítása.....	37
4.3.2 Beerdősülés visszaszorítása a mezőgazdasági területeken	37
5. Környezetgazdálkodás, környezetvédelem.....	38
5.1 Helyzetismertetés	38
5.1.1 Légszennyezés	38
5.1.2 Talaj- és talajvíz szennyezés	38
5.1.3 Felszíni vizek	38
5.1.4 Zajterhelés	39
5.1.5 Hulladékgazdálkodás	39
5.2 Következtetés	39
5.3 Célok, feladatok.....	39
5.3.1 A levegő minőségének javítása, zajterhelés csökkentése.....	39
5.3.2 A talaj- és a felszín alatti vizek védelme.....	39
5.3.3 A felszíni vizek elvezetésének megoldása	40
5.3.4 A hulladékgazdálkodás hatékonyságának növelése	40
5.3.5 A környezeti nevelés bevezetése	40
6. Műszaki infrastruktúra - közlekedés	40
6.1 Helyzetismertetés	40
6.1.1 Távolsági közlekedési kapcsolatok.....	40
6.1.2 Települési közlekedési hálózat.....	41
6.1.3 Parkolás.....	41
6.1.4 Gyalogos és kerékpáros közlekedés.....	41
6.2 Következtetés	41
6.3 Célok, feladatok.....	42
6.3.1 A közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése	42
6.3.2 A közlekedésbiztonság javítása	42
6.3.3 A közeli városok, valamint a vasúti tömegközlekedés elérhetőségének javítása	42
6.3.4 Pilisszentkereszt és Dobogókő összekötésének javítása	43
6.3.5 Parkolási gondok megoldása.....	43
7. Műszaki infrastruktúra - közművek	43
7.1 Helyzetismertetés	43
7.1.1 Ivóvízellátás	43
7.1.2 Csatornázás, felszíni vízelvezetés.....	44
7.1.3 Gáz- és hőenergiaellátás	44
7.1.4 Villamosenergia ellátás	45
7.1.5 Elektronikus hírközlés.....	45
7.2 Következtetés	47
7.3 Célok, feladatok.....	47
7.3.1 Ivóvízhálózat fejlesztésének befejezése.....	47
7.3.2 Csatornahálózat teljes körű kiépítése, rákötések számának növelése	47
7.3.3 Energiatakarékosság ösztönzése	48
7.3.4 Csapadékvíz-elvezetés megoldása	48
V. CÉLOK ÉS FELADATOK IDŐBELI ÜTEMEZÉSE.....	49
MELLÉKLETEK:	
1. SZÁMÚ MELLÉKLET: SWOT ANALÍZIS.....	59
2. SZÁMÚ MELLÉKLET: PROBLÉMATÉRKÉP - ÉRTÉKTÉRKÉP	

I. BEVEZETÉS

1. A településfejlesztési koncepció

A településfejlesztési koncepció készítésének szükségességét már a városrendezésről és az építésügyről szóló 1937. évi VI. törvénycikk 1. §-a is megfogalmazta: Minden településnek meg kell állapítania a településfejlesztési koncepcióját, melynek kidolgozása és megállapítása előmunkálat és alapvetés a tulajdonképpeni városrendezési tervekhez. A településfejlesztési koncepció jellemzőbben kifejezve program a város jövőbeli kialakítására, melynek felállítása nem műszaki, hanem településpolitikai feladat, amelynek megoldásánál a természeti adottságok szem előtt tartása mellett a gazdasági, szociális, valamint pénzügyi szempontoknak van döntő szerepük.

Hatályos megfogalmazás szerint: "a településfejlesztési koncepció a fejlesztések összehangolt megvalósítását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe." Egy átfogó vezetési eszköz, mely megmutatja, hogy egy település a fejlesztés során honnan hová akar eljutni alkalmazkodva az állandóan változó környezethez, de figyelmen kívül hagyva a rövidtávú társadalmi, politikai, gazdasági szempontokat.

Jelen esetben a településfejlesztési koncepció alapvetően a képviselő testület legfontosabb közép- és hosszútávú - 12-20 évre szóló - településpolitikai döntése annak céljának érdekében, hogy a főváros közeli történeti, természeti és művi értékekben hazánkban, de Európában, sőt a világon szinte egyedülállóan bővelkedő kétpólusú (Pilisszentkereszt - Dobogókő) település rangjának és szerepének megfelelő helyet foglaljon el mind térségében mind országos és nemzetközi szinten, biztosítva az itt élők javuló életkörülményeit, az idelátogatók minőségi ellátását a természeti, táji környezet megőrzése mellett.

A koncepció készítésekor igyekeztünk szem előtt tartani az élhető település képét, ahol a lakosság megtalálja a megélhetés feltételeit, emellett mind a helybeli, mind a turista megfelelő szolgáltatásokhoz, szabadidős és kulturális programlehetőségekhez jut - a lakosság a fejlesztések utáni minőségi változást követően is otthonának érezze a települést, a turista pedig élvezze a helyiek vendégszeretetét.

A koncepció a település elkészült vizsgálatai anyagára, annak érték-probléma alapú helyzetértékelésére támaszkodik. A koncepciót SWOT analízis támasztja alá, rávilágítva a jövőbeni szerepkör, térbeli fejlődés, működtetési lehetőségek, értékek, műszaki infrastruktúrák lehetőségei, vagy szükséges fejlesztéseire.

A koncepciókban lefektetett célok és javasolt intézkedések a szükséges és lehetséges fejlesztés szempontjából javaslatokat is adnak a település új szerkezeti tervének kidolgozásához, hiszen a népesség, gazdaság, társadalom fizikai terét maga a település adja, fejlődése komplex hatású azokra nézve.

2. A koncepció célja

A koncepció célja, hogy integrálja a település folyamatos működésének, fejlesztésének és vezetésének feltételeit, továbbá hosszú (nagy) távra irányt mutasson a település lakosságának valamint a helyi döntéshozóknak - a közös értékekre és célokra összpontosítva - a településfejlesztéssel kapcsolatos döntések meghozatalában. A koncepció feladata meghatározni a település jövőképét, a település érdekeinek legjobban megfelelő megoldást adni a helyi társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi, környezeti, természeti és ökológiai problémákra, az ennek érdekében hozott önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglalni, valamint megmutatni az együttműködés és alkalmazkodás lehetőségét a hazai és nemzetközi fejlődési trendekhez. Alapot szolgáltat a településszerkezeti terv elkészítéséhez.

A koncepció további célja, hogy piaci elemzés keretén belül a település továbbra is élhető, de a leendő turisztikai desztináció szerepének megalapozásával

- átfogó képet nyújtson a település jelenlegi helyzetéről,
- vázolja fel a fejlesztéshez szükséges tényezőket, fejlesztési elemeket és a komplex szolgáltatási jövőképet,
- vizsgálja meg a fejlesztés fenntarthatóságának esélyeit egészségturisztikai, sportturisztikai, ökoturisztikai, konferenciaturisztikai, szabadidő-, kulturális- és szellemi programokat kínáló létesítmények (programok) elhelyezésére, működtetésére oly módon, hogy a fejlesztések egymást kiegészítve a település gazdagodását szolgálják.

3. A koncepció készítésének módszere

A stratégia kidolgozását a jelenlegi helyzet feltárása, vizsgálatok, önkormányzat és KSH által szolgáltatott adatok alapozták meg, komplex helyzetfeltárás és elemzés készült a kistérségben, valamint a település teljes területén.

Részletes helyzetelemzést végeztünk a turisztikai kereslet és kínálat jellemzőiről helyi és központi adatok és statisztikák, valamint egyéb rendelkezésre álló információk alapján.

A koncepció kidolgozásánál figyelembe vettük a jelenlegi fejlesztési irányokat, illetve a gazdasági, környezeti és társadalmi hatásokat.

A kínálati oldal vizsgálata magába foglalja a megközelíthetőség, a kínálat, a szálláshelyek, a gazdasági helyzet, a humán erőforrás ellátottság- utánpótlás, illetve a jelenlegi fejlesztési elképzelések ismertetését. A keresleti oldal elemzése a helyi lakosság és az ide érkező vendégek igényeinek felmérését jelenti, megfogalmazva azokat az igényeket, amelyek a települést a helyi lakosok számára (is) élhető településsé kívánják tenni, biztosítva a megfelelő életfeltételeket és megélhetési lehetőségeket.

A komplexitás és a legfőbb prioritások elvén figyelmet fordítottunk a különféle kiegészítő kínálati elemekre, melyek nagymértékben befolyásolják az adott hely és vonzáskörzetének, a turisztikai attraktivitását, elemeztük továbbá az egészség-, az öko- és aktív turisztikai szegmenst érintő piaci trendeket és perspektívákat.

A településfejlesztési vizsgálat eredményeit jelen koncepció 1. számú mellékletében foglaltuk össze.

A jövőkép azt a víziót fogalmazza meg, amelynek megfelelően kívánjuk a települést látni és láttatni. A jövőképhez csatlakozó stratégiai fejlesztési célok, majd a célok elérését szolgáló programok jelentik azt az utat, amelyen keresztül Pilisszentkereszt és Dobogókő elérheti a jövőképben megfogalmazott célokat.

A település SWOT-elemzését (2. számú melléklet) a helyzetelemzés- és feltárás alapján készítettük el, majd erre építve megalkottuk a község jövőképét. A kialakított jövőkép szemlélteti a település jövőbeni sikertényezőit, megcélzott pozícióját és versenyképességét. A jövőkép hídként szolgál a jelenlegi helyzet és az elérni kívánt jövőbeni célállapot között, amelynek elérését, a specifikus célokra és a fejlesztési prioritások megvalósítására alapozzuk. A prioritásokon belül minden fejlesztési program a kialakított jövőképpel összhangban, annak elérése céljából került kialakításra.

4. A koncepció illeszkedése

A településfejlesztési koncepció készítésénél figyelemmel kellett lenni a települést érintő országos és területi előírásokra, stratégiai tervekre, a település meglévő térségi kapcsolatrendszerére.

4.1 Településre vonatkozó jogszabályi rendelkezések

4.1.1 Országos Településrendezési Terv (OTrT)

Az Országos Településrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben meghatározott szerkezeti terv rendelkezése szerint a teljes településterület erdőgazdálkodási térség, a települési térséget karéjozza keskeny sávban mezőgazdasági térség.

Az alábbi övezetek érintik a település területét:

- országos ökológiai hálózat övezete,
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete,
- országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete,
- kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület övezete,
- kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete,
- felszíni vizek vízminőség-védelmi területének övezete.

4.1.2 Pest Megyei Területrendezési Terv (PMTrT)

A Pest Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint a település belterületei hagyományos települési térség, külterület döntő része erdőgazdálkodási térség, a fennmaradó kisebb terület erdőtelepítésre javasolt erdőgazdálkodási térség.

4.1.3 Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATT)

A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény szerint a település döntő része erdőgazdálkodási térség, kis területen mezőgazdasági térséggel, vízfelületekkel, vízfolyásokkal, a beépített területeket magas zöldfelületi arányú települési térséggént kezeli.

Az alábbi övezetek érintik a település területét:

- a belterület és a beépített területek (Dobogókő, Kakashegy, volt honvédségi

- terület) kivételével a közigazgatási terület zöldövezet,
- döntően védett természeti területek övezete a település, a belterület védőövezet besorolású,
 - a Kakashegy kertgazdálkodási övezet,
 - a teljes település tájképvédelmi területek övezete,
 - a települést foltokban lefedi a vizek védelme érdekében védendő területek övezete.

A BATT előírásai szerint a törvény hatálybalépése előtt elfogadott településrendezési eszközöket e törvény hatálybalépését követő három éven belül (2008. szeptember 1-jéig) összhangba kell hozni a törvénnyel, kivéve, ha az, a törvény hatálybalépése előtt elfogadott érvényes településrendezési terv beépítésre szánt területének, beépítésre nem szánt területté való visszaminősítésével járna.

4.2 Területi tervek település fejlesztését befolyásoló döntései

4.2.1 Közép-magyarországi Régió Stratégiai Terve (2007-2013)

A terv egyrészt meghatározza a térség közép- és hosszú távú cselekvési irányait, másrészt kijelöli a Közép-magyarországi Régió (KMR) fejlődési, fejlesztési irányait, céljait és prioritásait, támogatva a Nemzeti Fejlesztési Terv 2-ben megfogalmazandó Operatív Program intézkedéseit. A dokumentum helyzetelemzésben megállapítja, hogy „...a KMR kiváló turisztikai adottságokkal rendelkezik, a lakosság egyre intenzívebben keresi a szabadidő gazdaság kínálta lehetőségeket, a nemzetközi turisztikai folyosó részét képezi, ahol az idegenforgalmi infrastruktúra a többi régióhoz képest fejlett, nem jellemző annyira a szezonális, de térben erősen Budapestre koncentrálódik. Olyan nemzetközi vonzerőkkel rendelkezik, mint: komplex, relatív magas minőségű szolgáltatások, épített örökség, fesztiválok/rendezvények, gyógy- és termálvizek, üzleti turizmus, városlátogató turizmus. A Régió nemzetközi vonzerejét Budapest jelenti, míg a fővároson kívüli területek különböző (országos, regionális) értékű, vonzerőkkel rendelkeznek.” Ugyanakkor ez a helyzetértékelés, hasonlóan több más dokumentumhoz is megállapítja, hogy „...még nincs meg a régióban a turisztikai területek és a szereplők intézményesített együttműködése, hiányzik a főváros és az egyes körzetek közös fellépése, az önkormányzatok és a vállalkozók összefogása”. Érdemes utalnunk arra, hogy a helyzetelemzés kiemelten foglalkozik, ugyanakkor kritikusan nyilvánít véleményt Budapestről, mint turisztikai desztinációról kiemelve annak értékeit és nemzeti, valamint regionális szerepét, de utal a főváros és így a turizmusát kedvezőtlenül érintő tényezők (pl. fürdők állapota, köztisztaság, a koordinálatlan fejlesztések vagy a Duna, illetve a régió ki nem használsága). A dokumentum az alábbiak szerint határozza meg a régió stratégiai célját, prioritásait:

A Közép-magyarországi régió legyen a minőség elvein nyugvó élhető, az itt élők számára egészséges lakó- és munkakörnyezetet biztosító, ugyanakkor a fenntarthatósági kritériumokat gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozásban egyaránt teljesítő, nemzetközileg is vezető, kreatív, regionális identitással rendelkező, ugyanakkor a Kárpát-medence fő szervező erejét jelentő térség.

Ennek elérését három átfogó cél kitűzése biztosítja:

- A Régió gazdasági versenyképességének növelése
- Társadalmi kohézió erősítése
- Élhető régió megvalósítása

A célok megvalósulását öt prioritás, azaz beavatkozási terület műveletekkel történő végrehajtása garantálhatja:

- A Régió specifikus gazdasági elemeinek lendületbe hozása, innováció orientált fejlesztések támogatása
- Humánerőforrás-fejlesztés a társadalmi kohézió érdekében a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően
- A Régió közszolgáltatási szektorának, intézményrendszerének fejlesztése az EU irányvonalainak megfelelően
- A minőségi élethez szükséges települési tényezők fejlesztése, természeti környezet revitalizálása
- 0A Régió közlekedési rendszerének fejlesztése, elsősorban a közösségi és környezetkímélő közlekedés területén.

4.2.2 Közép-magyarországi Operatív Program (2008-2013)

Az operatív program átfogó célja a Közép-magyarországi régió nemzetközi versenyképességének növelése a fenntartható fejlődés elvének érvényesítése mellett. Az átfogó cél elérése érdekében két specifikus cél, a régió versenyképességét meghatározó tényezők fejlesztése, valamint a régió belső kohéziójának és harmonikus térszerkezetének fejlesztése került kijelölésre.

A Közép-magyarországi régió fejlesztési céljai közvetlenül támogatják a növekedést és a foglalkoztatottság bővítését a lisszaboni Nemzeti Akcióprogram és az Új Magyarország Fejlesztési Terv fő célkitűzéseivel összhangban.

A specifikus célok megvalósítása érdekében az operatív program az alábbi prioritások megvalósítását tűzi ki célul:

- A tudásalapú gazdaság innováció- és vállalkozásorientált fejlesztése
- A versenyképesség keretfeltételeinek fejlesztése
- A régió vonzerejének fejlesztése
- A humán közszolgáltatások intézményrendszerének fejlesztése
- A települések területeinek megújítása

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott horizontális elveknek megfelelően a program kiemelt hangsúlyt fektet a fenntarthatóság feltételeinek biztosítására, azon belül a környezeti állapot, a társadalmi és gazdasági folyamatok fenntarthatóságára. A területi és társadalmi kohézió erősítését a régió elmaradott térségeinek preferált fejlesztése és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének biztosítása szolgálja.

4.2.3 Dunakanyar - Pilis Fejlesztési Konceptió

A Pilisi és Dunakanyari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása 2005. decemberében fogadta el a térség fejlesztési koncepcióját.

Tekintettel arra, hogy a település a metropolizálódó Budapesti városrégió része, fejlődésénél ezen kontextushoz illeszkedés a meghatározó. A koncepció által meghatározott, településre adaptálható feladatok összegzése:

- Urbanizáció
A kiegyenlítés eszköze rövid távon, egy fenntartható óvatos urbanizációval párhuzamos életminőség javítás.
- Technikák
A technikafüggővé váló életünkben a közműhálózatok fejlesztésén kívül fontossá a gondolatok interaktív cseréjét biztosító infrastruktúrahálózat minőségi javítása, az anyagszállítási igényekkel kapcsolatos szállítási infrastruktúrák fejlesztése.
- Arculatépítés örökség helyszíneivel
A térség ember alkotta örökség helyszíneit és természeti értékeit meg kell óvni, és a legmegfelelőbb hasznosítási módjának megtalálásával bővíteni kell a terület attraktivitását, szabadidő-eltöltési lehetőségeit.
- Közösségi terek vonzóbbá tétele
A közösségi terek, a közösségi épületek és a környezet minőségjavítása, az épített környezet korszerűségének megfelelő design-ja vonzerőnövelő faktorok, melyekkel a körzet élhetőségi komfortja, kényelme, az általa szolgáltatott életminőség erősítendő. Létre kell hozni a települések illetve kistérségek belső kohéziójának megteremtésére lehetőséget nyújtó - interakciókat, találkozásokat, társadalmi eseményeket befogadó - tereket.

- Településközpontok erősítése
Amennyiben még nem létezik, ki kell alakítani a települések identitását megteremtő és hordozó magját. A korszellemet sugárzó településmagot széppé, vonzóvá, élettel telivé kell tenni, hogy az identitás-tudat és a büszkeség hordozójává válhasson.
- Kulturális- és szabadidő kínálatot teremtése
A település adottságaira, táji természeti vonzerejére, valamint az ott élő különböző társadalmi csoportokra, kultúrákra építve összetett, sokszínű szabadidő kínálatot kell kifejleszteni, a fellelhető mítoszokat, mondákat élménnyé formálni és közzétenni.
- Leromlott területek, környék és ingatlanok reaktiválása
A mértéktelen települési terület növekedés megelőzése céljából a települések szabad területeit, az erkölcsileg és műszakilag avult ingatlanokat be kell vonni települési vérkeringésbe. A kompakt település logika mentén az urbanizált, infrastruktúrával ellátott területek sűrítésével az infrastruktúrák hatékonyabban kihasználásával járó terület reaktiválás városüzemeltetési gazdaságossági előnyökön mellett esztétikai, környezeti változással is járnak.
- Magasabb minőségű vizuális környezet, építési kultúra megteremtése
A lakóépületek egységes kultúrájának megteremtése céljából ajánlható egy karakterfüzet kidolgozása, melyben megjelennek a település arculatának megőrzését, illetve ahhoz illeszkedés elősegítését célzó forma, anyaghasználat és a vizuális kultúrával összefüggő kritériumok és ajánlások. A magánterek minőségjavítási intézkedéseit ki kell terjeszteni a közterekre - utcákra, parkokra - majd a táji környezetre.
- Turizmus infrastruktúrák
A kulturális- és szabadidő-kínálat meglévő elemeit hálózatba kell szervezni, ki kell építeni a szükséges ellátó, szolgáltató rendszert, intenzívebbé tenni a kommunikációt és a marketinget.
- Tájkarakter javítás, jobb környezetminőség
Meg kell határozni a térség tájkarakterét, melyre alapozva meg kell tervezni a térség megújítását, a karakter javítását azokon a pontokon, ahol az hozzáférhető. A térség értékei alapján ki kell alakítani a hasznosítás struktúráját, sajátosságot, karaktert kell adni a rekreációs helyeknek.
- Több lokális gazdaság
A turizmusgazdaság helyzetbehozására kell fókuszálni, a helyben lévő vállalkozásokat támogatni kell, a településre vonzani kell új vállalkozásokat.
- Mezőgazdaság átalakítása
A mezőgazdaságot, a kézművesipart összhangba kell hozni a turizmus és az egészséges életmód kívánalmaival, így a mainál sokkal több lehetőséget teremt.
- Ipari átalakulás: beszállítás, logisztika, kézművesipar
A településen még fellelhető korábbi ipari kultúrák, kézműves kultúra részben újjáéleszthető, amennyiben a turizmus igényeihez igazodva képes olyan termékfelhasználókat előállítani, amely iránt fellelhető a megfelelő kereslet.

4.3 Helyi fejlesztési koncepciók, tanulmánytervek

4.3.1 Gazdaságfejlesztési Program

A ciklus első felében (2007-2008) a programok megvalósításához szükséges tervek elkészítését célozza meg fejlesztési program, bár a pályázati rendszer progresszíven csökkenő támogatási tartalma miatt szükséges lenne a fejlesztések minél előbbi elkezdése. A pályázati szempontból a kevésbé támogatandó térséghez tartozás és a progresszíven csökkenő támogatás indokoltá teheti a fejlesztések beindításához szükséges önrész fedezésére hitel felvételét. A tervezésekhez szükséges önrészt a pazarló struktúrák átalakításával és bevételt generáló fejlesztések előre hozásával, valamint vállalkozások beindításával kell előteremteni. Az önkormányzat kötelező feladatai ellátásához szükséges intézményekben, az elmúlt időszakban elmaradt

karbantartások és fejlesztések elmaradásának szükséges pótlása nagymértékben lecsökkenti a lehetőségeket. Ugyan ilyen hátrányt jelent, hogy szinte semelyik területen sem áll az önkormányzat rendelkezésére az előző ciklusból, pályázatra alkalmas, megfelelően előkészített projekt vagy terv.

A ciklus második felébe (2009-2010), a nagyobb előkészületet igénylő, több alrendszerből álló, de a pályázati rendszerben előkelő prioritást élvező komplex beruházások kerültek betervezésre. Ezek megvalósítása a további ciklusokba is átnyúlik, illetve átnyúlhat. A törvényi szabályozások változása alapvetően befolyásolhatja kötelező feladatok ellátása érdekében történő fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági programban szereplő nagy beruházások (laktanya projekt, Dobogókő fejlesztése, klastrom projekt) teljesülése alapvetően határozza meg kisebb beruházások teljesíthetőségének határidejét.

A programban szereplő fejlesztési alapelvek:

- Természeti környezetünk megőrzése és helyreállítása.
- A meglévő település arculatának megőrzése, továbbfejlesztése.
- A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése.
- Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések.
- Meglévő intézménystruktúra átalakítása, hatékonyság növelése.
- Történelmi értékeink feltárása és bemutatása az eredeti állapotában és környezetében
- A nemzetiségi jelleg megőrzése, hagyományok megtartása.

4.3.2 Pilisszentkereszt - Dobogókő településfejlesztési tanulmányterv - 2007

A fejlesztés Dobogókő meglévő értékeire, elsősorban a táji, természeti környezetre, s annak védelmére épülhet. Ezért a tanulmány korlátozná a gépkocsiforgalmat, és energiatudatos épületek létesítésével felhívna a figyelmet a jelenlegi környezetszennyezésre, és az egészségtelen életmódra. A fejlesztés a turisták számára vonzó célponttá, Pilisszentkereszt számára jó bevételi forrássá tenné az üdülőhelyet. Javaslat sarokpontjai:

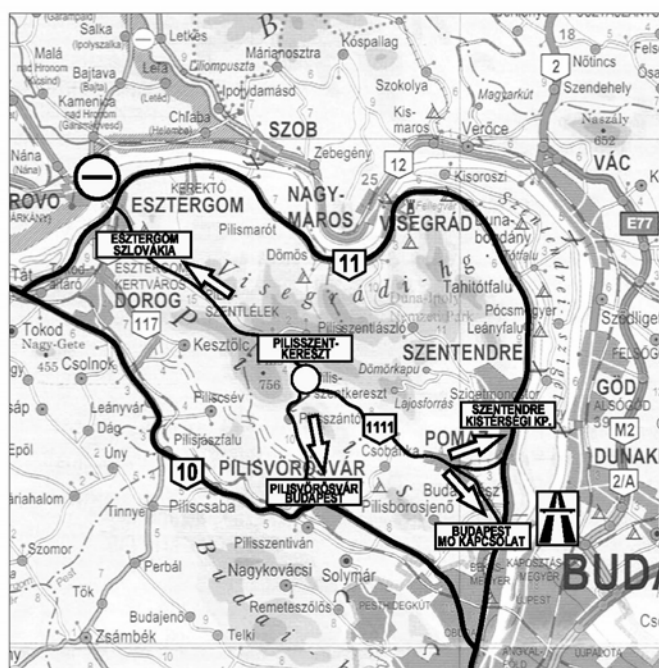
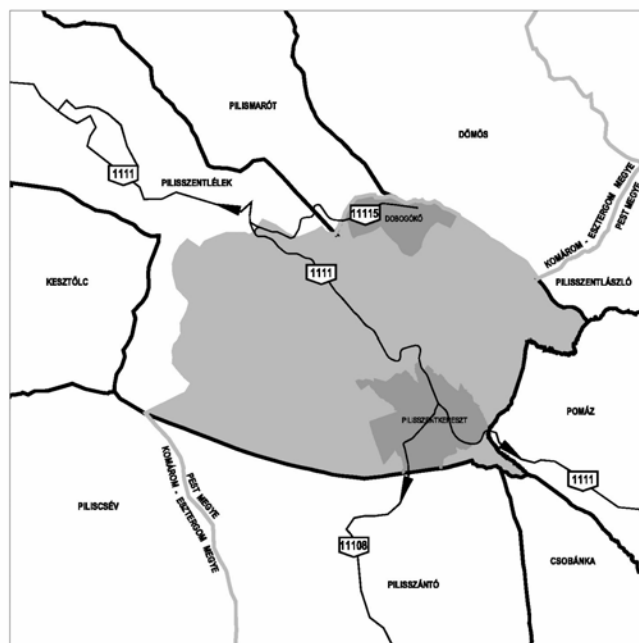
- a gépkocsiforgalom korlátozása,
- Téry Ödön utca sétánnyá alakítása csatlakozó információs, szolgáltató és vendéglátó létesítményekkel,
- egyedi hangvételű, speciális formai elemekkel élő, szabadidős funkciójával idegenforgalmat vonzó központi épület,
- közterületek rendbetétele, berendezése,
- szakrális központ kialakítása

4.3.3 Tanulmány a Klastromkert kialakításáról

A tanulmányterv a település határában található egykori ciszterci apátság területének romkertté alakításáról, feltárásának befejezéséről és bemutathatóságáról szól. A terv készítésének célja egy olyan régészeti és kulturális park hosszútávon történő megvalósítása, mely a történelmi emlékek iránt érdeklődők számára látogathatóvá teszi a területet és helyi kulturális eseményeknek is helyszínt adhat.

4.4 Térségi kapcsolatok

Pilisszentkereszt a Közép-magyarországi régió, Pest megye, a szentendrei statisztikai kistérség része. A település a fővárostól 30 km-re, a megye határán helyezkedik el, a Pilis keleti lábánál lévő medencében.

Az egymással szorosabb földrajzi kapcsolatban lévő települések önkormányzatai megalapították a Dunakanyari Pilisi Önkormányzatok Területfejlesztési Társaságát, melynek Pilisszentkereszt is tagja.

Területfejlesztési Társaság a "Dunakanyar turizmus" sajátos problémakörének megoldására létrehozta a Dunakanyar-Pilis Kulturpark Marketing Közhasznú Társaságot 2001-ben mely a "Dunakanyar turizmus" sajátos problémakörének megoldását tűzte ki célul. Az újonnan létrehozott Kht. speciális szerepeket és sokat ígérő adottságokat hordozó térség menedzselését vette át, egy olyan, történelmi, kulturális és természeti értékeket rejtő térségéért, mely miközben az ország és Európa egyik legcsodálatosabb környezete, napjainkra a közeli világváros kétmillió lakosának pihenőövezetévé válhat.

Több feladat - belső ellenőrzés, a fejlesztő és gyógytérpedagógiai ellátás, a mozgókönyvtár ellátás a kistérségi társulaton keresztül történik. Mikrotérségi társulás biztosítja az ügyeletes orvosi ellátást, a gyermek- és családvédelmi feladatokat. A tűzvédelmi és biztonsági feladatokat a pomázi tűzoltóság és rendőrség látja el.

A település tagja az Istergranum EGTC nemzetközi regionális társulásnak, melynek központja Esztergom. A társulás a térségi fejlesztéseket és a határ menti együttműködés lehetőségeit tárja fel és teremti meg.

Pilisszentkereszt testvérvárosi kapcsolatot tart fenn a szlovákiai Nagyölvéddel és Blatnéval, valamint a romániai Kézdiszentkereszttel.

5. Közreműködők

A koncepció készítéséről az önkormányzati testület döntött, s munkájuk hatékonyabbá tételére kineveztek önkormányzati főépítést és létrehoztak egy településfejlesztési munkacsoportot.

Ezen intézményrendszer a településrendezési tervek készítése során is segíti, figyelemmel kíséri és összehangolja a tervezők és megbízó közötti munkát.

Célszerű a létrehozott szervezeti rendszert csökkentett létszámmal a koncepció és a településrendezési tervek karbantartása céljából is fenntartani.

A munkába bevonásra kerültek a helyi társadalom képviselőit a civil szervezetek, a gazdasági, üzleti és politikai szereplők, valamint a lakosság.

A koncepció készítését lakosság és önkormányzat számára kiadott kérdőívek segítették. Ennél sikeresebb eszköznek bizonyult az információszerzésre, a tájékoztatásra és a kapcsolattartásra a nagylátogatottságú számos lakossági fórum.

II. PILISSZENTKERESZT JÖVŐKÉPE

Minden település helyzetére, sorsára érvényes, hogy az adott település adottságai (földrajzi, forgalmi helyzete, természeti adottságai, környezetének állapota, fenntarthatósága, munkaerő piaci helyzete, a helyi társadalom állapota, a vásárlóerő, a szolgáltatások iránti igény) jelentős mértékben befolyásolják a település állapotát, fejlődését, vagy annak lehetséges irányát. Pilisszentkereszt közigazgatási területén helyezkedik el a páratlan történelmi-kulturális örökséget jelentő ciszterci monostor-rom, gazdag és élő nemzetiségi hagyományokkal rendelkezik, Dobogókő a turizmus bölcsője, évtizedek óta kedvelt kirándulóhelye a fővárosiaknak, az utóbbi időkben pedig erősödő szakrális jellege vonzza a látogatókat.

Pilisszentkereszt ezekkel az adottságokkal illeszkedik a különböző hatósugarú fejlesztési stratégiákban, területfejlesztési tervekben megfogalmazott célokhoz, melyből következően olyan jövőkép rajzolódik ki, mely Pilisszentkeresztet és Dobogókőt a térségi településekkel közösen (összhangban), mint egy komplex turisztikai desztinációt láttatja, amely gazdaságilag stabil, elsősorban turisztikai, idegenforgalmi szerepkörben van jelen a Közép-Magyarországi régióban és a kistérségben.

A település nagy kihívás előtt áll: a rendszerváltás óta eltelt évek, a szervezeti rendszer, a támogatások változása (különösen a pályázati rendszer megjelenése óta), a hazai és nemzetközi turisztikai trendek változása olyan igényeket és követelményeket támaszt a továbbfejlődés egyetlen lehetőségeként, mellyel a településnek lépést kell tartania, ha szeretné betölteni a térségben a turisztikai súlyponti szerepet.

A Pilis és Visegrádi hegység, találkozásuknál húzódó völgy, Dobogókő egyedülálló természeti, táji, történelmi adottságai, a közeli Dunakanyar, Budapesthez, Esztergomhoz, Szentendréhez való közelsége mindenképpen olyan előny, melyet a turizmus várható trendjei, illetve a helybeli lakosok igényei szerint tovább kell fejleszteni.

Figyelemmel kell lenni az idelátogatók minden rétegét ellátó, a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatásra, kulturális programlehetőségek megteremtésére az év minden szakaszában.

A szolgáltatások mennyiségi és minőségi választékbővítésével kell elérni, hogy Dobogókő jelentőségének megfelelő üdülőterület, Pilisszentkereszt megfelelő életkörülményeket, életminőséget biztosító lakófal, és jelentős súllyal rendelkező, vonzó turisztikai célpont lehessen.

Az alábbi programelemek csakis a természet, a táji környezet és az épített értékek tiszteletben tartásával valósulhatnak meg:

- lakónépesség növekedése,
- a helyi lakosság számára munkahelyteremtés, életminőség javítás az infrastruktúra, az alapellátás és a szolgáltatás fejlesztésével,
- a helyben lakók, az üdülők, az idelátogatók részére kulturális, sport és szabadidős programok szervezése, illetve fogadótereinek, háttérintézményének kialakítása,
- a település kedvező arculatának javítása a közterületek fejlesztésével, az épített értékek védelmével,
- a turizmus és a térségi kapcsolatok fejlesztése a település elérhetőségének javításával.
-

Pilisszentkereszt-Dobogókő mint falusias település a közeli főváros dinamikája következtében erős fejlesztési nyomásnak van kitéve. A Pomáz-Dobogókői-völgy Budapest vonzásában olyan speciális helyszín-összetevőkkel, életmód-kínálattal és szolgáltatási potenciállal bír, melynek következtében vele szemben határozott és feszítő fejlesztési igények fogalmazódnak meg.

A településirányításnak olyan döntéseket kell tudnia meghozni, hogy potenciálját megőrizve, szervesen tudja szolgálni a település-megújítást, a minőségjavítást - ezzel Pilisszentkereszt-Dobogókő fenntartható fejlődését.

A főváros körüli közlekedési infrastruktúra és részben a szolgáltatások, a foglalkoztatás kitelepülése az MO gyűrű körzetébe tovább fogja növelni a Pilis vonzerejét és a betelepülési kedvet. A szuburbanizációs dinamikának a Pilis még csak az elején tart. Szerencsére Pilisszentkereszt sem területileg, sem társadalmilag nem alkalmas a kiköltözők nagy tömegének fogadására, ugyanis a Pilis lankái csak korlátozottan szolgálhatnak építési helyként. A belterület beépülése már majdnem mindenütt elérte a belterületi határt és

mivel a település a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén helyezkedik el, további parcellázásra sincs számottevő lehetőség. A falu lakói sem támogatják a szuburbán zónává válás, azonban igény mutatkozik a helyiek tulajdonában álló, műveletlen területek építési célú hasznosítására akár saját, akár értékesítési célból. A népességszám növekedése egyúttal a humán erőforrások erősödését és az önkormányzati bevételek növekedését is jelenti.

A település életében nagyon fontos, hogy olyan fejlesztések valósuljanak meg, melyek fenntartásukhoz, üzemeltetésükhöz nem igénylik (a pályázati rendszer elvárásai szerint nem is igényelhetik) az önkormányzat anyagi támogatását.

Nem szabad viszont megfeledkeznie a helyi lakosság igényeiről sem: a fejlesztésnél a fő hangsúlyt az élhető település megőrzésére, az oktatási háttér helyi igényekhez igazítására, a szolgáltatások, az infrastruktúra fejlesztésére, a szabadidő eltöltéséhez szükséges programok bővítésére kell helyezni.

A települést nem lehet kiragadni Duna-kanyar települések sorából: a desztinációban való gondolkodás és tervezés egyre "divatosabb", mint a térségre tervezett program-sorozatok, összefogás a szolgáltatók között, illetve (többek között) közös marketing. Ennek szervezeti felépítését és működését ki kell építeni.

Pilisszentkereszt jövőképe azt a célt szolgálja, hogy a fenntartható környezetállapot mellett a település turisztikai versenyképességre alapozott gazdasága erősödjön, valamint egy lakható és minőségileg tovább fejlődő településsé váljon.

1. A település jövőképeben körvonalazódó jó hírű, sajátos arculatú, üdülő- és lakóhelyként kedvelt település a szlovák nemzetiségi központ szerepkör betöltése mellett a Pilis kedvelt kulturális, turisztikai célpontja legyen. A kiépülő, több lábon álló, stabil turisztikai gazdaság kellő számú és minőségű munkahelyet nyújtson, ezáltal a település az átlagos jövedelmeknek köszönhetően megfelelő életfeltételeket tudjon biztosítani, másfelől a lakossági jóléthez nagymértékben járuljon hozzá a lakókörnyezet infrastrukturális, társadalmi-kulturális, és környezeti értelemben vett magas minősége.

2. A sokszínű és pezsgő turizmus különböző irányú karrierperspektívákat kínál a helybeliek számára, ami kedvező körülmény a képzett fiatalok megtartása tekintetében is.

3. Az elsődlegesen a Pilis-kultuszról megismerhető település a teljes évre kiterjedően versenyképességét növelni legyen képes, melyet számos nemzetközi és belföldi partnerség révén tud biztosítani.

A kialakított jövőkép meghatározza a település jövőbeni gazdasági, ezen belül elsősorban turisztikai versenyképességének növelését.

A koncepcióban meghatározott fejlesztések egy részére a településnek kell forrást biztosítania természetesen beleértve az olyan elérhető pályázati forrásokat, melyek elősegítik ennek megvalósítását. Ugyanakkor a fejlesztési elképzeléseknek hatása kell, hogy legyen a magántőkére, vállalkozói szféra befektetési lehetőségeire, melyek nélkül nem indulhat meg piaci alapon a minőségi váltás.

A jövőkép akkor válhat sikeressé, ha a település vezetése, sőt a lakossága is elfogadja, és mögötte erős és aktív elkötelezettséget vállal a megvalósítása érdekében.

Az eddig megvalósult fejlesztéseket nagyra kell értékelni, amely fejlesztések képezik alapját a további beruházások megvalósulásának. A fejlesztések tervezése során fő szempont az ütemezhetőség, gazdaságosság, a fejlesztések egymásra hatása és a minél kisebb környezeti terhelés előidézése. A fejlesztések önállóan is megállják a helyüket, illeszkednek a regionális elképzelésekhez és kiegészítik egymást a település fejlesztési terveivel összhangban.

III. FŐ KONCEPCIONÁLIS CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A jövőkép megvalósításának középtávra rögzíthető vetületeként megfogalmazhatók bizonyos koncepcionális célok és körvonalazhatók a fejlesztés fő irányai, melyek bizonyos mértékben konkretizálják a tudatos cselekvés fókuszait és a beavatkozások lehetséges területeit.

A település fejlesztési céljainak kijelölése mindazonáltal nem csak a belső adottságok alapján történik, a területfejlesztési környezet sajátosságaira tekintettel figyelemmel kell lenni a – Nemzeti Fejlesztési Terv elveit és fejlesztési irányait tükröző - regionális szintű célokra is.

A célok közül az alábbiakat helyezzük a fejlesztési koncepció középpontjába:

- 1. A humán erőforrások erősítése és a kulturális közeg európai szintű fejlesztése**
- 2. Több lábon álló stabil és versenyképes turizmus kialakítása.**
- 3. Környezetállapot megőrzése, egy élhető települési miliő biztosítása**
- 4. Az infrastruktúra és az életfeltételek magas szintjének biztosítása**

E célok mellett, hogy hangsúlyosan utalnak azokra a jelenségekre, melyek a település jövőképének legfontosabb elemei, összhangban állnak a regionális szintű törekvésekkel és az európai uniós, valamint az országos elvekkel. Ezen összhang garanciát jelenthet arra, hogy a település szervesen integrálódjon a regionális struktúrákba, egyúttal azonban határozottan megvalósíthassa saját törekvéseit.

E hosszú távú koncepcionális célok jelölik ki azokat a beavatkozási irányokat, melyek mentén a prioritások kikristályosíthatók, a kiemelt programok indítandók és projektek generálandók.

Pilisszentkereszt olyan településsé szeretne válni, ahol a jó minőségű környezetben élő lakosság minden korosztálya számára az alapellátás minél szélesebb körben biztosított, jó minőségű és mennyiségileg, minőségileg egyre bővülő a munkahelyválaszték, a szabadidő eltöltésére, kulturálódásra számos lehetőség nyílik, és az idegenforgalmi és turisztikai versenyképesség erősödésével az ágazatban és a térségben központi szerepkört tölt be.

A település kiemelt célja, hogy a meglévő értékek megőrzését minden eszközzel biztosítsa, különös tekintettel az a természet, tájképvédelemre, a műemléki és régészeti értékekre, az eredeti településmag szerkezetére, telekstruktúrájára, beépítésére, utcaképére, megmaradt épületeire, karakterjegyeire.

IV. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA ÁGAZATONKÉNT

1. Társadalom, humán erőforrások, humán infrastruktúra fejlesztése

1.1 Helyzetismertetés

1.1.1 Népességi jellemzők

A népességi folyamatra jellemző, hogy a település a jelenlegi kb. 2200-as létszámot 2007-ben kis megtorpanással ugyan, de a 90-es évektől egyenletes, nagyjából 10%-os növekedéssel érte el. 2000 és 2005 között az évi népességnövekedés 1,5%-os volt.

A növekedés a 0-19 éves korosztályban a legnagyobb, a település fiatalodónak mondható.

Az idősek települési népességhez viszonyított aránya kisebb (13 %), a fiataloké nagyobb (17 %), vagy azonos a kistérségi, illetve a megyei átlaggal.

A nők száma valamivel nagyobb, mint a férfiaké. A munkaképes korúak kb. a népesség 70 %-át teszik ki.

1.1.2 Társadalmi összetétel

A jelenlegi lakosság döntő része munkaképes korosztály, mely csak növekedni fog a fiatalkorúak számának növekedésével. Jellemző a középiskolát végzettek és a felsőfokú végzettségűek számának növekedése.

A fenti kedvező változások elsősorban a helyben maradó fiataloknak, másodsorban a betelepülőknek köszönhetőek.

Regisztrált álláskeresői száma 2007. évi adatok szerint 34 fő. Rendszeres szociális segélyben részesült 2007. évben 3 fő.

A településen dolgozók jelentős hányada vállalkozó, illetve szolgáltatásban dolgozik, az ingázók az alkalmazotti szférában helyezkednek el.

A változások következménye az igény szint és az életminőségi elvárásokkal szembeni követelmények növekedése, a gazdasági és szellemi élet aktivizálódása.

A minőségi váltás csak kétirányú együttműködéssel érhető el, az önkormányzattal szemben támasztott elvárásoknak párosulnia kell a civil szféra, a helyi vállalkozók közéleti kreativitásával.

A településen több civil szervezet és szerveződés is működik:

- Szentkereszti Polgári Kör Egyesület
- Pilisszentkereszti Somvirág Egyesület
- Pilisszentkereszti Lendület Sportklub
- Dobogókő Egyesület
- Polgárőr Egyesület
- Nemzetiségi Kulturális Egyesület
- Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület
- Tűzoltó Egyesület
- Kakashegy Egyesület
- Pávakör
- Civil Dobogó Szív Egyesület

A civil szervezetek kulturális programok szervezésével, sporttal, hagyományőrzéssel, egyéb közösségi feladatok ellátásával foglalkoznak.

A település szlovák és német nemzetiségi gyökerekkel bír, meghatározó azonban a szlovák kisebbség jelenléte, a 2001. évi népszámlálás adatai szerint a lakosságnak több mint a fele kötődik a szlovák nemzetiséghez. A településen szlovák és német kisebbségi önkormányzat is működik. Elmondható ugyanakkor – ugyancsak a 2001. évi népszámlálás adataira támaszkodva -, hogy a falu lakosainak több mint 91 %-a kötődik a magyarsághoz, s életmódjukban, öltözködésükben, foglalkozásukban stb. nem különböznek egymástól.

A település meghatározó értéke a nemzetiségi jelleg és a megőrzött hagyományok. A falu zártságának csökkenésével nagy a veszélye az értékek eltűnésének. A falusi turizmussal, a megélt nemzetiségi lét fontosságának hangsúlyozásával, az életmódhoz, munkához köthető hagyományok felélesztésével és megőrzésével csökkenthető ez a veszély.

A településen a hagyományőrzésnek, a szlovák nemzetiséggel, hitélettel, idegenforgalommal kapcsolatos eseményeknek, programoknak jelentős szerepe van a társadalmi életben. Ezen szervezések önkormányzati segítséggel, civil kezdeményezésre történnek. A hagyományőrzés koordinálói a Községi Ház, kisebbségi önkormányzatok, Katolikus Egyház, civil szervezetek.

A település lakosságának döntő többsége katolikus vallású, erős hitélet és az egyházi ünnepek megtartása jellemzi a vallási életet.

1.1.3 Szociális-egészségügyi helyzet

A településen egészségügyi alapellátás biztosított: egy háziorvos-gyermekorvos, egy védőnő és egy fogorvos működik, továbbá fiókgyógyszertár üzemel. A szakellátást Szentendrén vehetik igénybe a lakosok. Az ügyeleti ellátás kistérségi szinten van megszervezve.

Pilisszentkereszt nagyvárosokhoz (Budapest, Esztergom, Szentendre) való közelsége a helyi foglalkoztatási lehetőségek szűkössége ellenére jó munkaerő-piaci helyzetet jelent az itt lakóknak.

A munkanélküliek számát tekintve a mutatószám az országos átlag alatt van. Ha a tartósan munkanélküliek számát tekintjük, akkor még kedvezőbb a helyzet. Érdekes számadat ehhez képest a rendszeres szociális segélyt igénylők száma, ami az előző számadatokkal összevetve a vártnál kevesebb. A rendszeres gyermekvédelmi támogatást igénylők száma nem magas, ami részben a kisebb mértékű munkanélküliséggel, részben pedig a kisebb mértékű hátrányos helyzettel magyarázható.

A szülők nem nyilatkoztak gyermekük, gyermekeik hátrányos voltáról. Az intézményi adatlapok alapján jelenleg 36 hátrányos helyzetű tanuló és gyermek jár a község intézményeibe, amelyből nincs halmozottan hátrányos helyzetű.

A településen belül a „külsőterületen” élők száma nem jelentős, még akkor sem, ha a hét kilométerre lévő Dobogókőt is ide soroljuk, mely közigazgatásilag Pilisszentkereszt szerves része, üdülőterülete. Az itteni gyermekek menetrendszerű autóbusszal járnak a pilisszentkereszt-i iskolába, illetve szüleik révén autóval az óvodába.

1.1.4 Humán infrastruktúra

Bölcsőde, idősek napközi otthona, egyéb szociális intézmény nem működik a településen. A család és gyermekvédelmi szolgálat mikrokistérségi szervezésben működik.

Alapfokú oktatási intézményként nemzetiségi óvoda és 1-8. osztályos nemzetiségi általános iskola működik. Az iskolai gyermeklétszám 2008-2009. tanévben 131 fő.

A közbiztonság viszonylag jónak mondható, de az utóbbi években a vagyon elleni bűncselekmények száma növekedik. Emiatt igény mutatkozik a polgárőrség megerősítésére, térfelügyelő kamera-rendszer felállítására. A településen állandó rendőrőrs nincs, körzeti megbízott, valamint a pomázi rendőrkapitányság látja el a rendőrségi feladatokat. A közbiztonság biztosításában a helyi Polgárőrség nyújt segítséget.

A tűzvédelmi feladatokat a Pomázi Tűzoltóság látja el a helyi önkéntes tűzoltóság segítségével.

A helyi kulturális élet fenntartása és fejlesztése érdekében az Önkormányzat Községi Házat tart fenn, mely a lakosság valamennyi rétege kulturális igényeinek a kielégítésére törekszik. A Községi Ház keretében könyvtár működik, továbbá két internetes kapcsolattal rendelkező számítógépet használhatnak a látogatók. Kulturális szerepet vállalnak és betöltenek a nemzetiségi önkormányzatok, valamint a civil szervezetek és a közoktatási intézmények is.

Sportolási lehetőség céljára sajnos csak a sportpálya van. A településen évtizedek óta hiányzik - az egyébként az általános iskolában kötelezően biztosítandó - tornaterem, melyet anyagi források hiányában az eddigi önkormányzatok nem tudtak megvalósítani. Dobogókőn a téli szezonban sípálya üzemel. Tenispálya, uszoda elsősorban a szállodavendégek számára biztosított egy dobogókői szállodában. A település természeti környezete egyébként számos, szabadban üzhető sportág művelésére alkalmas: kerékpározás, sziklamászás, túrázás, barlangászás, íjászat stb. Szervezett sportolási lehetőség a PILE SC keretében van.

Pilisszentkereszt Önkormányzatának 10 fős képviselőtestülete van, melyet egy főfoglalkozású polgármester vezet. A képviselőtestület munkáját 3-5 fős bizottságok (pénzügyi bizottság, ügyrendi bizottság, szociális bizottság és üdülőhelyi bizottság) segítik. Az önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el az államigazgatási ügyek intézését, foglalkozik a szociális ügyekkel, a helyi adók beszedésével, helyi műszaki ügyintézésével, az önkormányzat működésével, a falu üzemeltetésével. Az elsőfokú építéshatósági ügyintézés Szentendre város polgármesteri hivatala végzi. Önkormányiroda legközelebb Pomázon áll rendelkezésre. Az önkormányzat Pilisi Klastrom Nonprofit Kft.-jének feladata a vagyongazdálkodás, beruházások bonyolítása, és vállalkozás.

1.1.5 Kommunikáció, részvételi és döntéshozó mechanizmus

Az Önkormányzat helyi lapot alapított Pilisszentkereszti Hírforrás néven, amelyben az önkormányzati hírek és a település egyéb kulturális eseményeiről szóló híradások kapnak helyet. Időszakonként a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, valamint a civil szervezetek is kiadnak helyi kiadványokat, újságokat.

A településen kábel tv-hálózat működik, amely rendszeres híradást ad a képviselőtestületi ülésekről, továbbá a helyi kulturális-közéleti eseményekről.

A lakosság észrevételeit, véleményét az Önkormányzat által meghirdetett falugyűléseken, a polgármesteri és képviselőtestületi fogadónapokon adhatja elő.

1.1.6 Települési konfliktusok

Pilisszentkeresztet mintegy két és fél évszázaddal ezelőtt a Felvidékről érkezett szlovák, valamint német földről érkezett sváb telepesek alapították. Mindkét nemzetiség katolikus vallású és talán ennek köszönhető, hogy hosszú időn keresztül békésen éltek egymás mellett és életük a közös sors és a vegyes házasságok révén szorosan összefonódott. A falu hosszú időn át meglehetősen elzártságban élt a külvilágtól s a lakók leginkább egymásra voltak utalva. A két nemzetiség közötti arány idővel még inkább a szlovákok irányába tolódott, s nem segítette a német identitás felvállalását a háború utáni kitelepítési hullám sem. A német gyökerekről azonban számos családnév tanúskodik. Még ma is jelen van a településen a német kisebbség, 2006. évben kisebbségi önkormányzatot is alakítottak, azonban ennek fogadtatása nem volt kedvező a szlovák önkormányzat részéről. A település érdekét az szolgálná, ha a kisebbségi önkormányzatok egymás működésében nem „konkurenciát” látnának, hanem – felismerve a közös múltban gyökerező értékeket és a közös jövőben rejlő lehetőségeket, együttműködnek és egymást támogatnák, egymás értékeit elismernék és megbecsülnék.

A települést alapító fent említett két nemzetiségen kívül ma már jelentős számban élnek magyarok is, akik részben a vegyesházasságok révén kerültek a faluba, részben pedig a fővárosból történő kiköltözési szándékuk miatt választották településünket. A „törésvonal” itt már nem a szlovák-magyar származás, hanem a „helyiek” és „betelepülők” mentén húzódik és a helyiek részéről bizonyos fokú tartózkodásban, be nem fogadásban nyilvánul meg, a betelepülők részéről pedig a közösségi élettől történő távolmaradásban. A „helyiek”-„betelepültek” közötti megkülönböztetés időnként szlovák-magyar ellentétre, illetve politikai nézetkülönbségre utaló színezetet is kap. A fiatalabb korosztály körében ez a törésvonal már általában nem nyilvánul meg, hiszen ők már egy nyitott, a környezettel szorosabb mindennapos kapcsolatban, a televízió és gépkocsi tömeges elterjedésének időszakában nőttek fel és természetes számukra, hogy iskolai tanulmányaik során vagy munkahelyükön találkoznak más emberekkel is. Egy település fejlődésében fontos szempont, hogy minden lakosa – akár ide született, akár választotta lakóhelyül – jól érezze magát és képességeihez, tehetségéhez mérten járuljon hozzá a közös feladatok ellátásához.

Főleg a költségvetési pénzek elosztásánál mutatkozik konfliktus a két településrész, Dobogókő és Pilisszentkereszt között. Dobogókő üdülőterület, amelyet azonban az utóbbi években egyre többen választanak állandó lakóhelyül. Az állandó helybenlakás következtében az ottlakók igényei megnövekedtek az önkormányzattal szemben, melyre jó hivatkozási alapul szolgál az általuk az üdülőingatlanok után fizetett ingatlanadó, míg a lakóingatlanok után nem kell ingatlanadót fizetni. Emiatt olyan igények is megfogalmazódnak, hogy az üdülőterület kerüljön átminősítésre lakó-, vagy legalábbis vegyes övezetté.

1.1.7 Kulturális jellegzetességek

A település kulturális jellegzetességei két forrásból is fakadnak: egyrészt a nemzetiségi gyökerekből, másrészt a falusi életformából. Mindezek együttesen alkotják azt, amit ma helyi hagyományoknak nevezünk. A régi falusi életformáról tanúskodik a jellegzetes település-szerkezet, a még meglévő régi házsorok, a mészégető boksák maradványai, a műveléssel felhagyott mezőgazdasági területek, szőlők, legelők, a – sajnos ma már nem működő – tájház, az ott bemutatott tárgyakkal egyetemben. Idősebb asszonyokon néha még látható a hétköznapi népviselet, az ünnepit a néptáncosok, a Pávákör örökíti tovább. A mindennapi nyelvhasználatban

idősebbek körében még használatos a szlovák, jellemző a kevert beszéd, de a középkorúak és a fiatalok körében a mindennapi kommunikáció nyelve a magyar. A faluban az utcátáblák és a feliratok a magyar mellett szlovákul is megjelennek. A gyermekek anyanyelvként viszont már a magyart tanulják meg édesanyjuktól.

A szlovák népdalokat a Pávakör, a néptánc- és népdalkultúrát a Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület, valamint a Nemzetiségi Kulturális Egyesület igyekszik fenntartani és népszerűsíteni.

Ma is ismerik és készítik az asszonyok a konyhákban a régi, hagyományos ételeket, s azok sajátos sora alakult ki az ünnepkörökhöz kapcsolódva is.

A településen minden évben megtartják a hagyományos ünnepeket, melyek egyrészt a valláshoz, másrészt a régi falusi hagyományokhoz kötődnek.

1.1.8 Önkormányzati gazdálkodás

Pilisszentkereszt éves költségvetése kb. 300 millió Ft. A bevételek mintegy 45%-a normatív állami támogatás, mely az elmúlt években stagnált, vagy csökkent, 55%-a pedig saját bevétel. A normatívák 70%-a a közoktatási feladatellátást, 15%-a üdülőhelyi feladatellátást, 10%-a szociális ellátást, míg 5%-a egyéb feladatellátást támogat. A saját bevételből 35%-ot az átengedett központi adók, 15%-ot a helyi adók, a fennmaradó 5%-ot az intézményeink működési bevételei teszik ki.

A kiadások 70%-a személyi kiadás járulékaival együtt, míg 30% -ot tesznek ki a dologi és egyéb folyó kiadások. Közoktatási intézményeink és a hozzájuk tartozó konyha működési kiadásai adják költségvetési kiadásaink közel 50%-át, a személyi kiadások 60%-át, a dologi kiadások 40%-át.

Az önkormányzat bevételei kizárólag intézményei működtetésére és a falu üzemeltetésére elégségesek. Bármilyen nagyobb karbantartás, fejlesztés vagy beruházás csak ingatlaneladásból vagy hitelfelvételből valósítható meg, illetőleg pályázat útján. A pályázatokhoz szükséges önerő is csak az előbb említett módon teremthető elő.

Az önkormányzat értékesíthető ingatlannal alig rendelkezik.

1.2 Következtetés

Pilisszentkeresztet, köszönve az agglomerációs gyűrűben elfoglalt szélső pozíciójának, lassú népességi növekedés jellemzi. Valószínűleg e jelenlegi gazdasági körülmények egy időre nem gyorsítják a folyamatot, a lakásteremtési kedv és lehetőség egy időre csökken, illetve egy lakás "kitermelődése" hosszabb ideig tart. Előreláthatólag ez az állapot megmarad a nagy közlekedésfejlesztési beruházások megvalósulásáig.

Hosszabb távon a főváros körüli gyűrű szuburbanizációja lezajlik, a környezet károsítása nélkül történő lakóterület-fejlesztési lehetőségek elfogynak, ezzel párhuzamosan befejeződhet a közlekedési fejlesztés, a Duna hidak és az MO teljes nyomvonalú kiépítésével, országos főútvonalak korszerűsítésével. Ez a körülmény bizonyos mértékig célterületté teheti Pilisszentkeresztet is, szerencsére a BATT és a természeti törvények korlátot szabnak a területnövekedésnek, s a jelenlegi belterületi határok mellett megőrizhető hagyományos falusias települési jelleg.

A prognózis szerint Pilisszentkereszt népessége kb. másfélszeresére növekedhet, s ez a növekedés egyúttal a fejlődés legfelső korlátját is jelenti. Előreláthatólag előbb-utóbb szükséges lesz a megnövekedett népességszámot kiszolgáló intézményrendszer bővítése és korszerűsítése. A közoktatási intézmények állami támogatásának folyamatos csökkenése, az iskoláskorú gyermekek más iskolába iratása a közoktatási intézmények létét veszélyezteti. Az iskolás gyermekek számának növekedése ezen folyamatot jelentősen lassíthatja.

A fiatalkorúak és munkaképes korúak számának növekedésével mennyiségi és minőségi változtatás szükséges a nevelés-oktatás, a képzett munkaerőt felszívó munkahelykínálat terén. Az idegenforgalom fejlesztése főleg az idegenforgalmi-vendéglátó szakemberek képzését igényli.

A fenti korosztály növekedés kiegészítve az időskorúakkal igényli az egészségügyi alapellátás intézményrendszerének átgondolását és az igényeknek megfelelő biztosítását.

A munkanélküliségi ráta nem rossz, szociális ellátásra is kevesen szorulnak. Az idősek és betegek ápolását általában meg tudják oldani a helyben lakó családtagok, a fejlett „családi szociális háló” azonban a betelepülők esetében nem működik, ez előbb-utóbb a szociális intézményhálózat bővítését igényli.

A lakossági igényszínt változása kényszerítőleg hat a humán-infrastruktúra szolgáltatás fejlesztésére, s jelentősen aktivizálja a civil szférát.

A lakónépesség növekedése, a nemzetiségi arányok megváltozása, eltérő kulturális igények megjelenése feszültségeket okozhat, melyre megoldásokat kell keresni. A település nemzetiségi jellegének megőrzéséhez meg kell nyerni a betelepülő lakosok támogatását is, s közös célként határozható meg a helytörténeti ismeretek, a már letűnt, illetve máig élő hagyományok összegyűjtése, megőrzése, széles körű megismertetése.

Minden korosztály és társadalmi réteg számára változatos kulturálódási lehetőséget kell biztosítani a civil szféra aktív közreműködésével.

A civil szervezetek tagjai a település aktívabb, tenni akaró polgárai közül kerülnek ki, akik közül többen megfelelő tekintéllyel rendelkeznek, véleményformáló szerepük van egy-egy közösség életében. A civil szervezetek együttműködésükkel, koordináló szerepükkel segíthetik a település egy irányba, közös akarrattal történő fejlődésének előmozdítását, ezért a döntéshozatalba be kell vonni őket is, véleményüket, javaslataikat meg kell hallgatni.

A kisebbségi önkormányzatoknak ugyancsak jelentős a szerepük a helyi véleményformálásban, a fejlesztések során tekintettel kell lenni a nemzetiségi érzésekre és biztosítani azt, hogy a jelenlévő nemzetiségeket semmilyen hátrány ne érje.

A humán erőforrások, vagyis maga az ember jelenti minden fejlesztési tevékenység legfontosabb bázisát, egyben végső célját. A megfelelően képzett, munkára és mindennemű alkotó tevékenységre fizikai és mentális értelemben képes és hajlandó emberek nélkül nincs sem gazdaság, sem fejlődés, sem más, bármiféle tevékenységnek, illetve az egyre magasabb teljesítményeknek viszont csak a lakosság anyagi és szellemi jóléte adhat értelmet. Habár az emberi tényező gazdasági növekedésben játszott szerepét számos tanulmány kimutatta, e téren a helyi önkormányzatoknak eredmények elérésére, e szféra országos viszonyokhoz képest jelentős fejlesztésére viszonylag kevés specifikus eszköz áll rendelkezésére. Mindamellett, az országos feltételrendszer nyújtotta szűk mozgástéren belül maximális figyelmet kell fordítani mindazon szempontokra, melyek a lakosság testi-szellemi állapotát és életminőségét befolyásolják.

A közoktatás helybentartása meghatározó egy olyan kistelepülés életében, mint Pilisszentkereszt. A helyi közoktatás biztosíthatja a kisgyermekes családok helyben maradását, letelepedését, erősíti a gyermekek kötődését a településhez, a szocializáció a helyi értékek mentén történhet. A közoktatási intézmények fenntartásához azonban növelni kell a gyermeklétszámot, ehhez korszerű iskola, sportolási lehetőségek, a szabadidő tartalmas eltöltésére vonzó kínálat, és kiegészítő ismeretszerző lehetőségek szükségesek.

A lakosság képzettségi szintjének emelésére egyrészt az elhelyezkedési lehetőségek bővülése, másrészt a helyi gazdaság megerősödése, ezen belül pedig az idegenforgalom által generált igények kielégítése érdekében van szükség. Célszerű olyan szakképesítések megszerzésére ösztönözni a fiatalokat, amelyek az idegenforgalmi-vendéglátó, illetve szolgáltató ágazatokban történő munkavégzésre teszik őket alkalmassá. Az idegenforgalom növekedésével felerősödik az idegen nyelvet beszélők iránti igény is.

A kisdetek számának növekedésével előbb-utóbb igény lesz a bölcsődei elhelyezés biztosítására, míg az idősek részére napközi otthon, nyugdíjasklub biztosíthatja a napközbeni elfoglaltságot. A helyi Karitasz-szolgálat megindításával a rászorulóknak kaphatnak segítséget.

A helyi munkalehetőség bővítésére nem elsősorban a munkanélküliség miatt van szükség, hanem az ingázás csökkentése érdekében. Elsősorban az idegenforgalom fellendülésével lesz szükség több munkaerőre, de a települést és környékét kiszolgáló, képzett szakemberekre is szükség van több szakterületen. A megfelelő

szakképesítés megszerzésével lehetőség nyílik magán vagy társas vállalkozás alapítására, a gazdasági életben történő aktív részvételre.

A civil szféra megerősödése esetén megfelelő partner lehet a fejlesztési elképzelések megvalósításában. A civil szervezeteknek a pályázati lehetőségek felkutatásában, kihasználásában, közösségi célú felhasználásában nagy szerepük van. A közös célokhoz a társadalmi partnerek, kisebbségi önkormányzatok, az egyház és a lakosság egyéb önszerveződő csoportjainak együttműködésére van szükség.

Meg kell őrizni a település nemzetiségi jellegét, hagyományait s meg kell találni azokat a marketing eszközöket, amelyekkel ezek az értékek széles körben ismertté tehetőek, a település fejlődésének a szolgálatába állíthatóak.

A célok és fejlesztési feladatok meghatározásánál a várható lakosságszám-növekedést is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy a népességszám növekedése a humán erőforrások erősödését, a kulturális sokszínűség megjelenését, a köz- és lakossági szolgáltatások iránti igények mennyiségi és minőségi növekedését is eredményezi.

1.3 Célok, feladatok

1.3.1 Alapfokú oktatás megtartása, helyi közoktatás versenyképességének biztosítása

- a) Folyamatosan monitorozni kell az intézmény működését és szükség esetén meg kell tenni a racionalizáláshoz szükséges lépéseket.
- b) Az alapfokú oktatási intézmények fenntartásához pótlólagos forrásokat kell keresni, fel kell deríteni és ki kell használni a pályázati lehetőségeket, törekedni kell az állami támogatás növelésére.
- c) Felül kell vizsgálni a közoktatási programot és olyan elemeket kell beépíteni, amely vonzó a kisgyermekes családok számára és többlet-ismeretek megszerzését, valamint a szabadidő hasznos eltöltését biztosítja a gyermekek számára. Be kell vezetni az angol nyelv oktatását.
- d) Erősíteni kell az iskola nemzetközi kapcsolatait, a meglévőket intenzívebbé kell tenni és új kapcsolatokat kell keresni.
- e) Az oktatást korszerű, tornateremmel ellátott épületben kell folytatni. Erre két fejlesztési irány is mutatkozik a pénzügyi lehetőségek függvényében: az egyik az, hogy a felújításra kerül a meglévő iskola és mellette kerül felépítésre a tornaterem, a másik az, hogy a tervezett faluközpontban egy új, a lakosság számára is nyitott, közművelődési funkciókat is ellátó iskolaközpont létesül.
- f) Bővíteni és korszerűsíteni kell az óvodát. Erre – az iskola jövőbeni helyzetének függvényében – két fejlesztési lehetőség kínálkozik: az egyik a meglévő óvoda bővítését és korszerűsítését jelenti, amely nem a legmegfelelőbb megoldás, viszont költségkímélőbb, a másik a tervezett faluközpontban egy új óvodaépület létesítése.

1.3.2 Lakosság képzettségi szintjének folyamatos emelése

- a) Ösztönözni kell a fiatalokat felsőfokú oktatási intézményben történő továbbtanulásra.
- b) Kistérségi együttműködésben szakképesítést nyújtó tanfolyamokat kell szervezni, képzést támogatni.
- c) Meg kell erősíteni a szlovák és német nyelv oktatását és be kell vezetni az angol nyelvoktatást.
- d) Élethosszig tartó tanulás támogatása

1.3.3 Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése

- a) Az alapellátáshoz kapcsolódóan meg kell teremteni a helyben történő vérvétel lehetőségét. A megelőzés érdekében helybe hozott szűrővizsgálatok elvégzését kell elősegíteni.

Szorosabb együttműködésre kell törekedni a Szentendrén működő Szakorvosi Rendelőintézettel annak érdekében, hogy a szakorvosi ellátás, szűrővizsgálatok rendszeresek legyenek a településen. A prevenciókat is szolgáló szakorvosi jelenlét nagymértékben hozzájárulna a település lakosai egészségi állapotának javulásához.

- b) A szomszédos településen, Dobogókőn számos *természetgyógyász* működik. Törekedni kellene arra, hogy a falu lakossága ismerje meg tevékenységeiket, a közelben elérhető segítségeket.
- c) A nehéz élethelyzetek kezelésére általában mentális támogatás válik szükségessé, amelyet konfliktuskezelő foglalkozások, tréningek szervezésével elérhetővé lehetne tenni a faluban. A mentális problémák kezelésében a Családsegítő Szolgálat, az egyház, a civil szervezetek, valamint a helyi közösségek együttműködése lehet hatékony.
- d) Egyes élethelyzetek (elbocsátás, munkanélküliség, nyugdíjazás, családi problémák) indokoltá teszik, hogy a településen lehetőség szerint legyen elérhető jogsegélyszolgálat, amely ma csak a szomszédos településen, Pomázon működik.

1.3.4 Helyi munkalehetőség bővítése

A településre, térségre jellemző hagyományos kisipari, kézműipari ágazatok újraélesztését, művelését képzéssel, adókedvezménnyel, pályázati lehetőségek biztosításával támogatni kell.

1.3.5 A civil szféra megerősítése, társadalmi partnerség megteremtése

- a) Civil szervezetek támogatásával, új szervezetek alakulásának segítségével - helybiztosítás, szervezési, közzétételi támogatás, anyagi juttatás - az önkormányzat a közelet aktivizálódását segíti számos területen pl. környezetvédelem, önképzés, falukép védelem, hagyományőrzés, kultúra, sport, polgárőrség.
- b) Civil szervezetek bevonása a döntések előkészítésébe és a végrehajtásba.
- c) Egyház támogatása intézményhálózatának fenntartásában, karitász, alapítványi tevékenységének segítségével, egyházi ünnepek, rendezvények szervezésében, települési kegyhelyek fenntartásában, felújításában, zarándokutak szervezésének támogatásában.

1.3.6 Helyi nemzetiségi, kulturális értékek megőrzése

- a) Megfelelő közösségi teret kell biztosítani a nemzetiségi közösségek hagyományőrzését, kultúráját, nyelvgyakorlását, kapcsolatteremtését szolgáló szervezetek, önszerveződő csoportok részére.
- b) Szorgalmazni kell a Klastrom-projekt megvalósítását, a régészeti emlékek feltárását és bemutatathatóságának megteremtését.
- c) Szorgalmazni kell a ciszterci monostor-rom köemlékeit bemutató Lapidárium felépítését.
- d) Biztosítani kell a településrendezési tervben a hagyományos utcakép megőrzését.
- e) Fel kell újítani és meg kell nyitni a tájházat.
- f) Fel kell újítani és bemutatásra alkalmassá tenni a mészégető boksákat.
- g) Létre kell hozni egy helytörténeti gyűjteményt és megfelelő módon elhelyezni.
- h) Meg kell őrizni és bővíteni a kétnyelvű feliratokat.
- i) Támogatni kell a folklór hagyományok, régi foglalkozási tradíciók felélesztését, megőrzését, bemutatathatóságának megteremtését.

2. Gazdaság, idegenforgalom

2.1 Helyzetismertetés

2.1.1 Ipar

A településen természeti adottságai, és közlekedési kapcsolatai miatt az ipari tevékenység nem fejlődött ki. Néhány helyi hagyományra épülő, és alapvető szolgáltatást, ellátást biztosító kisipari tevékenység mellett Dobogókőn jellemzően a „turisztikai ipar, szolgáltatás” létezik.

2.1.2 Földművelés

A szűk pilisszentkereszti medence kevés lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termesztés számára. A kedvezőtlen talajviszonyok, az apró parcellák valamint a gazdasági környezet nem teszi lehetővé azt, hogy a lakosság mezőgazdasággal foglalkozzon és abból éljen meg. A belterülettől nyugatra fekvő szántóterületek művelése megszűnt, a széleken az erdő egyre nagyobb területeket foglal el. A művelés szünetelése a kemikáliák használatának megszűnését is jelenti, a területek ezáltal alkalmassá válnak a vegyszermentes termékek előállítására. Ilyen gazdálkodási mód megjelenésére már van is példa. A belterület nyugati határa mentén elhagyott gyümölcsösök vannak. A saját célra történő termesztés is megszűnőben van a nagy élőmunka igény miatt. A termelési funkció visszaszorulásával megjelent az üdülési funkció.

2.1.3 Állattartás

Csak saját felhasználásra fordul elő baromfi és sertéstartás. A lovardában 3 pár lovat tartanak. Az állattartás elsovadása a legelők beerdősülését jelenti. Egy-két portán megjelent a lovagoltatás céljából történő lótarás.

2.1.4 Erdőgazdálkodás

Pilisszentkereszten az erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek. Az erdőterületek többségükben állami tulajdonban vannak, kezelőjük a Pilisi Parkerdő Gazdaság Rt. Jelentős erdőterületei vannak a helyi Erdőbirtokossági Társulásnak is.

2.1.5 Vadgazdálkodás

A vadászati jogot a Pilisi Parkerdő Gazdaság Rt. gyakorolja. Az erdőkben megtalálhatók a magyarországi nagyvadak: vaddisznó, őz, szarvas, muflon. A vadászat a vadlétszám szinten tartását szolgálja. A település lakói a vadászatok lebonyolításában erdészként, hajtóként működik közre.

2.1.6 Szolgáltatás

A településen két vegyesbolt, egy virágbolt, egy ajándékbolt és egy italdiszkont működik. A vendéglátó egységek közül három étterem és kettő italbolt. A közműszolgáltatási központok a szomszédos településeken érhetők el. Egyes autójavítási szolgáltatások igénybevételére is van helyben lehetőség.

A lakónépesség növekedésével, átstrukturálódásával megváltozott az aktív dolgozók gazdasági ágazatok szerinti aránya. A gazdálkodás korábbi magas aránya csökkent a szolgáltatásban, kereskedelembe dolgozók javára.

Az aktív foglalkoztatottak nagy része helyben nem talál munkát, ezért napi ingázásra kényszerülnek Pilisszentkereszt központi fekvése miatt elsősorban a környező nagyobb városok (Pilisvörösvár, Szentendre, Pomáz) irányába, szükség esetén a fővárosba. Ugyanez a helyzet az iskoláskorúakkal.

Az ezer főre jutó működő vállalkozások száma a kistérségi átlagnál jóval, a megyei átlagnál alig alacsonyabb.

A gazdasági vállalkozások számára új telephelyek kijelölésére kevés a lehetőség, a zárt kereteket adó táji, természeti adottságok miatt.

2.1.7 Idegenforgalom, turizmus

Dobogókő kedvelt célpontja a turistáknak, évtizedes turisztikai hagyományokkal rendelkezik. Jelenleg négy szálloda működik: Pilis, Manréza, Platán, Nimród. A vendégforgalom éves szinten 80000 vendégéjszaka. Szállodák kihasználtsága alacsony, a háttérszolgáltatás nem ad minőségi választékot, a programkínálat kevés és idényszerű. Dobogókőn volt az ország első sípályája, az utóbbi években felújításra került s a Dobogókő Alapítvány üzemelteti. Téli időszakban természetes szánkópályák bővítik a szórakozási lehetőséget. A tavaszi-őszi túraszezonban és a téli síszezonban komoly parkolási gondok vannak. Az utóbbi években Dobogókő szakrális jelentőségű helyként is vonzza az érdeklődőket, mint olyan hely, amely a Föld szív-csakrájának felel meg. Az infrastruktúra hiányos, nincs megfelelő illemhely, utcai berendezés, sok az elhanyagolt közterület. Bár Dobogókő üdülőterület, az utóbbi években egyre többen választják állandó lakóhelyül, mely új igények megfogalmazását is jelenti. Nincs meghatározó központi része, a látogatói és üdülői igényeket kiszolgáló közösségi területe.

Dobogókőre ma leginkább a csend és a nyugalom, a kiváló levegőminőség és a kellemes sétalehetőség jellemző.

Dobogókőre a látogatók döntő többsége Pilisszentkereszten keresztül érkezik. A településen keresztülvezető út forgalma a látogatók számától függően alkalmatosan jelentős környezeti terhelést jelent.

Pilisszentkereszt-Dobogókő a kerékpáros és motoros turisták kedvelt útvonala mentén helyezkedik el, a településen azonban nincs olyan szolgáltatás vagy turisztikai attrakció, amely megállásra vagy hosszabb időtöltésre készítené őket.

A pilisszentkereszti szálláslehetőségek igen korlátozottak: a településen működik a Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központja, amely szabad kapacitás esetén nyújt szálláslehetőséget. A falusi turizmus fejletlen, alig egy-két család foglalkozik szoba kiadásával. Turisztikai szervezet, információs központ a településen nincs, turisztikai szakember nem áll az önkormányzat rendelkezésére, turisztikai marketing gyakorlatilag nincs. A falusi vendéglátásnak a településen nincsenek hagyományai. Közterületi parkolók nincsenek kialakítva.

A település határában elhelyezkedő volt ciszterci kolostor-rom állapota fokozatosan romlik, az építészeti maradványok részbeni tárolására szolgáló, a Plébániakertben elhelyezkedő Kőtár faépülete nem biztonságos és a nyilvánosság számára nem látogatható.

A települési önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek programjait, rendezvényeiket a Községi Házban, a Szlovák Házban, a Kántorházban, illetve az iskolában tartják. A közösségi rendezvényeket befogadó épületek szűkek és mind felújításra szorul. Nagyobb létszámú szabadtéri rendezvények megrendezésére sor került a Klastromkertben is, ahonnan viszont hiányzik az infrastruktúra. Hiányzik egy több száz ember befogadására alkalmas fedett csarnok, illetve rendezett, kulturált környezetben lévő szabadtéri helyszín.

A fejlesztésnek a választék növelésével és a minőség széles skálájának megteremtésével kell számolni.

2.2 Következtetés

2.2.1 Gazdaság, szolgáltatás

Jelentős munkahelyteremtésre van igény, mely a vállalkozókkal folytatott egyeztetés hangsúlyos eleme kell hogy legyen.

A gazdasági struktúrában az általános gazdálkodó és gazdasági ágazatokkal szemben meghatározóvá kell válnia a szolgáltatás, kereskedelem, szabadidő-ipar szektor arányának, s támogatandó a kutatás-fejlesztést végző vállalkozások megtelepedése.

A településen csak körültekintő szempontok alapján jelölhető ki új gazdasági vállalkozási terület a táji, természeti adottságok és védelmek miatt.

A falusias lakóterületen csak környezetbarát vállalkozások működhetnek, melyek racionálisabb terület felhasználást eredményező technológiai korszerűsítéssel fejleszthetők. A belterületen csak az átlagosnál nagyobb forgalmat nem vonzó további vállalkozások telepedhetnek meg.

A meglévő kereskedelmi szolgáltató funkció kiegészítésére, választékának bővítésére szükség van, erre terület szintén lakóterületen, vagy a településközpontokban biztosítható.

A mezőgazdasági területeken törekedni kell a területek újbóli művelésbe vonására, hasznosítására, lehetőleg a biogazdálkodás előtérbe helyezésével.

2.2.2 Idegenforgalom, turizmus

A település földrajzi pozíciója, természeti értékei és kulturális emlékei Pilisszentkeresztet, Dobogókőt térségének kiemelt jelentőségű településévé teszik az idegenforgalomban, a turizmusban. Ezen tercier ágazatok élénkülése közvetve élénkítik a gazdaságot is. A település természeti környezetének védettsége biztos bázis a turizmus környezetkímélő ágazatainak fejlődése, s Pilisszentkereszt Dobogókő jelentős turisztikai célponttá válása számára.

Természeti, táji környezete, épített értékei, történelme, nemzetiségi és helyi hagyományai, szakrális adottságai miatt a település gazdaságát a turizmusra alapozhatná. Erőforrásait tekintve a település az idegenforgalom és turizmus számos ágazata számára célterület lehetne, de az infrastruktúra, szolgáltatás, háttérintézmények valamint marketing hiányában értékei a lehetőségekhez képest alulhasznosítottak. Mivel a turizmus-iparhoz szükséges összetett szakértelmek nincsenek vagy csak csekély mértékben vannak jelen Pilisszentkereszten, érthető, hogy a település miért nem tud valódi értékén megjelenni a turizmus-piacon.

A turizmus fellendítéséhez elsősorban a vállalkozói és lakossági készségek, érdekeltségek megteremtésére, a folyamatok kézben tartása, irányíthatósága és tervezhetősége érdekében aktív, hatékonyan együttműködő, „többszereplős” település-kormányzásra, valós partnerkapcsolatok kiépítésére, környezetformálásra, településszépítésre, helyi turisztikai attrakció, termék fejlesztésére, a turisztikai választék növelésére van szükség.

A turizmus versenyképességét (egyben tökevonzó képességét is) jelentősen befolyásolja az üzleti környezet minősége, amihez a következő időszakban kulcsfontosságú feladatokat kínáló infrastruktúra mellett, a községben meglévő humán erőforrások, a lehetőségekhez képest minél erősebb innovációs potenciál is hozzátartozik és figyelmet érdemel. Mindez komoly hatással lehet a versenyképesség másik területére, hogy a helyi vállalkozások milyen módon versenyeznek, s törekednek a minél magasabb szintű fogyasztói igények kielégítésére.

Nagyobb létszámú vendég elhelyezésére megfelelő szálláshelyek Dobogókőn vannak és szintén ott van még terület – korlátozott mértékben – új szálloda építésére. A meglévő szállodák alacsony kihasználtsággal működnek. Sok a beépítetlen üdülőtelek is. Miután a település meghatározó bevételi forrása a dobogókői szállodákból származó idegenforgalmi adó, s ennek növekedése hozzájárulhat a fejlesztési elképzelések megvalósításához, a meglévő szállodák kihasználtságának fokozása, új szállodák építése a település érdeke is. A turizmus fellendítését eredményező fejlesztésekből ezért kihagyhatatlanok a szállodák, míg a

vendégéjszakák számának a növekedését a számos lehetőség kihasználásával, kifejleszthető turisztikai termék-ötlet megvalósításával kell támogatni.

A Dobogókőn lakó, üdülő, ott túrázó, odalátogató emberek általában nem támogatnak olyan fejlesztést, amely alapjaiban megváltoztatja a településrész arculatát, elveszíti karakterét, eddigi értékeit. Ugyanakkor az itt élők a kellemes üdülőkörnyezet kialakításának igényével összhangban támogatják az épített környezet minőségének javulását, a közterek parkosítását, virágosítását, a gépjárműforgalom erőteljes korlátozását, egy közösségi tér/épület kialakítását.

A településrész fejlesztése során egyensúlyba kell hozni a gazdasági fejlesztések forrásait jelentő beruházások és a Dobogókő sajátos nyugalma, atmoszféráját féltő emberek igényeit. A településrész atmoszférája leginkább a nyugodt, csendes, magába forduló elmélkedésnek, természetjárásnak, gyógyulásnak, rekreációnak biztosít megfelelő kereteket. A Natura 2000 terület, a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a Pilisi Parkerdő célját, tevékenységét, a környező természetet, állatokat, a környezetvédelem fontosságát stb. ismertető és bemutató kiállítások rendezésével, esetleg vadaspark létesítésével növelhető lenne az informatív, kulturális, a környezetet nem terhelő látványosságok köre. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy sokan érkeznek aktív sportolási célból, főleg a téli időszakban a sípályára, s a sportolási lehetőségek bővítésére is mutatkozik igény.

Sokan hiszik azt, hogy itt van a Föld szívcsakrája, s ennek közelsége megteremti az ember belső békéjét, nyugalma. Napjainkban növekvő igény mutatkozik arra, hogy a világ zajától távol, csendes, meditatív tevékenységben töltsenek fel az emberek. Újra felismerésre kerül a vallás, a hit szerepe, s Dobogókőt egyre többen keresik fel szakrális központként.

Dobogókő nyugalma megőrzése érdekében kívánatos a gépjárműforgalom korlátozása, mely oly módon valósítható meg, hogy a látogatók gépjárművüket Dobogókő bejáratánál lévő parkolóban helyezik el. A Dobogókőre látogatók fogadására, a jelenlegi központi parkoló helyén egy tájba illő fogadóhelyet lehetne kialakítani, ahol információs egység, üzlet (ajándék, turisztikai felszerelések, turistatérképek, információs kiadványok stb.), vendéglátóhely, megfelelő illemhely, melegedő, bemutatóterem kaphatna helyet, környezetében pedig laza elhelyezéssel szabadtéri fedett pihenőhelyek, erdei játszótér, erdei tornapálya, tanösvények, szakrális elemek, mint pl. kegyhelyek, imahelyek, szívcsakra-jel stb. gazdagíthatnák a Dobogókőre látogatók élményeit. Ennek a területnek a fejlesztésére széleskörű társadalmi egyeztetéssel készült külön koncepciót célszerű készíteni, és annak alapján a kialakítására nyilvános ötletpályázat kiírni.

Fentiek alapján a természeti és épített környezet védelmével és rehabilitációjával párhuzamosan az ökoturizmus fejlesztése a kívánatos, amely a természeti, környezeti és kulturális látnivalók felkeresését és élvezetét, a turista környezeti nevelését jelenti a legkevesebb kár okozásával és úgy, hogy a helyi közösségek, a gazdaság, valamint a környezet a lehető legtöbb hasznot húzzák látogatásából.

Fekvőbeteg intézmények, szociális intézmények létesítése – azon kívül, hogy nem jelent bevételi forrást – megváltoztatná a hely karakterét, ezért ilyen jellegű beruházások nem támogatandók.

Az egyes fejlesztési elemek meghatározásánál figyelemmel kell lenni a Dunakanyar turista-vonzó látványosságaira és lehetőleg azokhoz igazodva, a kistérség más településeivel összehangolva kell a fejlesztéseket megvalósítani.

Jó szervezéssel, szolgáltatások bővítésével, folyamatos programokkal a táj, a természet, a nemzetiségi és történeti hagyományok gazdag turisztikai választékot nyújthatnának.

Pilisszentkereszten csak olyan fejlesztések betelepülése támogatható, melyek nem hatnak a tájra, a környezetre negatívan, nem károsítják a természetet, nem veszélyeztetik a környezetet.

A gazdaság fejlesztése egyúttal a helyi munkalehetőségek, a helyi szolgáltatások kínálatának bővülését, a bevételek fokozását, a további fejlesztések forrását is jelenthetik. A gazdaságfejlesztés fő iránya az idegenforgalom, a turizmus fejlesztése, az egyedi vonzerők kihasználásával, a társadalom széles rétegeit érintő szolgáltatások nyújtásával versenyképes komplex turisztikai termékek kialakítása, hatékony

marketingmunkával, azok megfelelő piacokra juttatása és mindezek eredményeként a tartózkodási idő és a bevételek növelése és az ismételt visszatérések számának növelése.

A falusi turizmus fejlesztésével a lakosság kiegészítő jövedelemhez jutna, s ezáltal növekedne az életszínvonal és bővülne a helyi munkalehetőség.

Az idegenforgalmi szektor kínálatában elsősorban olyan rekreációs, konferencia- és egészségügyi turizmust kiszolgáló létesítmények megjelenése támogatandó, amely a településen töltött vendégéjszakák számát növeli és ezáltal bevételforrást jelent az önkormányzatnak, ugyanakkor nem jelent számottevő környezeti terhelést és nem változtatja meg a terület turisztikai-szagrális jellegét.

2.3 Célok, feladatok

2.3.1 Helyi vállalkozások munkahelyteremtő képességeinek fejlesztése

Támogatni kell a helyi vállalkozások munkahelyteremtő fejlesztését:

- adókedvezmény rendszerének kidolgozásával,
- pályázási lehetőségek segítségével
- helyi lakosság foglalkoztatása esetén engedmények biztosításával
- információ, tájékoztatás nyújtásával

2.3.2 Üzleti környezet fejlesztése

- a) Fejlesztési területeket kell biztosítani a területrendezési tervekben.
- b) Helyi vállalkozások együttműködésének, közös piacra lépésének megszervezése, az Önkormányzattal partnerségi kapcsolat kialakítása
- c) Képzés, ismeretterjesztés megszervezése a vállalkozói ismeretek megszerzése, valamint a mezőgazdasági területeken

2.3.3 Idegenforgalom, turizmus fejlesztése

- a) Tekintettel arra, hogy a település fejlesztésében meghatározó szerepet kap az idegenforgalom (turizmus) fejlesztése, szükséges egy részletes idegenforgalmi (turisztikai) stratégia kidolgozása, amely egy alapos helyzetelemzés segítségével Pilisszentkereszt-Dobogókő turizmusának fejlődését megalapozza, hozzájárul a versenyképessé tételhez, amely szakmai iránymutatást ad. A stratégiában ki kell dolgozni a rekreációs célú illetve ahhoz kapcsolható, illetve a vallási, nemzetiségi hagyományokra és régészeti értékekre épülő kulturális turizmus fellendítésének, az idegenforgalmi fejlesztések megvalósításának egyes lépéseit. A stratégiában ki kell dolgozni és meg kell teremteni a turisztikai ágazatok megtelepedését biztosító támogatási, területi, infrastrukturális és jogi környezetet.

A védett területek turisztikai, oktatási és egészségügyi célból történő megnyitását, a turisztikai potenciál fejlesztését a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal és a Pilis Parkerdőgazdasággal együttműködve kell megoldani.

- b) A helyi természeti, társadalmi, történelmi potenciálra támaszkodva ösztönözni és támogatni kell az alábbi turisztikai ágazatoknak az ökoturizmus keretein belül történő megtelepedését:
 - erdei-iskola,
 - sportturizmus,
 - egészségturizmus,
 - konferencia turizmus,
 - szagrális turizmus,
 - kulturális örökség turizmus,
 - nemzetiségi turizmus.

- c) Ki kell alakítani a Dunakanyar hasonló vonzáskörű településeivel együttműködve, azokat kiegészítve egy változatos turisztikai termék-kínálatot.
- d) A turizmus-iparban érdekelt helyi vállalkozások és a lakosok készségeit, tudatosságát elő kell segíteni, meg kell teremteni.
- e) Helyzetbe kell hozni a meglévő értékeket elsősorban azok minőségének javításával.
- f) Ki kell alakítani a lakosok, vállalkozások együttműködésével a település „szlogenjét”, identitását, majd ezt követően kell a látogatók, turisták felé irányuló marketing-programot beindítani.

3. Épített környezet

3.1 Helyzetismertetés

3.1.1 Településszerkezet – területhasználat

3.1.2

Pilisszentkereszt település szerkezetét döntően a domborzat határozza meg. A Pilis és a Visegrádi hegység lejtői között húzódó település két, közigazgatási határ melletti belterületből áll: Pilisszentkereszt és Dobogókő.

A település hagyományosan beépült települési része korábban a még lankásnak számító területeket foglalta el, ma a település növekedése a meredekebb domboldalakra is felkúszott.

Az utcák hangulatfokozó elemei a törtvonalú vonalvezetés öbleiben megjelenő kisebb teresedések burkoltan, vagy zöldfelülettel. A településnek nem volt piactere, az utak csatlakozásánál, a térfalak bővületében alakultak ki az ünnepi hivatalos (a templom és a községháza) és a nem hivatalos (a hídmérleg környékén) központok, melyek ma új funkciójú faluközpontok.

A régi utcák őrzik máig a hagyományos településszerkezetet, telekstruktúrát, és itt található a legtöbb megmaradt régi épület.

Dobogókő erdei utakból kialakult kis utcái az erdei utak karakterét hordozzák, ösvény jellegűek, a megközelítés és a közművesítés minimális feltételeit biztosítják. Egyetlen főútja, melynek bővülete a központi tér, burkolt csupán, és alkalmas a tömegközlekedés lebonyolítására.

Dobogókő telekszerkezete a természeti illeszkedés hatására alakult ki. Nagy szabálytalan telkei a terepadottságokhoz illeszkednek, laza beépítettségűek. Háromféle épülettípus jelenik meg, a nagyobb léptékű üdülőépületek, a lakóház jellegű egyedi üdülők, illetve a hétvégi házak.

Mára igencsak vegyes képet mutató településszerkezet, beépítési szokások, változó karakter a beépítési szokások természetes és erőltetett átsztrukturálódása során nem segítette egy egységes, minőségi falukép kialakítását.

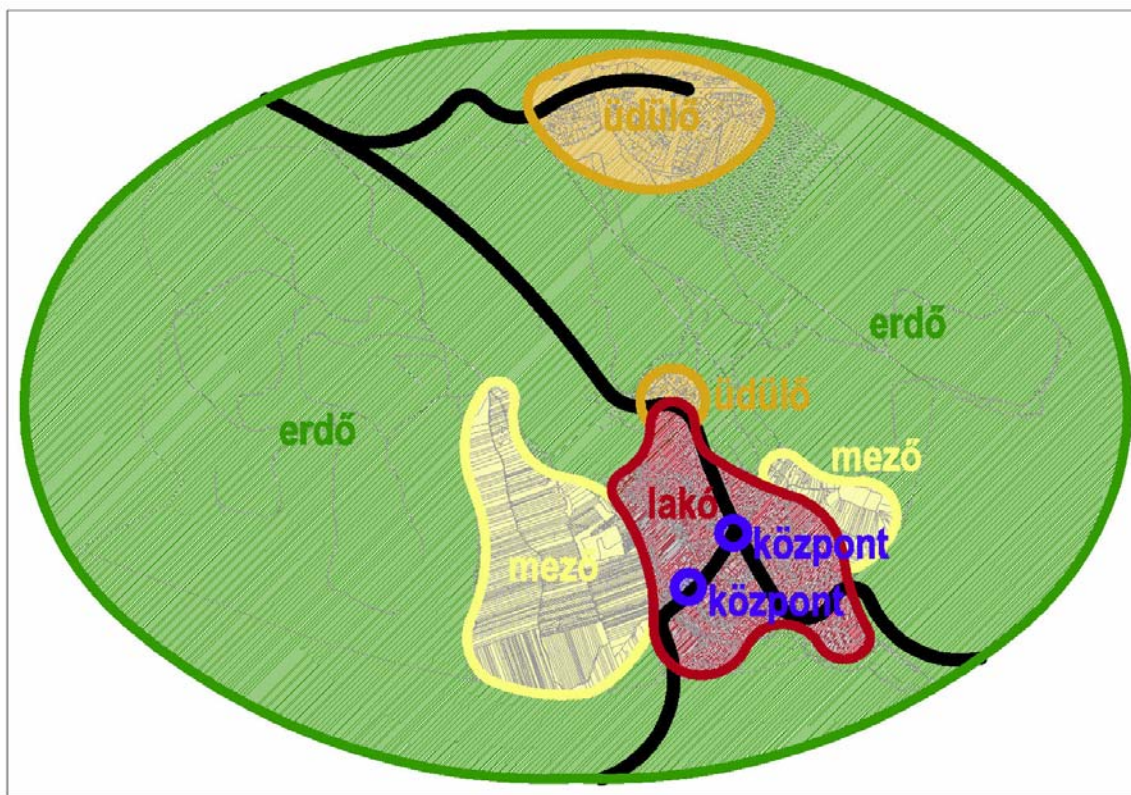
A település a 10-es és 11-es utak között helyezkedik el, a 1111-es Pomáz - Esztergom összekötő út és 11108 Pilisvörösvár - Pilisszentkereszt bekötőút találkozásánál.

A belterület jellemzően lakóterület két központtal a pilisszántói bekötőút mellett és a közutak találkozásánál.

Hiányzik a gazdasági tevékenység számára alkalmas terület, ezért a kisebb vállalkozások lakóterületen működnek.

A belterületet beerdősülő mezőgazdasági terület karéjozza. A közigazgatási terület nagy része erdő. A településnek két üdülőterülete van: a külterületi Kakashegy és a belterületi Dobogókő. Az utóbbit az 1115 bekötőút tárja fel.

Az erdőben nagy zöldfelületű elhagyott honvédségi terület található. A honvédségi terület önkormányzati tulajdonba adását már évekkorábban kezdeményezte a helyi önkormányzat, azonban az a mai napig nem valósult meg. Az értékes terület honvédségi övezeti besorolásának megváltoztatása mindaddig nem ajánlatos, ameddig az ingatlan nem kerül az önkormányzat tulajdonába.

3.1.3 Épületállomány

3.1.4

Pilisszentkereszt hagyományos beépítését a történelmi településmagban az utcafrontra merőleges gerincű, egyszintes, nyeregvetésű épületek jellemzik, melynek alaptípusa az oldalhatáron álló tornácos hosszúház.

Az 50-es években "modernizáció" címszó alatt a régi épületeket átalakították az utcafronton kétszobás "L" alakú házzá.

70-es években az új lakóterületeken megjelentek az előkerttel, tetőtér-beépítéssel rendelkező épületek.

A 90-es évektől közös karakterjegyekkel nem jellemezhető szabadon álló, nagy alapterületű, tetőtér-beépítéses épületek épülnek.

3.1.3 Épített értékek

Az épített környezet műemléki védettségű elemei:

- Római Katolikus Templom
- Ciszterci apátság romjai
- Menedékház
- Mészégető kemence
- A ciszterci apátság romjainak műemléki környezete

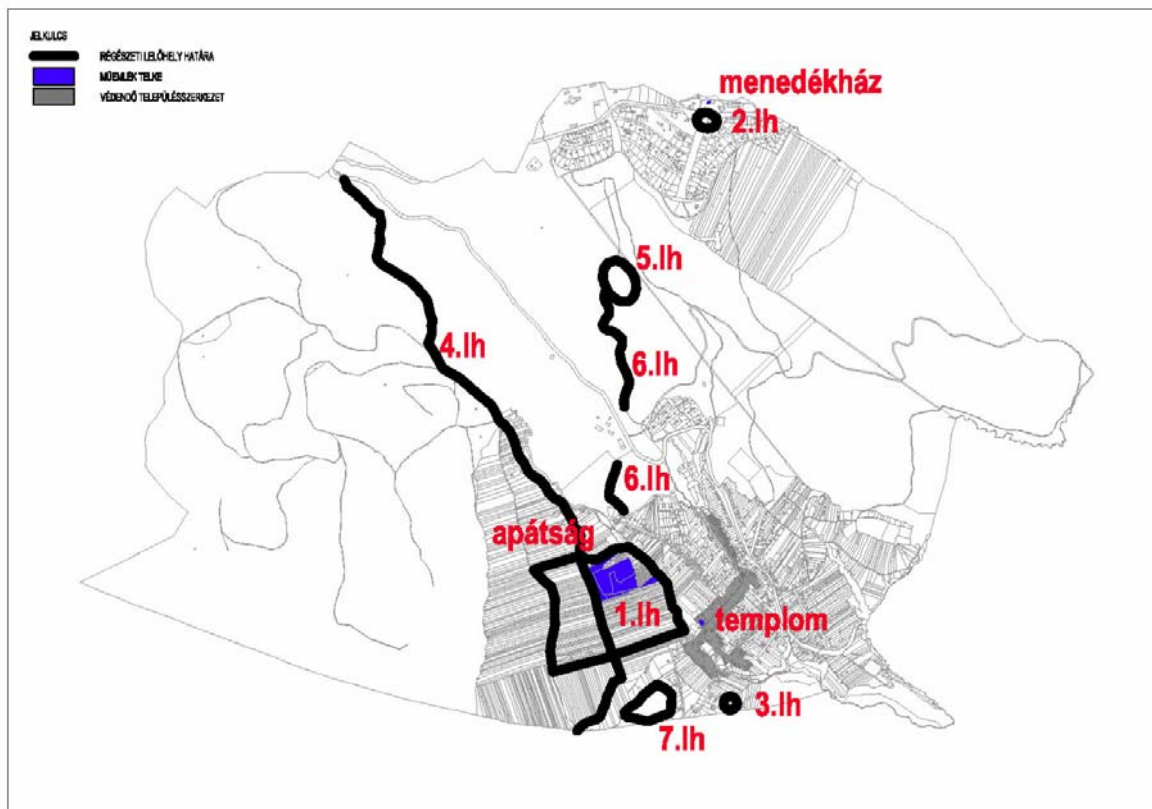
3.1.4 Regisztrált régészeti lelőhelyek

3.1.5

A 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény alapján a KÖH által regisztrált lelőhelyek általános régészeti védelem alatt állnak:

- (1. lh.) az apátság és a hozzá tartozó gazdasági-lakó, mezőgazdasági területek
- (4. lh.), a középkori országút a Zsivány-szikláknál
- (5. lh.) a Zsivány-szikláknál
- (7. lh.) a Kálvária-hegyen található kőbányák,
- (6. lh.) a Zsivány-sziklákhöz vezető középkori mélyút

A történeti táj része és ez által is ex lege természetvédelmi terület oltalma alá esnek.

3.1.6 Helyi védelem

Pilisszentkeresztnek vannak értékes épületei, építményei melyeket az Örökségvédelmi hatástanulmány helyi védelemre javasol. Ilyen a Kálvária és a Szent-kút. Mindkét hely gondozott, értékeikről azonban az oda látogatók információs tábla hiányában nem jutnak ismeretekhez.

3.2 Következtetések

A településen önkormányzati fejlesztési igényként jelentkezik egy településközpont kialakítására alkalmas terület kijelölése az önkormányzati épület mögötti területen.

Lakossági fejlesztési igények mutatkoznak új beépíthető telkek kialakítására, melyeket többnyire felhagyott mezőgazdasági területeken, tömbfeltárással lehet megvalósítani.

Gazdasági-turisztikai fejlesztési igényként jelentkezik lovas-szolgáltatásokra alkalmas terület kijelölése.

Beruházói igényként jelentkezik Dobogókőn a szállodák szolgáltatásának bővítése, elsősorban egészségügyi irányba, amely részben szállodabővítéssel, illetve új szálloda építésével jár.

A fejlesztési igények részben új beépítésre szánt területek kijelölését, részben pedig az építési övezetek szabályainak felülvizsgálatát és esetenkénti újraszabályozását igénylik.

A fejlesztéseket elsősorban az építésre szánt területeken, ezek hiányában a mezőgazdasági területek figyelembevételével, s csak kivételes esetben a védelem alatt álló természeti területen lehet megvalósítani. A területfejlesztések során figyelemmel kell lenni az országos és regionális előírásokra, mely a megfelelő zöldterületek és parkolóhelyek biztosításának kötelezettségét is jelenti.

Az intézményi, szolgáltatási, kereskedelmi-vendéglátó funkciók elsődleges helye a településközpontokban lehetséges.

Új lakóterületeket létesíteni a hatályos Településszerkezeti Terv távlati fejlesztési területein kell elsősorban, csak ezek beépítése után ajánlott a mezőgazdasági területek igénybevétele.

A kulturális, idegenforgalmi és turisztikai fejlesztések elsődleges célterületei a védett területek, illetve azok szomszédsága lehet.

A gazdasági fejlesztések fogadására körültekintően, a védettségek figyelembevételével kell alkalmas területet kijelölni.

Üdülőterületek fejlesztésével, új terület kialakításával, különleges területek kijelölésével kell az idegenforgalmi háttérintézmények megtelepedési lehetőségét biztosítani.

A település régi utcáin még meglévő hagyományos faluképet lehetőség szerint meg kell őrizni és gondoskodni kell a település meglévő épített értékeinek a jogi védelméről is.

A településképet nagymértékben rontják a párhuzamosan elhelyezett légkábel-tartó oszlopok és légkábelek.

3.3 Célok, feladatok

3.3.1 Új lakó-, üdülő-, gazdasági és intézményi területek kijelölése

- a) A kereslet és a lakótelek-kínálat bővítése érdekében új lakóterületeket kell beépítésre kijelölni az alábbi helyeken:
 - a Forrás utca és a Pataksor között, a Fő utcáról történő feltárással,
 - az Erdősről történő feltárással, a Malom utca meghosszabbításával
 - a temető mögötti részen,
 - a Tavasz utca feletti részen.

- b) Új üdülőterületet kell kijelölni a Kakashegy alatti területen és a Szurdok völgyben. Ez utóbbi fejlesztés akkor valósulhat meg, ha a szennyvíztisztító technológia-váltása lehetővé teszi a védőtávolság csökkentését, továbbá hatástanulmány alapján a település határától számított 200 méteren belüli beépítés lehetségessé válik. Mindkét fejlesztésnél tekintettel kell lenni a Natura 2000 területkijelölésre, ennek okán a terület védelmére.
- c) Gazdasági célú (ökológia, lovasközpont) vállalkozások fogadására alkalmas területekként kell kijelölni a Pomázi út bevezető szakaszának alsó részét.
- d) Faluközpont kialakítása céljára intézményi területként kell kijelölni az önkormányzat épülete mögötti, önkormányzati tulajdonban álló területet.
- e) A fejlesztések között elsőbbséget kell élveznie a turizmus fellendítését célzó beruházásoknak, melyek megvalósítására az alábbiak szerinti különleges területeket kell kijelölni:
 - Dobogókőn a központi parkoló helyén az ökoturizmus és a szakrális igényeknek megfelelő fogadó- és szakrális funkció céljára,
 - volt honvédelmi területen és a sportpálya környezetében sportolási, rekreációs célokra, a terület önkormányzati tulajdonba kerülését követően,
 - Klastrom térségében hazánkban szinte egyedülálló történeti táj kialakítása céljára.
- f) A falura jellemző sajátos karakterű központ hiányában a település történeti magjában meg kell tervezni, s lépcsőről lépésre ki kell alakítani Pilisszentkereszt egyedi arcú településközpontját. A hatályos terv településközpont egyes területeire hosszú távú fejlesztési programot kell készíteni a kialakítandó térstruktúra megfogalmazásával, az oda telepítendő funkciók konkrét meghatározásával, azok területi követelményeinek, formavilágának, ütemezésének meghatározásával. A faluközpontban közpark, új igazgatási épület, iskola, óvoda, kulturális intézmények és egyéb közösségi létesítmények lennének elhelyezhetők.
- g) Új Szlovák Ház felépítésének támogatása a Dobogókői út mentén meglévő önkormányzati tulajdonú telkek cseretelekként történő felajánlásával.

3.3.2 Helyi értékek megőrzése és védelme

- a) A Klastrom melletti régészeti területet különleges kultúrtájként kell kijelölni.
- b) Meg kell alkotni a helyi védelmi rendeletet a javasolt épített értékek, valamint az utcakép, falukép védelme céljából.

3.3.3 Településkép javítása, faluszépzés

- a) El kell készíteni a település egységes közterület-rendezési tervét, majd rendezni kell a közterületeket burkolással, parkosítással, fásítással, virágosítással és egységes utcaburkolatok elhelyezésével.
- b) Az önkormányzat közintézményei mind felújításra és korszerűsítésre szorulnak. A felújítással egyidőben a környezetük rendezését is el kell végezni. A terveket el kell készíttetni, hogy azok megfelelő pályázati lehetőség esetén már rendelkezésre álljanak.
- c) A beépítésre kijelölt új területeken a csak földkábeles megoldást szabad engedélyezni, ill. törekedni kell a már létező légkábeles rendszer föld alá történő elhelyezésére.

4. Tájképvédelem - zöldfelületi rendszer fejlesztése és védelme

4.1 Helyzetismertetés

A Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Terve szerint a térség:

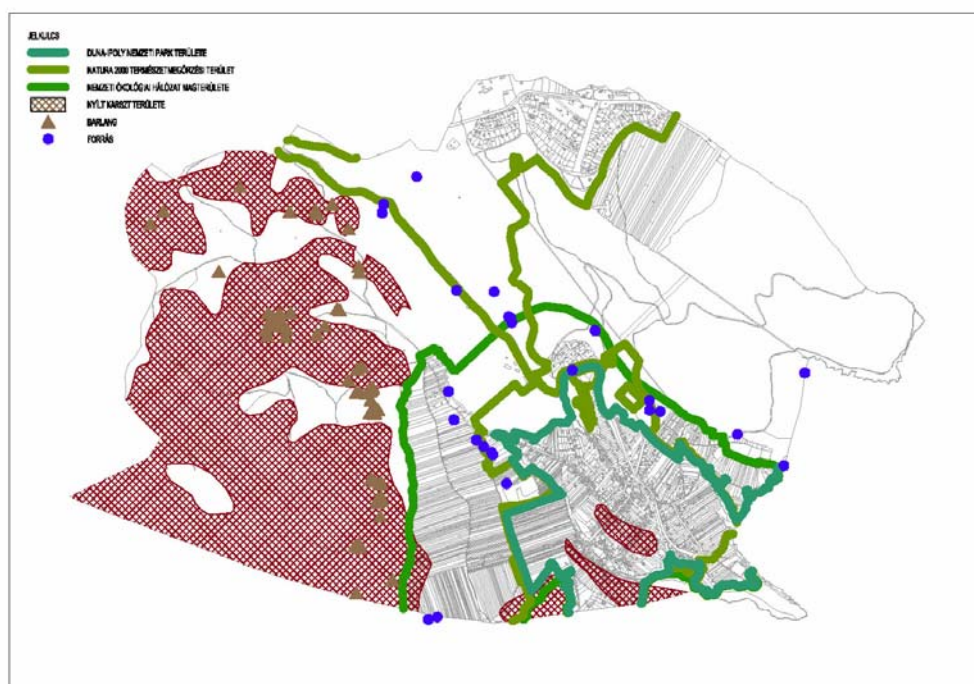
- magtermő terület
- ökológiai (zöld) folyosó
- tájkép védelmi terület
- vízvédelmi terület

Európai Unió természetvédelmi besorolás: Pilisszentkereszt község nagy része Natura 2000 besorolást kapott. Ex lege védettek a település teljes közigazgatási területén nagy számban fellelhető barlangok és források.

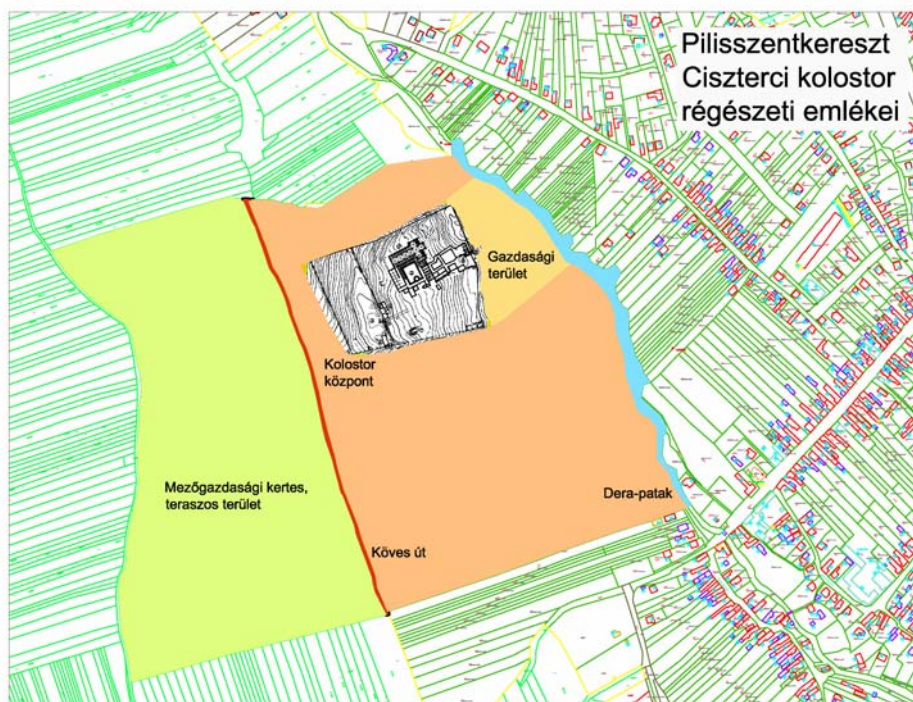
A zöldfelületi rendszer elemei

- a) beépítésre szánt területen:
 - lakóterületek zöldfelületei
 - településközpont vegyes területek zöldfelületei,
 - különleges területek zöldfelületei,
 - temető
 - sportpálya
 - vízgazdálkodási területek zöldfelületei
 - közlekedési területek zöldfelületei;
- b) beépítésre nem szánt területen
 - mezőgazdasági területek
 - erdőterületek.

A pilisszentkereszti belterület a szokásos értelemben vett „jelentős zöldfelület”-tel csak a temető és a sportpálya tekintetében rendelkezik, de lényegében az egész település zöldfelületbe ágyazott létesítmények mozaikjából áll.

Régészeti jelentőségén túl nagyon fontos tájképi elem a Klastrom és környezete. A táj történeti karakteréhez hozzátartoznak a körülötte fekvő mezőgazdasági területek, melyek egykor a Klastrom ellátását biztosították. Kedvezőtlen folyamat indult el a mezőgazdasági területek művelésének megszűnésével, mert ezáltal megkezdődött a terület beerdősülése, mely a táj történeti karakterét lényegesen megváltoztatja. Történeti-táji jelentősége van továbbá a Klastromtól nyugatra fekvő, észak-déli irányú, Budát Esztergommal összekötő „ezeréves” útnak is.

A településen a GSM adótorony az az elem, amely a tájképet, a hagyományosan kialakult látványt zavaró létesítmény.

A kilátást tekintve csak természetes kilátóhelyekről lehet a kilátásban gyönyörködni (Pilis-tető, Dobogókő), a legtöbb csúcson, azonban, kilátók hiányában a kilátás nem élvezhető, mert a növényzet takarja a kilátást.

A közelmúltban történt egyes új beépítések a tájkép-védelem kereteit meghaladó tereprendezéssel jártak, a jövőben hasonló tereprendezések megakadályozása szükséges.

Szabályozási tervi besorolás alapján Pilisszentkereszten a hatályos terv ugyan jelölt ki közparkokat, de azok nem kerültek kiépítésre. Jelenleg közpark nincs, de van két közpark funkciót ellátó terület:

- templom környéke
- a Pilisszántó felé vezető és a Pomáz felé vezető út csatlakozásánál kialakult zöldfelületek.

Játszótere van az óvodának és a Dobogókői út menti önkormányzati telken is épült játszótér, de az a községközponttól távol esik így a látogatottsága is csekély.

Dobogókőn van közpark besorolású terület, de azok csak részben látnak el közpark funkciót:

A zöldfelületi rendszer elemeiként nagy szerepük lenne az utcai fasoroknak. Pilisszentkereszten csak a Fő utca rendelkezik egységes fasorral. Dobogókőn hiányoznak a fasorok, de a település zöldfelületi jellege és a dús növényzet miatt ez kevésbé probléma.

A beerdősült vízmosságok szintén a zöldfelületi rendszer elemei, melyek a vízlevezetés szerepén túl a zöld folyosóként is tekinthetők.

A Dera-patak völgye a belterület nyugati határaként váltakozó szélességű erdősávjával fontos eleme a zöldfelületi rendszernek.

A község temetője nagyon szép látványt nyújt. A régi síremlékek környezete szépen parkosított és ápolat, nagy idős fák díszítik.

A temető területe elegendő a terv távlatában.

A sportpálya sajnálatosan a Klastrom régészeti terület kutatásra váró északi területén került kiépítésre.

Jellegénél fogva a Klastrom környezetét látványban nem zavarja.

4.2 Következtetések

A település rendezési terveiben erőteljesen hangsúlyozni kell a zöldfelületi fedettség fontosságát, melyet az egyes területfelhasználási területek övezeti besorolásánál előírásként érvényesíteni szükséges. Az új beépítéseknél a nagyobb zöldfelületi arányt meg kell követelni a biológiai aktivitás érték fenntartása érdekében.

Védett természeti területen a fejlesztések csak a természetvédelem szempontjainak alávetve a természetvédelemért felelős hatóságok egyetértésével történhetnek.

Nem védett természeti területen bármilyen fejlesztés csak az általános tájvédelem és a tájkép védelem elvei alapján történhet.

Megőrzendők a vízfolyások természetes vagy természet közeli állapota a vízrendezési tervek készítése során is, meg kell akadályozni feltöltésüket.

A források, barlangok, környezete is rendezést igényel, ezek turisztikai célú fejlesztése megfelelő óvatossággal és odafigyeléssel történhet.

Nagyon fontos szempont a zöld folyosók megőrzése. Az új beépítések közparkjait, a közterületek zöldfelületeit úgy kell kialakítani, hogy azok kapcsolódjanak a meglévő zöldfelületi rendszerhez a meglévő zöld folyosók összekapcsolásával annak érdekében, hogy a település környezetminősége és esztétikus kialakítása megmaradjon.

A már meglévő kevés közterületi zöldfelület gondozása, fenntartása, azokon a megfelelő utcabútorok kihelyezése fontos településkép formáló eszköz. Itt célszerű a település aktív lakossági köreit, civil egyesületeit is bevonni.

4.3 Célok, feladatok

4.3.1 Kialakult zöldfelületek megőrzése, növelése, gazdagítása

- a) A zöldfelületek karbantartásáról, hulladékmentesítéséről gondoskodni kell.
- b) Gondoskodni kell a patakokba, vízmosásokba történő illegális szennyvízbevezetés megszüntetéséről, a patakok, vízmosások megtisztításáról és folyamatos tisztántartásáról
- c) Új beépítésre kijelölt területeken törekedni kell közparkok létesítésére, megfelelő szélességű utak biztosítására
- d) Ösztönözni, támogatni kell utcai fasorok ültetését
- e) A közterületeket, parkokat növény- és virágültetéssel kell gazdagítani
- f) Dobogókőn az üdülőtelkek legkisebb méretét 1800 m²-ben kell megállapítani a telekaprózódások elkerülése érdekében.
- g) A szabályozási tervben biztosítani kell a Klastrom térségének, az egész régészeti területnek a védelmét, történeti táj kialakításának lehetőségét.

4.3.2 Beerdősülés visszaszorítása a mezőgazdasági területeken

El kell érni, hogy a tulajdonosok a mezőgazdasági területeket műveljék. A mezőgazdasági területeken ma már nem reális a gabonafélék, zöldségfélék termesztésére történő visszatérés, viszont a rendszeres kaszálással megakadályozható lenne a terület elbokrosodása, beerdősülése.

5. Környezetgazdálkodás, környezetvédelem

5.1 Helyzetismertetés

Pilisszentkereszt település közigazgatási területe három kistáj területén fekszik. Ezek a mészkő-dolomit Pilis hegység, a Pilisszentkereshti-medence, valamint a vulkanikus Visegrádi-hegység.

Pilisszentkereszt község egyik legfőbb vonzereje – a páratlan természeti környezet mellett – a kedvező környezeti állapot.

5.1.1 Légszennyezés

A településen a táji és természeti adottságok miatt kedvező a légállapot, az erdőterületek jó minőségű, friss, oxigénben dús levegőt biztosítanak. A hegyoldalakat nagyterjedésű erdőterületek borítják, ami igen kedvező mikroklimatikus és légáramlásai helyzetet eredményez.

A levegőszennyezést a Fő utcai, a Dobogókői úti, a Pomázi úti közúti közlekedés, valamint a szennyvíztisztító műtárgy körüli bűzhatás okozza. A szennyvíztisztító bűzhatása korlátozza a lakóterületi, üdülőterületi fejlesztéseket.

A gáz- és villamosenergia árának növekedésével tapasztalható, hogy növekszik a fa- vagy szénttüzelésű kályhák használata és ez a fűtési időszakban a légszennyezettség növekedésével jár. Ugyancsak a levegő minőségének romlásával jár a nem megfelelő tüzelőanyaggal történő tüzelés következtében a károsanyag kibocsátás, valamint a megengedett időszakon kívüli kültéri égetés.

A mezőgazdasági területek művelésének felhagyásával terjedőben vannak az allergén gyomok.

5.1.2 Talaj- és talajvíz szennyezés

Pilisszentkereszt a vonatkozó előírások értelmében a karsztjelenség következtében kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település, valamint nitrátérzékeny terület.

A domborzati viszonyok miatt elsősorban az erdőkben az erózió a legnagyobb veszély. A mezőgazdasági területeken a művelés visszaszorulása következtében kialakuló állandó fedettség miatt az erózió veszélye fokozatosan csökken.

Vélelmezzük a volt HM terület esetleges szennyezettségét. A volt HM területnek önálló vízellátása és szennyvízkezelése volt, valamint rendelkezett üzemanyagtartállyal is.

Dobogókő csatorna hálózatának hiánya, valamint a szennyvízszikkasztás komoly talaj-, talajvízszennyezést jelent a forrásokban gazdag karsztterületen.

5.1.3 Felszíni vizek

A község igen gazdag felszíni vízfolyásokban, forrásokban. Két jelentős vízfolyása és számos forrása van. A vízfolyások a külterületen természetes állapotúak.

Felszíni vízelvezetését tekintve a település a Dera, Bükkös patak és mellékágai vízgyűjtő területén fekszik. A hegyvidéki jellegű település észak – déli irányban patak völgyekkel, időszakos vízfolyásokkal sűrűn szabdalva. A vízfolyások fenntartottsága változatos képet mutatnak, mederszelvényeik egyes helyeken lágyszárú és fás növényzettel sűrűn benőttek, műtárgyaik feliszapolódtak, fenntartásra szorulnak. A rendkívül kedvező befogadói viszonyok ellenére Pilisszentkereszt belterületének csapadékvíz elvezetése nem tekinthető minden elemében megoldottnak. A vízelvezető rendszerek jellemzően egy, vagy kétoldali nyílt árkok, ezek befogadókig való elvezetése nem mindenütt történt meg. A dobogókői településrész csapadékvíz elvezetése megoldatlannak minősíthető, árkok ahol vannak, szikkasztóként működnek. A központi nagy felületű aszfalt burkolatú parkoló felületére hulló csapadékvíz tisztítás nélkül a talajba szívárog.

5.1.4 Zajterhelés

A legjelentősebb zajt és rezgést a közúti közlekedés okozza. Mind a Fő utca, mind a Dobogókői út – Pomázi út menti lakó, egészségügyi, oktatási funkciót ellátó épületek érintettek zaj és rezgés tekintetében.

- Időszakos zajterhelést okoznak az egyre gyakrabban megjelenő erdei motorosok.

5.1.5 Hulladékgyűjtés

A községben a kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása intézményes keretek között történik.

A község teljes területe lefedett a hulladékgyűjtés szempontjából. Hulladéksziget a községben négy helyen található.

A zártkertben konténerek állnak a tulajdonosok rendelkezésére a hulladék elhelyezése céljából, de a kultúrálatlan használat miatt az Önkormányzat más hulladékgyűjtési megoldásban gondolkodik.

Jelenleg megoldatlan az erdőkben a hulladékkezelés és az illegális hulladéklerakás megakadályozása.

Szennyvízkezelés a Pomázi út mellett található szennyvíztisztító telepen történik.

5.2 Következtetés

A településnek viszonylag jól kiépített és jól működő kommunális, műszaki infrastruktúrája van. Azonban a lakosság komfort érzetének, életminőségének az emelése, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még javítani és korszerűsíteni való a kommunális infrastruktúra rendszerein, mindenképp teljes körűvé kell tenni a csapadékcsatornázottságot, a szennyvíz-csatorna hálózatra történő rákötést, meg kell valósítani a település egészében a felszíni vízelvezetést, a szelektív hulladékgyűjtést és környezetbarát hulladékgyűjtést.

A környezetvédelem elsődleges kistérségi feladata a természeti és épített környezet védelme és rehabilitációja, a "lágymű" turizmus fejlesztése.

Csak a szép természeti környezet, a települési környezet viszonylagos tisztasága tud kedvező feltételeket nyújtani a felüdülésre, a kikapcsolódásra, a rekreációra. Ezért a jelenlegi kiváló környezeti állapotot fenn kell tartani, csökkenteni kell, meg kell szüntetni a jelenlegi környezetszennyezést.

Csökkenteni kell az átmenő forgalom környezetterhelését, fel kell számolni a pontszerű szennyező forrásokat, az illegális hulladéklerakást.

A környezetvédelem intézkedéseinek hatatosabbá tétele érdekében a civil szervezetek részvételére is számítani kell és lehet.

5.3 Célok, feladatok

5.3.1 A levegő minőségének javítása, zajterhelés csökkentése

- a) Szorgalmazni kell a Pomázi-Dobogókői úton, valamint a Pilisszántói és Fő úton a sebességkorlátozás bevezetését, megfelelő sebességkorlátozó műszaki megoldások alkalmazását.
- b) Tiltó táblákkal és szankcionálással meg kell akadályozni az erdei motorozást, autózást.
- c) Az allergén gyomok irtására akciókat kell tervezni, a vonatkozó rendeleteket be kell tartatni.

5.3.2 A talaj- és a felszín alatti vizek védelme

- a) Fel kell deríteni az illegális szemétklerakókat, azokat fel kell számolni, az elkövetőket megbüntetni.
- b) A csatornázott területeken még be nem kötött ingatlanok tulajdonosait kötelezni kell a bekötésre.

- c) A még nem csatornázott területeken ki kell építeni a csatornahálózatot.
- d) Szorgalmazni kell a szennyvíztisztító telep technológiai korszerűsítését.
- e) Erdőben, mezőgazdasági területen, külterületi üdülőterületen meg kell szervezni a hulladékgyűjtést.

5.3.3 A felszíni vizek elvezetésének megoldása

Meg kell tervezni a település egészére vonatkozóan a csapadékvíz elvezetését, majd megvalósítani. Ezzel együtt a meglévő hálózati elemek karbantartását, mederrendezését, iszapolását el kell végezni.

5.3.4 A hulladékgazdálkodás hatékonyságának növelése

A jelenleginél több szelektív hulladékgyűjtő szigetet kell kialakítani, lomtalanítási akciókat kell szervezni, akciókat kell szervezni a lakossági zöldhulladék összegyűjtésére, mulcsozására, komposztálására.

5.3.5 A környezeti nevelés bevezetése

- a) Az óvodai és az általános iskolai oktatásban programot kell kidolgozni a környezeti nevelés érdekében, tudatosítani kell a lakosságban a környezetnek a mindennapi életre való pozitív hatását, lakossági környezetvédő akciókat kell szervezni.
- b) A lakosságot tájékoztatással, felvilágosítással ösztönözni kell környezettudatos magatartásra
- c) Lakossági akciókat kell szervezni az egyes környezeti problémák kezelésére, hulladékgyűjtésre, vízfolyások megtisztítására stb.

6. Műszaki infrastruktúra - közlekedés

6.1 Helyzetismertetés

6.1.1 Távolsági közlekedési kapcsolatok

6.1.2

Pilisszentkereszt a budapesti agglomerációs gyűrű külső peremén, a megyehatáron fekszik, szinte azonos távolságra a 10 és 11-es főközlekedési útvonalaktól.

A település közúton három irányból érhető el:

- Budapestről Pomázon át, valamint Szentendre felől a 11-es főútból kiágazó 1111 jelű úton,
- Esztergom felől a 1111 jelű úton,
- Budapestről Pilisvörösváron át a 10-es főútból kiágazó 11108 jelű úton.

Kötőpályás forgalmi kapcsolatai a fővárossal közúti csatlakozással Pomázon a HÉV-hez, Pilisvörösváron a vasúthoz vannak.

A településen áthaladó regionális kapcsolatokat is biztosító országos úthálózati elemek erős forgalommal terheltek, és a települést három részre tagolják. Ezen utakon zajlik a távolsági tömegközlekedés, a teherforgalom is.

Az utakat elsősorban a település munkába és iskolába járó ingázói használják, de az utóbbi években egyre nő az Esztergom irányú, egérút jellegű átmenő gépjármű forgalom. Ezen a tendenciát csak erősíteni fogja az átmenő forgalmat nemzetközivé tevő M0 északi híd ez évi forgalomba helyezése.

Pilisszentkereszt közúton elérhető vasúti kapcsolatai Esztergomban és Pilisvörösváron biztosítottak.

A településen általános a parkolóhiány mind az intézmények, mind a kirándulók kiszolgálására.

A fenti ismertetőből kiderül, hogy bár Pilisszentkereszt természeti adottságai és környezeti állapota miatt ideális lakóhely, a lakosság életét meghatározó közlekedési lehetőségek problémásak.

A település úthálózatán nincs jelzőlámpás forgalomirányítással ellátott csomópont.

Tömegközlekedés eszköze az autóbusz közlekedés, átszállással a vasúti és HÉV közlekedés.

A távolsági autóbuszjáratokat helyi közlekedésre is használják.

6.1.3 Települési közlekedési hálózat

A település belső úthálózatának legnagyobb problémája, hogy nincs jól megkülönböztethető, paramétereiben is alkalmas gerinchálózat.

A belső úthálózatról általában elmondható, hogy méretei miatt nem alkalmas az útszakaszokat terhelő forgalom lebonyolítására, vízelvezetésük megoldatlan, vagy balesetveszélyesen megoldott.

Egyes lakóterületek megközelítése korlátozott, szűk keresztmetszetű egy nyomon járható zsákutcákon történik. Sok helyütt balesetveszélyt jelentenek a keskeny út menti lefedetlen, meredek vízelvezető árkok. Üdülőterületeken az egyes ingatlanok feltáró útjai kiépítetlen alulméretezett utcák. A település közútjait tavasztól őszig nagy számban veszik igénybe a motoros turisták, jelentős zajt és baleseti kockázatot okozva.

6.1.4 Parkolás

A faluban még nem okoz súlyos gondot az egyre nagyobb parkolási igény. A lakóterületek telkein ez nagyrészt megoldott a hagyományos módon, de itt is szaporodik a közúton való parkolás, mely egyre gyakrabban zavarja a közlekedőket. Időszakonként jelentkező probléma az intézmények, templomok, üzletek, szolgáltatók előtti parkolás, ami csak tiltó táblák elhelyezésével nem oldható meg.

Súlyos és időszakos gond a kiránduló forgalom parkolási igényének megoldása, amely főleg Dobogókőn jelentkezik sürgető szükségességgel. Téli időszakban a hótakaró miatt a közúton parkoló autók akadályozzák a tömegközlekedés, a mentők, rendőrség, tűzoltóság szükség szerinti közlekedését. A dobogókői beruházók jelzései szerint a szállodai és vendéglátóipari beruházásokhoz előírt parkolóhelyek biztosítása a területnagyságok és a talajadottságok miatt nehézségekbe ütközik és inkább a közterületi parkolás megoldását támogatnák, a meglévő parkolók bővítésével, illetve újak építésével. A hatályos helyi szabályozási terv nem teszi lehetővé a közterületi parkolás megváltását.

6.1.5 Gyalogos és kerékpáros közlekedés

A gyalogos közlekedés megmaradt a faluban, de a mértéke csökkent, amióta helyi célok (hivatal, üzlet, templom, munkahely, stb.) elérésére is egyre többen autóba ülnek.

A kerékpáros közlekedést nehezíti a falu meglehetősen tagolt domborzata, de a kerékpáros turizmus növekszik. Mind a gyalog, mind a kerékpáron közlekedőkre, a község számos pontján – de leginkább a főúton – balesetveszélyt jelent a gépjárműforgalom elkülönítésének hiánya.

Komoly gondot okoz a temető gyalogos megközelítése, mivel a forgalmas Pilisszántói úton nincs járda, továbbá a Dera patakon átívelő híd keskeny és egyaránt szolgál a gépjármű és gyalogosforgalomra is. A Fő utca és Pomázi út Dobogókői út hármaskeresztződésén való átkelést a gyalogos átkelőhely hiánya nehezíti.

6.2 Következtetés

A népességszám növekedése, az idegenforgalom fejlődése, az M0 híd átadása következtében a gépjárműforgalom további növekedésével kell számolni. Fejlesztések esetén alapvető fontosságú a várható közlekedés hatásainak vizsgálata, a problémák elhárításához szükséges közlekedési beruházások fejlesztéssel együtt történő megoldása. Az ingázás előreláthatóan nem szűnik meg, tehát számolni kell a napi

munkába járáshoz kapcsolódó közlekedési igényekkel is. Ugyancsak forgalom-generáló hatása van és marad is a jövőben annak a ténynek, hogy egyes köz- és lakossági szolgáltatások a településen nem érhetők el. A település közlekedési helyzetére ugyanakkor nagymértékben jellemző az időszakosan jelentkező túlterheltség.

A biztonságos közlekedés feltételei csak korlátozottan biztosítottak, az úthálózat, a forgalombiztonság, a parkolási helyzet jelentős mértékű fejlesztéseket igényel.

6.3 Célok, feladatok

6.3.1 A közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése

- a) Az országos közutak belterületen áthaladó szakaszának környezetterhelését csökkenteni kell forgalomtechnikai és forgalomlassítási eszközökkel.
- b) Pilisszentkereszt-Dobogókő között korszerű, környezetkímélő kisbuszokat kell forgalomba állítani.
- c) Tiltó táblákkal és szankcionálással meg kell akadályozni az erdei motorozást, autózást.

6.3.2 A közlekedésbiztonság javítása

- a) Országos kerékpárút hálózathoz a csatlakozási lehetőséget meg kell teremteni.
- b) Az országos közutak mellett megfelelő kerékpársávot kell kiépíteni., de ezen túlmenően is törekedni kell arra, hogy a településen áthaladó kerékpárosok részére folyamatos kerékpársáv álljon rendelkezésre.
- c) Ki kell alakítani a gyalogosforgalom megfelelő hálózatát, gyalogutak, gyalogátkelőhelyek megépítésével, elsőbbséget adva a közintézmények (iskola, óvoda, orvosi rendelő, temető stb.) biztonságos megközelítésének.
- d) El kell érni a Dera patak feletti híd gyalogjárdával történő szélesítését.
- e) Létre kell hozni a belterületi gyűjtőutak hálózatát és elsődlegesen azokat kell felújítani.
- f) Új beépítési terület kijelölése esetén a feltárást megfelelő szabályozási szélességű úthálózattal kell biztosítani.
- g) A közlekedési helyzet rendezése céljából megfelelő közlekedési táblákat kell elhelyezni.
- h) A meglévő utak burkolatát folyamatosan fel kell újítani, karban kell tartani, a szilárd burkolat nélküli utakat szilárd burkolattal kell ellátni.
- i) Belterület közlekedését biztonságossá kell tenni a nyílt vízelvezető árkok lefedésével.
- j) A Fő utca – Dobogókői út – Pomázi út kereszteződésénél balesetmentes csomópontot kell kiépíteni.

6.3.3 A közeli városok, valamint a vasúti tömegközlekedés elérhetőségének javítása

- a) Szorgalmazni kell a Pilisszentkereszt-Pilisszántó-Pilisvörösvár települések közötti tömegközlekedés megteremtése, a pilisvörösvári vasútállomás elérhetőségének érdekében a Pilisszentkereszt-Pilisszántó közötti 11108 számú út korszerűsítését, tömegközlekedésre történő alkalmassá tételével. Ezáltal a település átszállással kötöttpályás közlekedési eszközzel két irányból is megközelíthetővé válik: egyrészt a pomázi HÉV-ről, másrészt pedig a pilisvörösvári vasútról.
- b) Szorgalmazni kell az Esztergom felé vezető 1111-es úton tömegközlekedés beindítását, mely részben a helybeliek munkalehetőségeit bővítené, részben pedig az Észak-Dél irányú idegenforgalom lebonyolítását segítené.

6.3.4 Pilisszentkereszt és Dobogókő összekötésének javítása

Pilisszentkereszt-Dobogókő között korszerű, környezetkímélő kisbuszt kell üzembe állítani, amely összeköti a két településrészt, kiszolgálja a Dobogókői szállodákban foglalkoztatott helybéliek közlekedési, valamint – szükség szerinti rugalmassággal – az idegenforgalmi közlekedési igényeket.

6.3.5 Parkolási gondok megoldása

a) Új parkolókat kell kialakítani a település közintézményei, szolgáltató rendszere számára, a turistaforgalom, idegenforgalom fogadására. A helyi szabályozási tervben a parkolók részére megfelelő területet kell biztosítani.

b) Dobogókő közterületeit parkolás-mentessé kell tenni, a bejáratnál megfelelő nagyságú parkoló kialakításával.

c) Felül kell vizsgálni a szabályozási tervet és a helyi parkolási rendeletet és be kell vezetni a kötelezően kialakítandó parkolási hely megváltásának intézményét. Az ebből származó bevételekből az önkormányzatnak a közterületen kell megfelelő parkolóhelyeket kiépítenie.

7. Műszaki infrastruktúra - közművek

7.1 Helyzetismertetés

7.1.1 Ivóvízellátás

A település primer oldali vízellátása a DMRV vízbázisáról, vezetékrendszerein keresztül megnyugtató módon megoldott. A tározókapacitások, nyomásviszonyok a jelenlegi használathoz megfelelőek, a hálózatba továbbított víz élvezeti értéke jó.

A regionális rendszer vízbázisa jellemzően a szentendrei, tahitótfalui parti szűrésű kútsor. Pilisszentkeresztet ellátó főnyomócső, a térségi rendszer részeként, Pilisszántó felől NÁ200 ac dimenzióval érkezik a községbe és táplálja a 033/2 helyrajzi számú ingatlanon lévő vízműtelep medencerendszerét, melynek kapacitása összességében 650 m³. A vízműtelepről történik az ún. felső régió 50 m³-es tározójának töltése.

A község vízellátó hálózata a markáns domborzati viszonyok következtében három nyomásövezetre tagozódik. A vízműtelepről történik a település ún. közép- és alsó- nyomáscsökkentett övezetének, valamint csúcsidőben Pilisszántó magas zónájának ellátása. Ezen felül a magasan fekvő telkek - felső zóna - vízellátása a vízműtelep nyomásfokozóján keresztül a volt laktanya területén lévő 50 m³-es tározóból történik a vízműtelep központi gépházán keresztül. Utóbbi rendszer kapacitása korlátos, további vízigények kielégítésére jelen formájában nem alkalmas.

A központi vízműtelepről kiinduló ellennyomó elven működő vízellátó hálózat a múlt század hatvanas éveiben épült, jellemzően NÁ80-100 ac csövekből, kör - ágrendszerben. A hálózat azbesztcement anyagú nyomócsövei elavultak, ágrendszerben kiépült szakaszai a megnyugtató tűzivízellátást nem biztosítják.

A közelmúltban megkezdett rekonstrukció kapcsán egyes utcákban az azbesztcement csöveket DN110 KPE vezetékre cserélték, a Fő út, Dobogókői út, Kossuth Lajos u., Pomázi út térségében. A hálózat felújítása a napjainkban is folyik, a DMRV, önkormányzat, önerős beruházások keretében. A vezetékes vízellátás lehetősége jellemzően minden belterületi beépített ingatlan számára biztosítható. A tényleges ellátottsági szint csaknem 100%-os. Pilisszentkereszt átlagos napi vízfelhasználása létszámadatokból kiindulva ~2200 fő és 140 l/fő/nap fogyasztást számszerűsítve, 300-330 m³/nap mennyiségre tehető, csúcsidejű felhasználás cca 450 m³/nap.

Dobogókő vízellátása a DMRV Zrt. Dömös - Pilismaróti rendszeréről történik. Ellátó vezetéke NÁ125, öntöttvas anyagú, 80 éve épült. A regionális rendszerből a víz háromszoros átemelés után érkezik a településrészre és tölti az 1006 helyrajzi számú ingatlanon lévő 300 m³ tározókapacitású 24 m vízoszlop magasságú víztornyot. A Manréza központ tűzvízellátását önálló 80 m³-es tározó biztosítja saját belső hálózattal.

A településrész csúcsfogyasztása idegenforgalmi főidényben 6-700 m³/nap mennyiségre tehető. Csúcsidőben a rendszer tározókapacitás, vízutánpótlás oldalról teljesen kiterhelt, jelen formájában többlet vízigény kielégítésére nem képes.

7.1.2 Csatornázás

A hegyvidéki jellegű település a Dera, a Bükkös patak és mellékágaik vízgyűjtő területén fekszik, mindkét élővízfolyás befogadója végső soron a Duna folyam.

Pilisszentkereszt elválasztott rendszerű szennyvízelvezető hálózata az 1990-es évek közepén épült ki, jelenlegi formájában társulati beruházás keretében. A rendszer a terepvonalakat követve jellemzően Ø 20-30 gravitációs ágakból áll, nyomott szakaszokkal, átemelőkkal kiegészítve. A korábban - 1979-ben - épült csatorszakaszok beton anyagúak, az újabb kiépítésűek KG PVC csövekből épültek. A közüzemű szennyvízelvezetés lehetősége jellemzően minden belterületi beépített számára biztosítható, a hálózathoz ténylegesen csatlakozott lakások száma 2008 évi adat szerint 73%-osra tehető. A hálózat által összegyűjtött szennyvizet a 080/6 helyrajzi számú ingatlanon lévő szennyvíztisztítóba vezetik, a tisztított szennyvizet befogadója végső soron a Dera - patak. A telep 320 m³/nap kapacitású, biológiai eleveniszapos, vegyszeres utókezelésű tisztítómű. A telepen besűrített szennyvíziszapot jelenleg a szentendrei szennyvíztisztító telepen a többi ottlévővel együtt kezelik, majd a víztelenített iszapot a DMRV Zrt. szállítja el Tatabányára további hasznosításra, komposztálásra.

A tisztítómű a jelenlegi 73%-os csatlakozási szint ellenére - különösen szennyezőanyag eltávolítás tekintetében - kiterheltnek tekinthető. Védőtávolsága a lakóterületektől a jelenleg alkalmazott technológiának megfelelően 300 méter.

A dobogókői településrészen önálló szennyvízelvezető hálózat épült ki, általában Ø30b dimenzióval, gravitációs üzemmódban. A hálózat kiépítettsége részleges, cca. 50%-os. A közüzemű szennyvízelvezetésbe bekapcsolódott ingatlanok száma 40%-ra tehető, többségében szállodák, üdülők, panziók, nagyobb üdülők. Az összegyűjtött szennyvizet a 048/50 helyrajzi számú földrészleten lévő 200 m³/nap kapacitású biológiai oxidációs - felületi levegőztetéses - tisztítóműbe vezetik, a tisztított szennyvizet befogadója a Bükkös - patak. A szennyvíziszapkezelés – a téli időszakot kivéve – a pilisszentkereshti iszappal együtt kerül kezelésre. A téli időszakban iszapágyakon kerül elhelyezésre a fölösiszap, ahonnan későbbiekben elszállításra kerül.

A nem igazán korszerű technológiával működő telep jelen formájában többlet szennyvíz fogadására nem képes, kapacitása 100%-ban kiterhelt. Az előzőekben vázlatosan körülírt rendszerek üzemeltetője a DMRV Zrt. - Vác.

A közüzemű ellátásba be nem kapcsolt lakó- és üdülőingatlanok szennyvizet közműpótló berendezésekbe vezetnek, nagy részét vélhetően elszikkasztják, súlyosan veszélyeztetve ezzel a környezetet, a talajt és a talajvizet.

7.1.3 Felszíni vízelvezetés

Felszíni vízelvezetését tekintve a település, mint már említettük a Dera, a Kanyargós, a Bükkös patak és nevezetlen mellékágaik vízgyűjtő területén fekszik. A természetes vízfolyásokat a hegyvidéken, völgyekben összegyűlt csapadékvizek, valamint források táplálják. A patakok, vízfolyások tulajdonosa az önkormányzat, kezelőjük - fenntartójuk a Közép - Duna menti Vízgazdálkodási Társulat.

A hegyvidéki jellegű település észak - déli irányban patakvölgyekkel, időszakos vízfolyásokkal sűrűn szabdalva, a domboldalakon sok helyütt eróziós jelenségek figyelhetők meg. A vízfolyások fenntartottsága változatos képet mutatnak, mederszelvényeik egyes helyeken lágyszárú és fás növényzettel sűrűn benőttek, műtárgyaik feliszapolódtak, fenntartásra szorulnak.

A rendkívül kedvező befogadói viszonyok ellenére Pilisszentkereszt belterületének csapadékvíz elvezetése nem tekinthető minden elemében megoldottnak. A vízelvezető rendszerek jellemzően egy, vagy kétoldali nyílt árkok, a meredekebb szakaszok burkolattal ellátva, ezek befogadókig való elvezetése nem mindenütt történt meg. A Pomázi út egy szakaszának víztelenítésére a Fő utcától indulóan mintegy 300 fm hosszban 400b zárt rendszerű gravitációs csapadékvíz csatorna épült, befogadója a Kanyargós - patak.

A dobogókői településrész csapadékvíz elvezetése megoldatlannak minősíthető, árkok ahol vannak, szikkasztóként működnek. A központi nagy felületű aszfalt burkolatú parkoló felületére hulló csapadékvíz tisztítás nélkül a talajba szivárog.

7.1.4 Gáz- és hőenergiaellátás

Pilisszentkereszt települést is magába foglaló régió földgázellátásának szolgáltatója a hajdúszoboszlói székhelyű TIGÁZ Zrt. Az üzemeltetési feladatokat a Zrt. Diósdire kirendeltsége látja el.

A MOL FGSZ Zrt. és a Kőolajvezetéképítő Zrt. 2008-ban saját beruházásban kiépítette a Százhalombatta - Pilisvörösvár nyomvonalon a PN63 bar nagynyomású gázszállító távvezetékét, megteremtve ezzel Budapest és nyugati agglomerációjának biztonságos gázellátását, figyelemmel a távlati fejlesztési igényekre is. A regionális rendszer részeként, arról megtáplálva, Pilisszántó felől nagyközépnomású vezeték érkezik a településre és látja el primer energiával a Pilisszántói út mentén telepített gázfogadó - nyomásszabályozó állomást.

Az átalakító szekunder oldaláról kiinduló 3 bar üzemi nyomású fogyasztói elosztó hálózat jellemzően NA63 KPE dimenzióval épült ki, az 1996-2003 években. Mára gyakorlatilag a település minden belterületi utcájában van fogyasztói vezeték, a gázszolgáltatásba való bekapcsolódás lehetősége minden ingatlan számára biztosítható. A rendszer 100%-os ellátottsági szint alapulvételével épült ki, a szolgáltatásba ténylegesen bekapcsolt háztartások aránya 90%-ra tehető. A fogyasztók az energiát 3 bar-on vételezik, majd házi nyomásszabályozókon redukálják azt kisnyomásúra. A gázellátó hálózat műszaki állaga kiváló, üzemeltetése egyszerű, a jelentkező igények kielégítésére maradéktalanul alkalmas.

A dobogókői üdülőterületen vezetékes gázellátó hálózat nem létesült. Az üdülőingatlanok háztartási célokra jellemzően palackos PB gázt használnak, a melegvíz előállítása zömében elektromos üzemű bojlerrel történik. A nagyobb szállodák, üdülők, panziók hőenergia ellátására cseppfolyós PB gáztartályok, olaj- és szilárd tüzelésű berendezések szolgálnak.

7.1.5 Villamosenergia ellátás

Pilisszentkereszt középfeszültségű villamosenergia ellátását 20 kV-os, jellemzően szabadvezetékes hálózat biztosítja. A rendszer táppontja a solymári 120/20 kV-os alállomás. A település primer villamosenergia ellátást biztosító két vonal Pilisszántó és Pomáz felől érkezik a községbe, majd a déli településrészen egyesülve továbbhalad a 1111 sz. közlekedési út mentén Dobogókő irányába, a vonal a Kakas hegy magasságában oszlopkapcsolóban végződik. A jelzett gerincvezetékéről ágaztatták le azokat a légvezetékes és földkábeles szakaszokat, melyek működtetik Pilisszentkereszt 20/0,4 kV-os oszlop- és lemezházazás transzformátorait, szám szerint nyolcat. Önálló átalakítók szolgálják a szennyvíztelep és a Pilisi Parkerdő Gazdaság energiaigényét.

A kommunális állomásokból induló 0,4 kV-os rendszer változatos képet mutat, jellemzően háromfázisú csupasz, szabadvezetékes hálózat, de vannak szigetelt légvezetékes és földkábeles szakaszai is. Az alapvezetékekre támaszkodva a belterületi beépített ingatlanok mindegyike igény szintjének megfelelő villamos energiával ellátott.

A közvilágítási hálózat a 0,4 kV-os vezetékrendszerrel közös oszlopsoron halad, jellemzően egyoldali kiépítettségben, irányfény jelleggel. A közvilágítási hálózatot 2002-ben felújították, ennek kapcsán az oszlopokra korszerű világítótestek kerültek, energiatakarékos gázkisüléses izzókkal.

Az előzőekben vázlatosan körülírt rendszerek üzemeltetési feladatait az ELMŰ - ÉMÁSZ Nyrt. Észak-budai Régiója látja el.

Dobogókő térségének villamosenergia ellátását az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja. Az üzemeltetési feladatokat az E.ON Energiaszolgáltató Kft. Esztergom Kirendeltsége látja el.

A településrész primer villamosenergia ellátását biztosító 20 kV-os légvezeték Dömös felől érkezik az üdülőterületre, amely két 20/0,4 kV-os kommunális oszloptranzformátort működtet, továbbá ellátja tápenergiával - földkábelben keresztül - az Antenna Hungária VHTR állomását. A rendszer táppontja a Dorogi 120/35/20 kV-os állomás. Az átalakítók szekunder oldaláról kiinduló 0,4 kV-os hálózat szabadvezetékes kiépítettségű, vele azonos nyomvonalon halad a közvilágítási hálózat, melynek rekonstrukciója a közelmúltban, 2004-ben megtörtént.

7.1.6 Elektronikus hírközlés

A régió vezetékes távközlési szolgáltatója a T-Com Magyar Telekom Nyrt. Pilisszentkereszt - Dobogókő, a 26 számú Szentendrei Primer körzethez tartozik. A körzet helyközi optikai hálózatát a szentendrei HOST-01 főközpont üzemelteti.

A helyközi vezetékes távközlési rendszer részeként optikai gerinckábel érkezik Szentendre - Pomáz felől a 1111 sz. közlekedési út mentén a településre, majd továbbhalad Dobogókő irányába, egészen a T-Mobile mikrohullámú átjátszóig. Felfűzi a dobogókői Téry Ödön utca 1220/2 helyrajzi számú közterületén lévő műszaki épületbe telepített RSS kihelyezett fokozatú központot. A jelzett berendezés működteti Pilisszentkereszt és Dobogókő vezetékes távközlési hálózatát, két ME-1200 tip nagyelosztókon keresztül. Az előfizetői hálózat Qv rézkábeles földkábel és légvezetékes kiépítettségű. A vezetékes távközlési hálózathoz való csatlakozás minden belterületi beépített ingatlan számára biztosítható. A térségben a T-Com színvonalas szolgáltatást nyújt, igény esetén mód van a szélessávú internetes ADSL szolgáltatások igénybevételére is.

A vezeték nélküli távbeszélő ellátást tekintve a község és a dobogókői terület, a változatos terepviszonyok ellenére, a vezető mobil szolgáltatók által megfelelő minőségben lefedett.

Pilisszentkereszt területén a 084/50, Dobogókőn a 1011 helyrajzi számú ingatlanon telepítettek mikrohullámú adó-átjátszó tornyokat, rajtuk a T-Mobile, Pannon GSM, Vodafone sugárzóival, antennáival. Dobogókőn a 057/65 helyrajzi számú ingatlanon található az Antenna Hungária országos és nemzetközi jelentőségű átjátszó állomása.

Pilisszentkeresztben a Biatorbágyi KTV Kft. által üzemeltetett csillagpontos rendszerű kábeltelevíziós hálózat üzemel. Vezetékrendszere jellemzően légvezetékes, újabb szakaszai földkábeles kiépítettségűek. A rendszerhez történő csatlakozás lehetősége minden belterületi beépített ingatlan számára biztosítható. Ezen felül igény esetén kül- és beltéri egységek telepítésével lehetőség van az UPC-Digitel műholdas rendszeréhez történő csatlakozásra.

7.2 Következtetés

A vízvezeték hálózat elavult, a hálózati rekonstrukció folytatása a nyomócsövek cseréje DN110 PE dimenziójúra történő átépítése a közeljövő feladata. Dobogókőn a nyári időszakban időnként vízellátási probléma jelentkezik.

Még mindig jelentős a közműellátásba be nem kapcsolt ingatlanok száma, ezek szennyvizeit közműpótló berendezésekbe vezetik, nagy részét vélhetően elszikkasztják, súlyosan veszélyeztetve ezzel a környezetet, a talajt és a talajvizet.

A tisztítómű a jelenlegi 73%-os csatlakozási szint ellenére - különösen szennyezőanyag eltávolítás tekintetében - kiterheltnek tekinthető. Védőtávolsága a lakóterületektől a jelenleg alkalmazott technológiának megfelelően 300 méter. Ezen okok és a további fejlesztések miatt szükséges hogy a község szennyvizei – kiegyenlítés,előkezelés után - átemeléssel nyomott üzemmódú távvezetéken keresztül a Szentendrei Tisztítóműbe kerüljenek .

Dobogókő jelentős részén hiányzik a csatorna, a szennyvíztisztító telep jelen formájában többlet szennyvíz fogadására nem képes, kapacitása 100%-ban kiterhelt. A téli időszak nehezen kezelhető helyzetet teremt. Szükséges a tisztítómű kapacitásbővítése, technológiájának korszerűsítése. Megvalósítandó a hiányzó csatornaszakaszok megépítése.

A felszíni vízelvezetés a település területén nem tekinthető megnyugtató módon megoldottnak és megoldásra vár. A jelenleg is tapasztalható elvezetési nehézségekre tekintettel, a kialakult és tervezett beépítések adatainak figyelembe vételével el kell készíteni a község teljes vízgyűjtő területére kiterjedő egységes szerkezetbe foglalt vízrendezési tervét. A terv készítésekor különösen ügyelni kell az eróziós jelenségek megakadályozására, az ún. nyitott karszt védelmére.

Pilisszentkereszt területén a jelzett gázenergia növekmény primer oldalon a regionális rendszeren rendelkezésre áll, köszönhetően a közelmúltban kiépített távvezeték rendszernek. Közép - hosszútávon szükségessé válik a meglévő fogadó - nyomásszabályozó kapacitásbővítése, esetleg új berendezés telepítése, továbbá valószínűsíthető a főnyomócsövek dimenziójának növelése is.

Gázellátás nincs Dobogókőn, megépítésére a magas beruházási költségek miatt önkormányzati és lakossági forrásokból előreláthatóan még hosszú ideig nem lesz lehetőség. Az energia-problémák megoldására a megújuló energiaforrások jelenthetnek alternatívát.

A külön-külön kiépítésre került elektromos hálózat, telefonhálózat, kábeltévé hálózat miatt oszlopok sokasága és a légkábelek kusza összevisszasága alakult ki, mely jelentősen rontja a faluképet.

7.3 Célok, feladatok

7.3.1 Ivóvízhálózat fejlesztésének befejezése

- a) A múlt század. közepén épített fogyasztói hálózat rekonstrukcióját - az azbesztanyagú nyomócsövek és ágvezetékek cseréjével - folytatni kell a település valamennyi ellátandó területére kiterjesztve a megnyugtató lakossági és tűzvíz ellátás céljából.
- b) A település átlagos napi vízfelhasználása a tervezett beépítések megvalósulása esetén cca 450 m³/nap mennyiségre lesz tehető, a növekmény mintegy 50%-os.
A tervezett fejlesztések többlet vízigénye - előzetes tájékoztódásunk alapján - a DMRV Zrt. vízbázisáról biztosítható.

7.3.2 Csatornahálózat teljes körű kiépítése, rákötések számának növelése

- a) Pilisszentkereszt belterületén ösztönözni kell az egyes ingatlanok tulajdonosait a közüzemű rendszerhez történő csatlakozásra. Az időszakos és élővízfolyásokba történő illegális szennyvízelvezetést fel kell számolni.

- b) A pilisszentkereszti szennyvíztisztítót korszerűsíteni kell a védőtávolság csökkentése érdekében, valamint a vízjogi létesítés kiadása után meg kell valósítani a nyomott szennyvízelvezetést a Szentendrei szennyvíztisztítóműbe..
- c) Dobogókőn a hiányzó csatornahálózati szakaszokat önkormányzati és lakossági együttműködéssel ki kell építeni, és teljes körűvé kell tenni a rákötést.
- d) A dobogókői szennyvíztisztítót korszerűsíteni és bővíteni kell.

7.3.4 Csapadékvíz-elvezetés megoldása

- a) Vízrendezési és csapadékvíz-elvezetési tervet kell készíteni a község teljes közigazgatási és vízgyűjtő területére azzal a céllal, hogy a felszíni vizek kártétel nélkül a befogadóba jussanak. Műszaki paramétereknek megfelelően az önkormányzati és lakossági megegyezéssel ki kell jelölni az övárkok és záportározók helyét .
- b) A meglévő hálózati elemek karbantartását, mederrendezését, iszapmentesítését folyamatosan el kell végezni, meg kell szüntetni a vízmedrek, vízmosások illegális feltöltését, illetve az ott történő hulladéklerakást.
- c) A vízelvezető árkok, vízmosások felett az átjárhatóságot biztosítani kell korszerűen kialakított átereszekkel.
- d) Vízrendezési és csapadékvíz-elvezetési tervet kell készíteni a község teljes közigazgatási és vízgyűjtő területére azzal a céllal, hogy a felszíni vizek kártétel nélkül a befogadóba jussanak. Műszaki paramétereknek megfelelően az önkormányzati és lakossági megegyezéssel ki kell jelölni az övárkok és záportározók helyét.
- e) A meglévő hálózati elemek karbantartását, mederrendezését, iszapmentesítését folyamatosan el kell végezni, meg kell szüntetni a vízmedrek, vízmosások illegális feltöltését, illetve az ott történő hulladéklerakást.
- f) A vízelvezető árkok, vízmosások felett az átjárhatóságot biztosítani kell korszerűen kialakított átereszekkel.
- g) A balesetveszély elkerülése és a parkolási lehetőség növelése céljából célszerű a zárt rendszerű csapadékvíz-elvezetés kialakítása

7.3.5 Energiatakarékosság ösztönzése

Felvilágosítással, tájékoztatással, pályázati lehetőségek ismertetésével, egyéb eszközökkel ösztönözni kell a lakosságot az energiatakarékosságot eredményező műszaki-technikai, felhasználási megoldások alkalmazására, úgymint alternatív energiaforrások használata, csapadékvíz hasznosítása stb.

V. CÉLOK ÉS FELADATOK IDŐBELI ÜTEMEZÉSE

	Célok, feladatok meghatározása	Időbeli ütemezés		
		rövid táv 0-5 év	középtáv 5-10 év	hosszútáv 10-20 év
1.	TÁRSADALOM, HUMÁN ERŐFORRÁSOK, HUMÁN INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE			
1.1	<i>Alapfokú oktatás megtartása, helyi közoktatás versenyképességének biztosítása</i>			
	a) Folyamatosan monitorozni kell az intézmény működését és szükség esetén meg kell tenni a racionalizáláshoz szükséges lépéseket.	X		
	b) Az alapfokú oktatási intézmények fenntartásához pótlólagos forrásokat kell keresni, fel kell deríteni és ki kell használni a pályázati lehetőségeket, törekedni kell az állami támogatás növelésére.	X		
	c) Felül kell vizsgálni a közoktatási programot és olyan elemeket kell beépíteni, amely vonzó a kisgyermekes családok számára és többlet-ismeretek megszerzését, valamint a szabadidő hasznos eltöltését biztosítja a gyermekek számára. Be kell vezetni az angol nyelv oktatását.	X		
	d) Erősíteni kell az iskola nemzetközi kapcsolatait, a meglévőket intenzívebbé kell tenni és új kapcsolatokat kell keresni.	X		
	e) Az oktatást korszerű, tornateremmel ellátott épületben kell folytatni. Erre két fejlesztési irány is mutatkozik a pénzügyi lehetőségek függvényében: az egyik az, hogy a felújításra kerül a meglévő iskola és mellette kerül felépítésre a tornaterem, a másik az, hogy a tervezett faluközpontban egy új, a lakosság számára is nyitott, közművelődési funkciókat is ellátó iskolaközpont létesül.	X	X	
	f) Bővíteni és korszerűsíteni kell az óvodát. Erre – az iskola jövőbeni helyzetének függvényében – két fejlesztési lehetőség kínálkozik: az egyik a meglévő óvoda bővítését és korszerűsítését jelenti, amely nem a legmegfelelőbb megoldás, viszont költségkímélőbb, a másik a tervezett faluközpontban egy új óvodaépület létesítése.	X	X	
1.2	<i>Lakosság képzettségi szintjének folyamatos emelése</i>			
	a) Ösztönözni kell a fiatalokat felsőfokú oktatási intézményben történő továbbtanulásra.	X		
	b) Kistérségi együttműködésben szakképesítést nyújtó tanfolyamokat kell szervezni.	X		
	c) Meg kell erősíteni a szlovák és német nyelv oktatását és be kell vezetni az angol nyelvoktatást.	X		
	d) Élethosszig tartó tanulás támogatása	X		
1.3	<i>Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése</i>			
	a) Az egészségügyi szolgáltatás minőségének szintjét emelni kell, az ellátási választékot pedig bővíteni kell súlyának megfelelően vagy helyi szinten vagy kistérségi településekkel együttműködve.		X	
	b) A szomszédos településen, Dobogókőn számos <i>természetgyógyász</i> működik. Törekedni kellene arra, hogy a falu lakossága ismerje meg tevékenységeiket, a közelben elérhető segítségeket.	X		

	c) A nehéz élethelyzetek kezelésére általában mentális támogatás válik szükségessé, amelyet konfliktus-kezelő foglalkozások, tréningek szervezésével elérhetővé lehetne tenni a faluban. A mentális problémák kezelésében a Családsegítő Szolgálat, az egyház, a civil szervezetek, valamint a helyi közösségek együttműködése lehet hatékony.		X	
	d) Egyes élethelyzetek (elbocsátás, munkanélküliség, nyugdíjazás, családi problémák) indokolttá teszik, hogy a településen lehetőség szerint legyen elérhető jogsegélyszolgálat, amely ma csak a szomszédos településen, Pomázon működik.		X	
1.4	Helyi munkalehetőség bővítése			
	A településre, térségre jellemző hagyományos kisipari, kézműipari ágazatok újraélesztését, művelését képzéssel, adókedvezménnyel, pályázati lehetőségek biztosításával támogatni kell		X	X
1.5	A civil szféra megerősítése, társadalmi partnerség megteremtése			
	a) Civil szervezetek támogatásával, új szervezetek alakulásának segítségével - helybiztosítás, szervezési, közzétételi támogatás, anyagi juttatás - az önkormányzat a község aktivizálódását segíti számos területen pl. környezetvédelem, önképzés, falukép-védelem, hagyományörzés, kultúra, sport, polgárőrség	X		
	b) Civil szervezetek bevonása a döntések előkészítésébe és a végrehajtásba.	X		
	c) Egyház támogatása intézményhálózatának fenntartásában, karitatási, alapítványi tevékenységének segítségével, egyházi ünnepek, rendezvények szervezésében, települési kegyhelyek fenntartásában, felújításában, zarándokutak szervezésének támogatásában	X		
1.6	Helyi nemzetiségi, kulturális értékek megőrzése			
	a) Megfelelő közösségi teret kell biztosítani a nemzetiségi közösségek hagyományörzését, kultúráját, nyelvgyakorlását, kapcsolatteremtését szolgáló szervezetek, önszerveződő csoportok részére	X		
	b) Szorgalmazni kell a Klastrom-projekt megvalósítását, a régészeti emlékek feltárását és bemutatathatóságának megteremtését		X	X
	c) Szorgalmazni kell a ciszterci monostor-rom közműlekeit bemutató Lapidárium felépítését		X	
	d) Biztosítani kell a településrendezési tervben a hagyományos utcakép megőrzését	X		
	e) Fel kell újítani és meg kell nyitni a tájházat	X		
	f) Fel kell újítani a mészégető boksákat		X	
	g) Létre kell hozni egy helytörténeti gyűjteményt és megfelelő módon elhelyezni		X	X
	h) Meg kell őrizni és bővíteni a kétnyelvű feliratokat	X		
	i) Támogatni kell a folklór hagyományok, régi foglalkozási tradíciók felélesztését, megőrzését, bemutatathatóságának megteremtését.	X		

2.	GAZDASÁG, IDEGENFORGALOM			
2.1	<i>Helyi vállalkozások munkahelyteremtő képességeinek fejlesztése</i>			
	Adókedvezmény rendszerének kidolgozásával, pályázási lehetőségeinek segítségével, helyi lakosság foglalkoztatása esetén engedmények biztosításával, információ, tájékoztatás nyújtásával kell a helyi vállalkozások munkahelyteremtő képességét fejleszteni.		X	
2.2	<i>Üzleti környezet fejlesztése</i>			
	a) Területek biztosítása az új gazdasági fejlesztések fogadására	X		
	b) Helyi vállalkozások együttműködésének, közös piacra-lépésének megszervezése, az Önkormányzattal partnerségi kapcsolat kialakítása		X	
	c) Képzés, ismeretterjesztés megszervezése a vállalkozói ismeretek megszerzése, valamint a mezőgazdasági területeken a biogazdálkodás, a külterjes állattenyésztés megtelepedésének elősegítése érdekében		X	
2.3	<i>Idegenforgalom, turizmus fejlesztése</i>			
	a) Tekintettel arra, hogy a település fejlesztésében meghatározó szerepet kap az idegenforgalom (turizmus) fejlesztése, szükséges egy részletes idegenforgalmi (turisztikai) stratégia kidolgozása, amely egy alapos helyzetelemzés segítségével Pilisszentkereszt-Dobogókő turizmusának fejlődését megalapozza, hozzájárul a versenyképessé tételhez, amely szakmai iránymutatást ad. A stratégiában ki kell dolgozni a rekreációs célú illetve ahhoz kapcsolható, illetve a vallási, nemzetiségi hagyományokra és régészeti értékekre épülő kulturális turizmus idegenforgalmi fejlesztések megvalósításának egyes lépéseit. A stratégiában ki kell dolgozni és meg kell teremteni a turisztikai ágazatok megtelepedését biztosító támogatási, területi, infrastrukturális és jogi környezetet.	X		
	b) A helyi természeti, társadalmi, történelmi potenciálra támaszkodva ösztönözni és támogatni kell az alábbi turisztikai ágazatoknak az ökoturizmus keretein belül történő megtelepedését: - erdei-iskola - sportturizmus - egészségturizmus - konferencia turizmus, - szakrális turizmus, - kulturális örökség turizmus, - nemzetiségi turizmus.		X	X
	c) Ki kell alakítani a Dunakanyar hasonló vonzáskörű településeivel együttműködve, azokat kiegészítve egy változatos turisztikai termék-kínálatot.		X	X
	e) A turizmus-iparban érdekelt helyi vállalkozások és a lakosok készségeit, tudatosságát elő kell segíteni, meg kell teremteni.		X	X
	f) Helyzetbe kell hozni a meglévő értékeket elsősorban azok minőségének javításával		X	X
	g) Ki kell alakítani a lakosok, vállalkozások együttműködésével a település „szlogenjét”, identitását, majd ezt követően kell a látogatók, turisták felé irányuló marketing-programot beindítani.		X	X

3.	ÉPÍTETT KÖRNYEZET			
3.1	Új lakó-, üdülő-, gazdasági és intézményi területek kijelölése			
	<p>a) A kereslet és a lakótelek-kínálat bővítése érdekében új lakóterületeket kell beépítésre kijelölni az alábbi helyeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a Forrás utca és a Pataksor között, a Fő utcáról történő feltárással, - az Erdősorról történő feltárással, a Malom utca meghosszabbításával - a temető mögötti részen, - a Tavasz utca feletti részen. 		X	
	<p>b) Új üdülőterületet kell kijelölni a Kakashegy alatti területen és a Szurdok völgyben. Ez utóbbi fejlesztés akkor valósulhat meg, ha a szennyvíztisztító technológia-váltása lehetővé teszi a védőtávolság csökkentését, továbbá hatástanulmány alapján a település határától számított 200 méteren belüli beépítés lehetségessé válik. Az új üdülőterületek csak a Natura 2000 területre vonatkozó előírások betartásával valósulhatnak meg.</p>		X	
	<p>c) Gazdasági célú (ökológia, lovasközpont) vállalkozások fogadására alkalmas területekként kell kijelölni a Pomázi út bevezető szakaszának alsó részét.</p>		X	
	<p>d) Faluközpont kialakítása céljára kell használni a hatályos terv területközpont vegyes területét az önkormányzat épülete mögötti, önkormányzati tulajdonban álló területet.</p>		X	
	<p>e) A fejlesztések között elsőbbséget kell élveznie a turizmus fellendítését célzó beruházásoknak, melyek megvalósítására az alábbiak szerinti különleges területeket kell kijelölni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobogókőn a központi parkoló helyén az ökoturizmus és a szakrális igényeknek megfelelő fogadó- és szakrális funkció céljára, - volt honvédelmi területen és a sportpálya környezetében sportolási, rekreációs célokra, - Klostrom térségében hazánkban szinte egyedülálló történeti tájat kialakítása céljára.. 		X	X
	<p>f) A falura jellemző sajátos karakterű központ hiányában a település történeti magjában meg kell tervezni, s lépésről lépésre ki kell alakítani Pilisszentkereszt egyedi arculatú településközpontját. A hatályos terv településközpont vegyes területeire hosszútávú fejlesztési programot kell készíteni a kialakítandó térstruktúra megfogalmazásával, az oda telepítendő funkciók konkrét meghatározásával, azok területi követelményeinek, formavilágának, ütemezésének meghatározásával. Biztosítani kell a Fő utcában a jelenlegi önkormányzati épületeknek helyet adó, továbbá a mögöttük lévő területen egy új faluközpont kialakításának lehetőségét, ahol közpark, új igazgatási épület, iskola, óvoda, kulturális intézmények és egyéb közösségi létesítmények helyezhetők el.</p>		X	X
	<p>g) Új Szlovák Ház felépítésének támogatása a Dobogókői út mentén meglévő önkormányzati tulajdonú telkek cseretelekként történő felajánlásával.</p>	X		

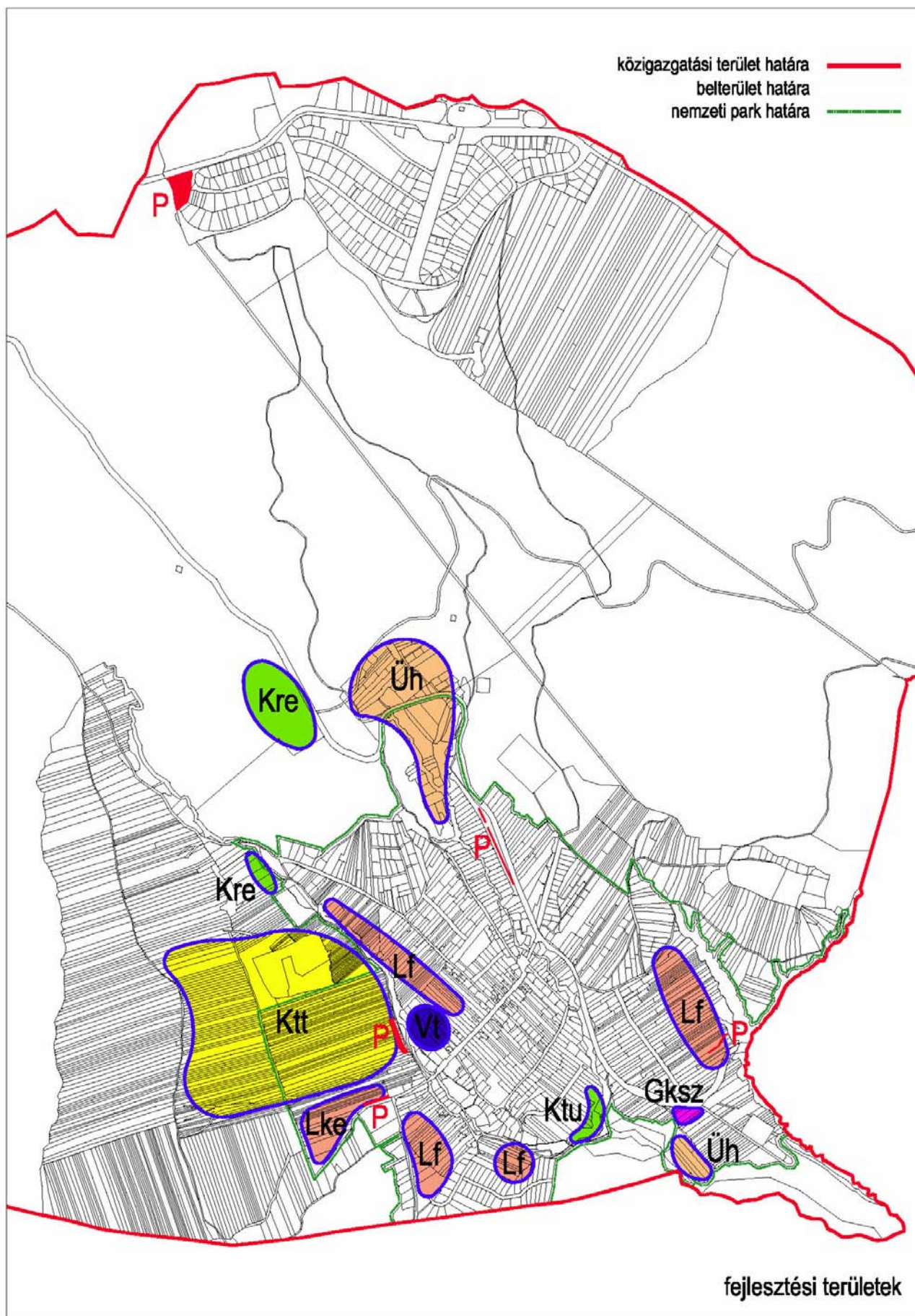
3.2	Helyi értékek megőrzése és védelme			
	a) A Klastrom melletti régészeti területen különleges kultúrtájként kell kijelölni.	X		
	b) Meg kell alkotni a helyi védelmi rendeletet a javasolt épített értékek, valamint az utcakép, falukép védelme céljából.	X		
3.3	Településkép javítása, faluszépítés			
	a) El kell készíteni a település egységes közterület-rendezési tervét, majd rendezni kell a közterületeket burkolással, parkosítással, fásítással, virágosítással és egységes utcaburkolatok elhelyezésével.	X	X	
	b) Az önkormányzat közintézményei mind felújításra és korszerűsítésre szorulnak. A felújítással egyidőben a környezetük rendezését is el kell végezni. A terveket el kell készíttetni, hogy azok megfelelő pályázati lehetőség esetén már rendelkezésre álljanak.	X		
	c) A beépítésre kijelölt új területeken a csak földkábeles megoldást szabad engedélyezni, ill. törekedni kell a már létező légkábeles rendszer föld alá történő elhelyezésére.	X		
4.	TÁJVÉDELME - ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE ÉS VÉDELME			
4.1	Kialakult zöldfelületek megőrzése, növelése, gazdagítása			
	a) A zöldfelületek karbantartásáról, hulladékmentesítéséről gondoskodni kell.	X		
	b) Gondoskodni kell a patakokba, vízmosásokba történő illegális szennyvízbevezetés megszüntetéséről, a patakok, vízmosások megtisztításáról és folyamatos tisztántartásáról	X		
	c) Új beépítésre kijelölt területeken törekedni kell közparkok létesítésére, megfelelő szélességű utak biztosítására		X	
	d) Ösztönözni, támogatni kell utcai fasorok ültetését	X		
	e) A közterületeket, parkokat növény- és virágültetéssel kell gazdagítani	X		
	f) Dobogókőn az üdülőtelkek legkisebb méretét 1800 m ² -ben kell megállapítani a telekaprózódások elkerülése érdekében.	X		
	g) A szabályozási tervben biztosítani kell a Klastrom térségének, az egész régészeti területnek a védelmét, történeti táj kialakításának lehetőségét.	X		
	e) A településre, tájra rálátás zavarmentességét célzó szabályozást kell kidolgozni.	X		
4.2	Beerdősülés visszaszorítása a mezőgazdasági területeken			
	El kell érni, hogy a tulajdonosok a mezőgazdasági területeket műveljék. A mezőgazdasági területeken ma már nem reális a gabonafélék, zöldségfélék termesztésére történő visszatérés, viszont a rendszeres kaszálással megakadályozható lenne a terület elbokrosodása, beerdősülése.		X	
5.	KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS, KÖRNYEZETVÉDELME			
5.1	Levegő minőségének javítása, zajterhelés csökkentése			
	a) Szorgalmazni kell a Pomázi-Dobogókői úton, valamint a Pilisszántói és Fő úton a sebességkorlátozás bevezetését, megfelelő sebességkorlátozó műszaki megoldások alkalmazását.	X		

	b) Tiltó táblákkal és szankcionálással meg kell akadályozni az erdei motorozást, autózást.	X		
	c) Az allergén gyomok irtására akciókat kell tervezni, a vonatkozó rendeleteket be kell tartatni.	X		
5.2	A talaj- és a felszín alatti vizek védelme			
	a) Fel kell deríteni az illegális személerakókat, azokat fel kell számolni, az elkövetőket megbüntetni.	X		
	b) A csatornázott területeken még be nem kötött ingatlanok tulajdonosait kötelezni kell a bekötésre.	X		
	c) A még nem csatornázott területeken ki kell építeni a csatornahálózatot.		X	
	d) Szorgalmazni kell a szennyvíztisztító telep technológiai korszerűsítését.	X		
	e) Erdőben, mezőgazdasági területen, külterületi üdülőtérületen meg kell szervezni a hulladékgyűjtést.	X		
5.3	A felszíni vizek elvezetésének megoldása			
	Meg kell tervezni a település egészére vonatkozóan a csapadékvíz elvezetését, majd megvalósítani. Ezzel együtt a meglévő hálózati elemek karbantartását, mederrendezését, iszapolását el kell végezni.		X	
5.4	Hulladékgazdálkodás hatékonyságának növelése			
	A jelenleginél több szelektív hulladékgyűjtő szigetet kell kialakítani, lomtalanítási akciókat kell szervezni, akciókat kell szervezni a lakossági zöldhulladék összegyűjtésére, mulcsozására, komposztálására.	X		
5.5	Környezeti nevelés bevezetése			
	a) Az óvodai és az általános iskolai oktatásban programot kell kidolgozni a környezeti nevelés érdekében, tudatosítani kell a lakosságban a környezetnek a mindennapi életre való pozitív hatását, lakossági környezetvédő akciókat kell szervezni.	X		
	b) A lakosságot tájékoztatással, felvilágosítással ösztönözni kell környezettudatos magatartásra	X		
	c) Lakossági akciókat kell szervezni az egyes környezeti problémák kezelésére, hulladékgyűjtésre, vízfolyások megtisztítására stb.	X		
6.	MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA - KÖZLEKEDÉS			
6.1	A közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése			
	a) Az országos közutak belterületen áthaladó szakaszának környezetterhelését csökkenteni kell forgalomtechnikai és forgalomlassítási eszközökkel.	X		
	b) Pilisszentkereszt-Dobogókő között korszerű, környezetkímélő kisbuszokat kell forgalomba állítani.		X	X
	c) Tiltó táblákkal és szankcionálással meg kell akadályozni az erdei motorozást, autózást.	X		
6.2	A közlekedésbiztonság javítása			
	a) Országos kerékpárút hálózathoz a csatlakozási lehetőséget meg kell teremteni.		X	
	b) Létre kell hozni a belterületi gyűjtőutak hálózatát és elsődlegesen azokat kell felújítani.	X		
	c) Új beépítési terület kijelölése esetén a feltárást megfelelő szabályozási		X	

	szélességű úthálózattal kell biztosítani.			
	d) A közlekedési helyzet rendezése céljából megfelelő közlekedési táblákat kell elhelyezni.	X		
	e) Az országos közutak mellett megfelelő kerékpársávot kell kiépíteni., de ezen túlmenően is törekedni kell arra, hogy a településen áthaladó kerékpárosok részére folyamatos kerékpársáv álljon rendelkezésre.		X	X
	f) Ki kell alakítani a gyalogosforgalom megfelelő hálózatát, gyalogutak, gyalogátkelőhelyek megépítésével, elsőbbséget adva a közintézmények (iskola, óvoda, orvosi rendelő, temető stb.) biztonságos megközelítésének.		X	X
	g) A meglévő utak burkolatát folyamatosan fel kell újítani, karban kell tartani, a szilárd burkolat nélküli utakat szilárd burkolattal kell ellátni.		X	
	h) Belterület közlekedését biztonságossá kell tenni a nyílt vízelvezető árkok lefedésével.		X	
	i) A Fő utca-Dobogókői út – Pomázi út kereszteződésénél balesetmentes csomópontot kell kiépíteni.	X		
	j) El kell érni a Dera patak feletti híd gyalogjárdával történő szélesítését.		X	
6.3	A közeli városok, valamint a vasúti tömegközlekedés elérhetőségének javítása			
	a) Szorgalmazni kell a Pilisszentkereszt-Pilisszántó-Pilisvörösvár települések közötti tömegközlekedés megteremtése, a pilisvörösvári vasútállomás elérhetőségének érdekében a Pilisszentkereszt-Pilisszántó közötti 11108 számú út korszerűsítését, tömegközlekedésre történő alkalmassá tételével. Ezáltal a település átszállással kötöttpályás közlekedési eszközzel két irányból is megközelíthetővé válik: egyrészt a pomázi HÉV-ről, másrészt pedig a pilisvörösvári vasútról.	X		
	b) Szorgalmazni kell az Esztergom felé vezető 1111-es úton tömegközlekedés beindítását, mely részben a helybéliek munkalehetőségeit bővítené, részben pedig az észak-dél irányú idegenforgalom lebonyolítását segítené.			X
6.4	Pilisszentkereszt és Dobogókő összekötésének javítása			
	Pilisszentkereszt-Dobogókő között korszerű, környezetkímélő kisbuszt kell üzembe állítani, amely összeköti a két településrészt, kiszolgálja a Dobogókői szállodákban foglalkoztatott helybéliek közlekedési, valamint – szükség szerinti rugalmassággal – az idegenforgalmi közlekedési igényeket.		X	X
6.5	Parkolási gondok megoldása			
	a) Új parkolókat kell kialakítani a település közintézményei, szolgáltató rendszere számára, a turistaforgalom, idegenforgalom fogadására. A helyi szabályozási tervben a parkolók részére megfelelő területet kell biztosítani.		X	
	b) Dobogókő közterületeit parkolás-mentessé kell tenni, a bejáratnál megfelelő nagyságú parkoló kialakításával.		X	
	c) Felül kell vizsgálni a szabályozási tervet és a helyi parkolási rendeletet és be kell vezetni a kötelezően kialakítandó parkolási hely megváltásának intézményét. Az ebből származó bevételekből az önkormányzatnak a közterületen kell megfelelő parkolóhelyeket kiépítenie.	X		

7.	MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA – KÖZMŰVEK			
7.1	<i>Ivóvízhálózat fejlesztésének befejezése</i>			
	a) A múlt század. közepén épített fogyasztói hálózat rekonstrukcióját - az azbesztanyagú nyomócsövek és ágvezetékek cseréjével - folytatni kell a település valamennyi ellátandó területére kiterjesztve a megnyugtató lakossági és tűzvíz ellátás céljából.		X	
	b) Az előirányzott fejlesztések esetében meg kell vizsgálni a közművek jelenlegi kapacitását			X
7.2	<i>Csatornahálózat teljesskörű kiépítése, rákötések számának növelése</i>			
	a) Pilisszentkereszt belterületén ösztönözni kell az egyes ingatlanok tulajdonosait a közüzemű rendszerhez történő csatlakozásra. Az időszakos és élővízfolyásokba történő illegális szennyvízelvezetést fel kell számolni	X		
	b) Dobogókőn a hiányzó csatornahálózati szakaszokat önkormányzati és lakossági együttműködéssel ki kell építeni, és teljesskörűvé kell tenni a rákötést, bővíteni és korszerűsíteni kell a szennyvíztisztítót.			X
	c) A pilisszentkereshti szennyvíztisztítót korszerűsíteni kell a védőtávolság csökkentése érdekében. Közvetlen vezetékes elvezetés kiépítése a Szentendrei Tisztítóműig.	X		
7.4	<i>Csapadékvíz-elvezetés megoldása</i>			
	a) Vízrendezési és csapadékvíz-elvezetési tervet kell készíteni a község teljes közigazgatási és vízgyűjtő területére azzal a céllal, hogy a felszíni vizek kártétel nélkül a befogadóba jussanak. Műszaki paramétereknek megfelelően az önkormányzati és lakossági megegyezéssel ki kell jelölni az övárkok és záportározók helyét	X		
	b) A meglévő hálózati elemek karbantartását, mederrendezését, iszapmentesítését folyamatosan el kell végezni, meg kell szüntetni a vízmedrek, vízmosások illegális feltöltését, illetve az ott történő hulladéklerakást.	X		
	c) A vízvezető árkok, vízmosások felett az átjárhatóságot biztosítani kell korszerűen kialakított átereszekkel.		X	
	d) A balesetveszély elkerülése és a parkolási lehetőség növelése céljából felül kell vizsgálni, és lehetőség esetén el kell végezni a csapadékvíz-elvezető árkok zárt rendszerű elvezetésre átépítését.		X	
7.3	<i>Energiaellátás, energiatakarékosság ösztönzése</i>			
	a) Ösztönözni kell a lakosság gázenergia hálózatra történő csatlakozását a fűtésből származó károsanyag kibocsátás csökkentése céljából.			
	b) Felvilágosítással, tájékoztatással, pályázati lehetőségek ismertetésével, egyéb eszközökkel ösztönözni kell a lakosságot az energiatakarékosságot eredményező műszaki-technikai, felhasználási megoldások alkalmazására, úgymint alternatív energiaforrások használata, csapadékvíz hasznosítása stb.		X	
7.5	<i>Villamosenergia ellátás</i>			
	Az elektromos légvezetékeket a felújítások során földkábelre kell cserélni, a kábelhálózat bővítése esetén csak földkábeles megoldás engedélyezhető.			

7.6	Elektronikus hírközlés			
	a) A vezetékes távközlési hálózat korszerűtlen légvezetékeit fokozatosan földkábelre kell cserélni. b) A kábeltelevíziós hálózat korábban épített légvezetékeit földkábelre kell cserélni, s el kell érni, hogy a csatlakozás lehetősége minden belterületi ingatlan számára biztosítható legyen. c) Korszerűsíteni kell a fejállomást, a vezérlő végpontot, helyet és anyagi támogatást kell biztosítani stúdió kialakítására.			

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: SWOT analízis

SWOT- analízis - térségi, kistérségi kapcsolatok	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a főváros, a kistérségi, szomszédos kistérségi városok és nagyobb települések közelsége - a főváros munkahelyi lehetőségei és intézményi szolgáltatásai - a kistérségi központ közelsége, közép fokú intézményei és munkahelyei - a főváros agglomerációs gyűrűjében elfoglalt helyzete - jól működő közlekedési kapcsolat a 11-es úthoz, a HÉV-hez - Dunakanyar - Pilis koncepció közös célmeghatározásai 	<ul style="list-style-type: none"> - a szomszédos települések és a főváros kínálata növeli az ingázást - hiányzik a települések közötti tömegközlekedés, kerékpárút
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a kistérség településeivel való szorosabb együttműködés - közös fellépés a kistérséget érintő kérdésekben - természeti, táji, kulturális potenciál és nemzetiségi összetétel miatt térségen belül az adott ágazatokban központi szerepkör felvállalása 	<ul style="list-style-type: none"> - a kistérségi települések egymással versengve koordinálatlan fejlesztéseket generálnak - fejlesztési területekkel szabadabban rendelkező szomszédos települések konkurenciát jelenthetnek
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - egyedi helyi potenciállal rendelkező településként turisztikai központi szerepkör betöltésére teszi alkalmassá a települést, - a térségi gazdaságfejlesztési programhoz területi és természeti adottságai miatt a turisztikai fejlesztéssel csatlakozik - kistérségen belüli kapcsolatokat önkormányzati erőből is erősíteni kell útkapcsolatokkal, intézményfejlesztéssel, kooperációval 	

SWOT- analízis – Társadalom – humán erőforrások – humán infrastruktúra	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - növekvő lakónépesség - erős a hagyománytisztelő, hagyományőrzés - jelentős a civil szervezetek száma, tevékenysége - országosan a legnagyobb a szlovák kisebbség aránya, és jelentős a hagyományőrzése - település nemzetközi testvérvárosi kapcsolatokkal rendelkezik - a beköltöző állandó lakosok és üdülők jelentős része aktívan részt vesz a helyi közéletben - erősödő egység a település nemzetiségei között - növekszik a munkakorú és fiatal lakosság részaránya - környezeti adottságok miatt nincs lehetőség ugrásszerű népességnövekedésre 	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony a helyben foglalkoztatottak aránya - kevés a munkahely - nagy az ingázók száma az iskolások és dolgozók körében - a megyei és kistérségi átlagnál nagyobb a regisztrált munkanélküliek aránya
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - helyi oktatási, képzési, kulturálódási lehetőségek, szolgáltatások megteremtése - helyi foglalkoztatási lehetőség növelése munkahelyteremtéssel 	<ul style="list-style-type: none"> - az újonnan beköltözők integrálódási nehézségei - a másutt dolgozók, tanulók nem lesznek képesek integrálódni a faluközösségbe, a településtől távolságtartó magatartásuk nem tud megfelelő közösségi erőt aktivizálni a település jövőformálásához - új lakóterületi fejlesztések megnövelik az önkormányzat közellátási feladatait - a betelepülők számának növekedése veszélyezteti a hagyományok őrzését
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - hagyományőrző programok bővítése szükséges - támogatni kell, s a közéletbe be kell vonni a civilszférát - segíteni kell a helyi munkalehetőség megteremtését elsősorban a turisztikai, kulturális, szolgáltató, egészségügyi és tudományos szektorban - a tanulókorosztály ingázásának csökkentése céljából a helyi és koordináltan a kistérségi intézménykorszerűsítést el kell végezni - a növekvő lakónépesség ellátására komfortosabb intézményhálózatot kell teremteni 	

SWOT- analízis – Gazdaság	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a településen környezetterhelő vállalkozás nincs - a nem területigényes és nem környezetzavaró vállalkozások a lakóterületeken megtelepedhetnek - a telekommunikáció segíti az otthondolgozást 	<ul style="list-style-type: none"> - nincs elegendő tartalékterület a meglévő munkahelyek fejlesztésére - a településen a környezeti adottságok miatt nincs vállalkozási terület
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - környezetkímélő kisvállalkozások megjelenése - hagyományörző helyi vállalkozások számára lehetőség biztosítása - a térségi interaktív-kommunikációs rendszerek kialakítását támogató források igénybevétele - biogazdaságok megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> - új vállalkozási terület kialakítását gátolják a tulajdonosi struktúra, a magasabbrendű tervek és a természeti védelem - a lakóterületre települő vállalkozások szállítási forgalma zavaró lehet
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - új területigényes vállalkozási területek és munkahelyek számára terület nem jelölhető ki - a lakóterületre települő gazdaság szállítási forgalmát korlátozni kell - védett mezőgazdasági területek fogadóképessé tételét külterjes gazdálkodás számára meg kell teremteni - helyi vállalkozásfejlesztési képzés, támogatás, lehetőség és területkialakítás szükséges a helyi és térségi önkormányzatok összefogásával 	

SWOT- analízis - Idegenforgalom	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a térség értékes rekreációs, turisztikai , kulturális és szellemi potenciállal rendelkezik - értékes a táji, természeti környezete - településen számos régészeti, műemléki és helyi érték található - a kisebbségi nemzetiségi hagyományörzés - jelentős mennyiségű a védelem alatt álló természeti terület, forrás, nyílt karszt 	<ul style="list-style-type: none"> - a táji, természeti környezeti adottságai turisztikailag nem kihasználtak - a természetjárás infrastruktúrája alacsony színvonalú - szállásférőhelyek, vendéglátók minőségi és mennyiségi választékának hiánya - kevés, egyedi kulturális program - sportolási intézmények hiánya - kevés marketingmunka, szervezés, információ hiánya
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - az emberek értékrendjében egyre nagyobb hangsúlyt kap a természeti környezet, a természetközeli életmód, a környezeti tudatosság - elérhetőség fejlesztése - a szomszédos településekkel közös turisztikai program kialakítása - Budapest közelsége biztosítja a látogatottságot - a térségben hiányzó rekreációs lehetőségek, turizmuselemek, kulturális adottságok kiaknázása - sportolási célú intézményeinek létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> - a turizmus fejlesztésére nem fogadóképes a település - önerő és támogatás hiányában elmaradnak a kulturális örökség védelméhez, megújításához szükséges beruházások - környezetterhelő motorosturizmus megjelenése - más régiók és a főváros turizmuspotenciáljának elszívó hatása
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - meg kell határozni a telepíthető turisztikai funkciókat és intézményi háttérét - támogatni kell kistérségi és települési szinten a rekreációs és turisztikai szolgáltatások és intézményi háttér létrehozását - meg kell teremteni a lehetőséget a kulturális helyek kialakítására, programok, hagyományörzés létrehozására - ki kell alakítani a településen belüli és kistérségi tömegközlekedést - támogatni kell a vállalkozói alapon történő minőségi és speciális turizmus-szolgáltatások fejlesztését - kulturális és szabadidő kínálatot, sportolási lehetőséget teremteni - szükséges az idegenforgalmi propaganda, marketing erősítése - elengedhetetlen feltétel az idegenforgalmat támogató pályázatokon való részvétel 	

SWOT- analízis - Településszerkezet	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a település nagy része védett természeti, táji , régészeti terület - a zöldterületi környezet kedvező klímát és környezeti állapotot biztosít - a beépített terület növekedése korlátozott - belterületi bővítési tartalékok adottak a tömbfeltárások esetében, mezőgazdasági területeken - a belterületet tagoló vízfolyások egyedi karaktert biztosítanak - országos ismertségű Dobogókő üdülőterület a település részét képezi 	<ul style="list-style-type: none"> - a terepviszonyok és a védett területek korlátai a területi fejlesztésnek - az átmenő forgalmat bonyolító közutak lakóterületekkel határosak - két központ alakult ki, megosztott funkcióval - a fejlesztési területekkel rendelkező történelmi településközpont külpontos helyzete - a fejlesztési lehetőségek megvalósításának akadályozó tényezője a tulajdonosi szerkezet - védett területeken jelenlévő illegális beépítés - gazdasági terület kialakításának nehézségei
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - lakóterületi bővítés tömbfeltárással - központok bővítése, funkcionális erősítése a rendelkezésre álló önkormányzati területeken - intézmény átcsoportosítással új szolgáltató, kulturális, tudományos fejlesztési lehetőségek megteremtése - a térség értékes rekreációs, turisztikai potenciálja - a település egyedi régészeti emlékhelye - a honvédségi terület önkormányzati tulajdonba kerülése 	<ul style="list-style-type: none"> - a spekulációs tulajdonosi szándékok nem teszik lehetővé a logikusan szervezhető területfejlesztést - fejlesztési források hiánya - területállapotnak nem megfelelő fejlesztés megvalósulása - a helyi értékek eltűnése, hagyományos településszerkezeti, településképi arculat megszűnése
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - az agglomerációs törvény előírásainak figyelembevétele mellett elsősorban a helyi területfejlesztési lehetőségek számára kell teret biztosítani - a meglévő központokat helyükön kell fejleszteni a szolgáltatástípusuk megtartásával - lakóterület fejlesztés elsősorban a meglévő lakótelkeken történő telekalakítással, útfeltárással, csak másodsorban mezőgazdasági területek művelési ágának megváltoztatásával történhet - kulturális, rekreációs, turisztikai egészségügyi szolgáltatás célú fejlesztések helyének kijelölése a védett természeti, régészeti környezet szomszédságában célszerű - országos közutak mellett javasolt a lakófunkció cseréje - fejlesztési területek kijelölésénél a morfológia és a jó megközelíthetőség figyelembevétele mellett a teljes infrastrukturális ellátást is feltételül kell szabni - a település történeti magjában, védett természeti területeken csak környezethez illeszkedő és a védettséget figyelembe vevő fejlesztés engedélyezhető - a mezőgazdasági területek elsősorban környezetkímélő biogazdálkodásra alkalmasak 	

SWOT- analízis - Lakóterületek	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - alacsony a sűrűn beépített telkek aránya - a telkek jelentős zöldfelületi aránnyal rendelkeznek - a hagyományos faluszerkezet és arculat megmaradt 	<ul style="list-style-type: none"> - a hatályos terven a történeti falu területén kijelölt tömbfeltárási fejlesztési területeken alkalmazkodni kell a hagyományos telekstruktúrához - a hatályos terven a mezőgazdasági területeken újonnan kijelölt lakóterület az apátság és a hozzátartozó gazdasági-lakó, mezőgazdasági régészeti területre esik - fejlesztésekre irányuló közös tulajdonosi megállapodás
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a lakosság értékrendjében nagyobb hangsúlyt kap a természeti környezet, a természetközeli életmód, a környezeti tudatosság, a környezeti illeszkedés és az értékmegőrzés - a lakosság saját lakókörnyezete érdekében szervezettebben kapcsolódik az önkormányzati fejlesztési programhoz, a közös települési célokhoz 	<ul style="list-style-type: none"> - az idő előtti - teljes infrastruktúra nélküli - beépítés csökkenti a lakóterület környezeti értékét - régészeti területen történő építés ésszerűtlenül megnöveli a költségeket
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a védettséget élvező területek megőrzése érdekében a jelenlegi beépítési sűrűséget kell növelni - új lakótelek kialakításának módjai a meglévő telkek megosztása és tömbfeltárási lehet - új lakócélu fejlesztések kritériuma kell legyen <ul style="list-style-type: none"> a közterületek átadása út és közműrendszer kiépítése közpark biztosítása a szükséges intézményfejlesztés 	

SWOT- analízis - Településközpont - intézményrendszer	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - mindkét központ mellett a bővítésre szabad endelkezésű önkormányzati tulajdonú fejlesztési területek állnak rendelkezésre - intézményi ellátás bizonyos alapfokú és közép fokú elemei kistérségi kooperációban biztosítottak - magasabb szintű intézményrendszer a közeli fővárosban elérhető 	<ul style="list-style-type: none"> - jelenlegi intézményállomány kapacitáshatáron működik, helyben területük nem fejleszthető - növekvő népességi igényhez nem elegendő ellátás ingázást előidéző hatása - az ingázók a kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat a céltelepülésen veszik igénybe - helyi szolgáltatások kihasználatlanok maradnak
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a központok tematikus fejlesztése - számolva a célzott lakónépességgel a rendelkezésre álló önkormányzati területeken - intézményrendszer átstrukturálása összevonással, áttelepítéssel 	<ul style="list-style-type: none"> - a népességnövekedést nem követi az intézményrendszer és a szolgáltatások bővítése - településközpontok hosszútávú, komplex fejlesztési tervének hiánya - spontán növekedés
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a lakóterületi növekedést követni kell az intézményfejlesztéssel - az új intézmények számára területet kell biztosítani - helyi szolgáltatások fejlesztésével a közeli nagyobb települések és a főváros elszívó hatását csökkenteni kell - az intézményhálózat és bizonyos szolgáltatások esetében a kistérségi, mikrotérségi kooperáció erősítendő - az alapfokú oktatási ellátás és intézményrendszer műszaki állapotát javítani kell - a közép fokú ellátás jobb elérhetősége érdekében a tömegközlekedést fejleszteni kell 	

SWOT- analízis - Épített környezeti értékek	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - hagyományos utcaszerkezet, telekszerkezet a településmagban - megőrzött hagyományos beépítésű házsorok utcaképe, értékes hagyományőrző épületek, - kálvária, keresztek - műemlékek - ciszterci apátság és a hozzá kapcsolódó rendi életmód egyedi emlékeinek bemutatathatósága a táji környezetben 	<ul style="list-style-type: none"> - nincs helyi értékvédelmi rendelet - nincs értékes építmények listája - védelem hiányában hagyományos épületek eltűnnek - a helyi értékes épületek, építmények rendezetlen környezete
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - helyi védelmet az önkormányzat támogatja - civil kezdeményezés a helyi értékek megőrzésére - tudatformálás az értékek iránti elkötelezettségre - európaszerte egyedülálló apátság értékének megfelelő kezelése és bemutatása - arculatépítés örökséghelyszínekkel 	<ul style="list-style-type: none"> - a mai "korszerű" lakóépületek építési igénye eltünteti a még létező hagyományos értékeket - önerő és támogatás hiányában elmaradnak a kulturális örökség védelmével, megújításával, fejlesztésével kapcsolatos beruházások, a helyi értékek védelme - a tulajdonosi érdekek háttérbe szorítják a települést ismertté tevő közösségi érdeket, az apátság körül kialakítható történeti táj kialakításának lehetőségét
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - helyi védelmi rendeletet kell alkotni - a szabályozásban ki kell munkálni a hagyományos telekstruktúra, beépítés, utcakép, épülettípus, arculat , a karakter megőrzését célzó előírásokat - közmegegyezéssel a szakemberek iránymutatásával ki kell alakítani a "pilisi apátság történeti tájat" - a védett épületek felújítására pályázatokon forrást kell szerezni, a támogatási rendszerbe az önkormányzati, alapítványi forrásokat és szponzorokat is be kell vonni - leromlott területek, környékek, ingatlanokat reaktiválása szükséges - magasabb minőségű vizuális környezetet és kultúrát kell teremteni társadalmi és civil kezdeményezésekkel - érdekeltté kell tenni a tulajdonosokat a történeti táj kialakításában 	

SWOT- analízis - Közterületek	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - rendezett és gondozott történeti központ 	<ul style="list-style-type: none"> - rendezett köztér , közpark hiánya - kiépítetlen utcák, földutak szolgálnak ki új lakóterületeket - járdák hiánya balesetveszély - intézmények körül kevés a parkolási lehetőség - turistaforgalmat kiszolgáló parkolási lehetőség teljesen hiányzik - csapadékvíz elvezetés sok helyen megoldatlan - patakok, vízvezető árkok rendezetlenek - közterületeken utcabútorok hiányoznak - kevés közterületi zöldfelület - kor színvonalának megfelelően berendezett játszóterek nincsenek
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzati támogatással lakosság és civil szervezetek összefogása a közterületek rendezésére - vonzóbbá, szebbé tenni a közösségi tereket - pályázati lehetőségek kihasználása a közterületek minőségének javítása céljából 	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány közterületek rendezésére és fenntartására - egységes közterület rendezési terv hiánya zavaros településképet eredményez - rövidlátó tulajdonosi szemlélet megakadályozza a megfelelő méretű és minőségű közterület alakítást.
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a lakóterületi fejlesztéseknél közparkok számára területet kell biztosítani - az új településközpont (közutak találkozásánál) közterületének rendezése szükséges - az utcák közlekedésen kívüli területeit zöldfelülettel kell kialakítani - új utcák kialakításánál legalább egy oldalon fasort kell telepíteni, járdát kiépíteni - patakok, vízmosások területét rendezni kell, gyalogösvények rendezett kiépítésével - közterület rendezési tervet (programot) kell készíteni, - pályázatokkal rendezésre forrást kell teremteni - járdák kialakíthatóságának vizsgálata a kialakult utcáknál, - parkolási lehetőség biztosítása 	

SWOT- analízis - Táj és természetvédelem	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - védett természeti környezet övezi a beépített települést - Dobogókő üdülőterület természeti környezete - patakok és számos védett forrás, barlang 	<ul style="list-style-type: none"> - kevés a közpark - utcai fásítás hiánya - gondozatlan patakmedrek - tájidegen beépítések (túlzott mértékű tereprendezés) - az általános tájvédelem érdekérvényesítő képességének gyengesége
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a természet védelmét szolgáló beruházások jelentősége megnő - a lakosság értékrendjében mind nagyobb hangsúlyt kap a természeti környezet, a természethez közeli életmód és a környezettudatosság - a megújuló energiaforrásokat alkalmazó beruházásokat előnyben kell részesíteni; - kiemelkedő természeti adottság egybefüggő rekreációs zóna létrehozásának potenciális lehetősége - a honos állat- és növényvilág megmaradása, ökológiai egyensúlyi állapot fenntartása 	<ul style="list-style-type: none"> - a természeti környezet sérülése - építési szándék természetvédelmi területen - közparki funkciók természetvédelmi területre szorulnak - forráshiány a természetvédelmi beruházásokra - a terület alkalmasságnak nem megfelelő területhasználat megjelenése
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - meg kell őrizni a történeti tájat a pilisi apátság körül - a lakóterületek közparkjainak helyét biztosítani kell - új utak kiszabályozásánál lehetőséget kell teremteni fasorok létesítésére - mezőgazdasági kertek ne alakuljanak üdülőterületté - lakossági és ifjúsági programokkal nevelni kell a környezettudatos gondolkodásra, és aktivizálni kell a lakosságot a természetvédelemben való részvételre - védett területeke a motorizált forgalmat minimalizálni kell 	

SWOT- analízis - Környezetvédelem	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a lakóterületek nagy része védett a környezeti ártalmaktól - a zöldfelületekkel övezett belterület légcseréje kedvező - az agglomerációs törvény további védelmet garantál 	<ul style="list-style-type: none"> - zajártalom és levegőszennyezés tekintetében terheltek az átmenő forgalommal érintett útvonalak - védőtávolságot igényelnek a szennyvíztisztítók - a szennyvízszikkasztás terheli a környezetet, különös tekintettel a karsztos területekre - felszíni vízelvezetés a település nagy részén megoldatlan
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a lakosság értékrendjében mind nagyobb hangsúlyt kap a természeti környezet, a természethez közeli életmód és a környezettudatosság - az Eu-s környezetvédelmi típusú beruházások támogatottságát ki kell használni - a civil szféra bevonása és aktív közreműködése a környezetvédelmi akciótervekbe - az állami közútfejlesztések csökkenteni fogják az átmenő forgalmat a településen, amely javítani fogja a környezetminőséget 	<ul style="list-style-type: none"> - felszíni vízelvezetés teljes területen történő felülvizsgálata nélkül helyi megoldásokra marad csak forrás - forráshiány a jó környezetállapot fenntartására és a környezetvédelmi beruházásokra - vízmosások feltöltése, szakszerűtlen kezelése
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a környezetvédelmi terveket el kell készíteni és megtalálni a megfelelő pályázati támogatásokat - környezettudatosságra nevelés az oktatásban és egyéb programokban - lakossági akciók szervezése egyes környezeti problémák kezelésére - felszíni vízelvezetés megtervezése - a szennyvíztisztító technológiájának korszerűsítése fejlesztési lehetőségeket teremt 	

SWOT- analízis - Távolsági közlekedési kapcsolatok	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - többirányú közúti kapcsolat köti össze a települést a fővárossal - térségi központ, a térségi települések közúton jól elérhetők - megfelelő sűrűségű tömegközlekedés biztosítja a kapcsolatot a térségi központ és a főváros felé - a településen áthaladó állami utak költségei nem a település önkormányzatát terhelik - a helyközi tömegközlekedés alkalmas helyi igények kiszolgálására is 	<ul style="list-style-type: none"> - közlekedési kapcsolatokat biztosító 10-es, 11-es utak túlterheltek - nagy és növekvő a forgalom, a teherforgalom a Pomáz - Esztergom 1111 számú "egérúton" - tömegközlekedés csak átszállással biztosítja Szentendre és Budapest elérhetőségét - tömegközlekedési kapcsolat hiánya a pilisvörösvári vasútállomáshoz - tömegközlekedés ritka Dobogókő felé - közutak a település belterületét megosztják - közutak és csatlakozásuk balesetveszélyessége - közúti forgalom környezetterhelése - egységes arculatú busz várakozóhelyek hiánya
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - új 10-es út, MO körgyűrű megépítésével átmenő forgalom csökken - pilisvörösvári vasúti csatlakozáshoz tömegközlekedési lehetőség megteremtése az 11108 számú út korszerűsítésével - Esztergom felé a tömegközlekedés megoldása - településen, településrészek között, kistérségben környezetkímélő kisbuszjáratokkal a tömegközlekedés javítása - egységes arculatú buszmegállók kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> - M0 északi hídjának átadása után a 10-es út korszerűsítésének elmaradása esetén az átmenő forgalom intenzív növekedése - 11108 számú út átépítésének elmaradása - az átmenő országos úthálózati elemek fejlesztésének ideje független a települési önkormányzatok elhatározásától - közforgalmú közlekedés aránya finanszírozás, illetve kihasználtság hiányában csökken
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - főforgalmi hálózat korszerűsítésének szorgalmazása - vasúti kapcsolat megteremtését célzó 11108 számú út átépítése - Esztergom felé a tömegközlekedés biztosítása - forgalomtechnikai eszközökkel a környezetterhelés csökkentése - korszerű csomópontokkal a balesetveszély csökkentése - belső, és településrészek közötti tömegközlekedés fejleszthető önkormányzati és vállalkozói erők összefogásával - ki kell alakítani a település arculatához illő egységes buszmegállókat 	

SWOT- analízis - Települési közlekedési hálózat	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - átmenő forgalom a lakóterületek nagy részét elkerüli 	<ul style="list-style-type: none"> - gyűjtőúthálózat, belső kapcsolatok hiánya - szűk útkeresztmetszetek - új településrészeknél kiépítetlen útfeltárások - hosszú és keskeny zsákutcás feltárások - veszélyes utcai vízelvezető árkok - közlekedési csomópontok balesetveszélyessége - gyalogos és kerékpáros nyomvonal hiánya - parkolók hiánya - forgalomtechnikai szervezetlenség
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - "ügynevezett" gyűjtőút hálózat rendszer kialakítása - belső útkapcsolatok kialakítása - zsákutcás feltárások jogi és műszaki rendezése - forgalomtechnikai szabályozási eszközök alkalmazása - gyalogos és kerékpáros hálózat kiépítése - parkolók építése - vízelvezető árkok balesetveszélyének kiküszöbölése 	<ul style="list-style-type: none"> - új fejlesztési területek beépítését nem előzi meg az infrastruktúrafejlesztés - az infrastruktúra fejlesztése az önkormányzatokra marad - közterületi lejegyzések elmaradnak a túl nagy költség miatt, így belső szerkezetfejlesztésre nem lesz lehetőség - tulajdonosi ellenállás az útkorrekciók akadályát jelentheti
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a település mai közlekedési hálózata korrekciót és fejlesztést igényel - szükséges a belső közlekedési hálózat hierarchiájának megteremtése - új területek feltárásánál a megfelelő szabályozási szélességet biztosítani kell - új területek beépítésének feltétele legyen az utca kiépítése - a forgalombiztonság elsődleges cél - fejleszteni kell a közforgalmú közlekedést - parkolási lehetőséget biztosítani kell - forgalomtechnikai eszközökkel csökkenteni kell az átmenő forgalom környezetterhelését és balesetveszélyét 	

SWOT- analízis - Közműellátás	
erősségek	gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - teljes közműellátás a belterületen megoldott - telekommunikációs rendszer szolgáltatói követni tudják az igényeket 	<ul style="list-style-type: none"> - felszíni vízrendezés sok helyen megoldatlan - Dobogókőn, beépített külterületeken hiányos a közműellátás - belterületen a teljes közművesítés ellenére nem minden ingatlan veszi igénybe a szolgáltatást - szennyvíztisztító kapacitása kiterhelt, a szilárdanyag kezelése, elszállítása nehézkes. A téli időszakban a szennyvízkezelés biológiailag is nehezen megoldható. - szennyvíztisztító védőtávolsága további beépítés akadályozója - vízvezetékhalózat elavult - csapadékvízvezető csatorna balesetveszélyes, a felszíni vízvezetés hiányos.
lehetőségek	veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a szolgáltatók követni tudják az igényeket - környezetvédelmi díjakkal növelhető a közszolgáltatást igénybe vevők száma - szennyvíztisztító korszerűsítésével a védőtávolsága csökkenthető - vízvezetékhalózat felújítása - zárt csapadékvízvezetés kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzati erőből biztosítandó ellátásra nincs elég forrás - a szükséges közterületi kiszabályozások elmaradása a hálózatok (körvezeték, gravitációs rendszer) kiépítését akadályozhatja - a felszíni vízvezetés megoldatlansága
következtetések	
<ul style="list-style-type: none"> - a hiányzó csatornázást meg kell oldani, rákötéseket növelni kell - fejlesztéseknél a közmű kiépítését előfeltételként kell előírni - az egész településre vonatkozó felszíni vízrendezési tervet kell készíteni - vízellátó rendszert fel kell újítani - szennyvíztisztítók bővítése, korszerűsítése a cél 	

FIGYELEMBE VEENDŐ VÉDENDŐ TERÜLETEK

- VÉDENDŐ TELEPÜLÉSSZERKEZET
- DUNA-IPOLY NEMZETI PARK TERÜLETE
- NATURA 2000 TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLET
- NYÍLT KARSZT TERÜLETE
- RÉGÉSZETI LELOHÉLY
- PATAK
- FORRÁS
- VIZEK VÉDELME ÉRDEKÉBEN VÉDENDŐ TERÜLET
- BARLANG
- MŰEMLÉK
- KÖRNYEZETI VÉDŐTÁVOLSÁGOK
- ELŐÍRT 200 M-ES ZÖLDGYŰRŰ

PROBLÉMÁK

- ZÁRTKERTI TELEKSTRUKTÚRA
- BEÉPÍTETT CSATORNÁZATLAN TERÜLET
- BEÉPÍTÉSRE SZÁNT CSATORNÁZATLAN TERÜLET
- NEHÉZ MEGKÖZELÍTÉS
- JELENTŐS ÁTMENŐ FORGALOM
- MEREDÉK LEJTÉSŰ BEÉPÍTETT TERÜLET

HATÁLYOS TSZT-BEN AZ AGGLOMERÁCIÓS TERVTŐL ELTÉRŐEN

- ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG
- MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉG
- TELEPÜLÉSI TÉRSÉG

KORLÁTOZÁSOK ÉS FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK ÜTKÖZÉSE

- KONFLIKTUSOK TERÜLETE

